

Programma

BEGROTING 2027

**Gemeente Boekel
St. Agathaplein 2
5427 AB Boekel**

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
Hoofdstuk 1 Inleiding	2
1.1 Leeswijzer	2
1.2 Budgetcyclus	2
1.3 Functies van de begroting en jaarstukken	3
1.4 Bestuurlijke procedure	4
Hoofdstuk 2 Van voorjaarsnota 2026 naar begroting 2027	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Financieel totaaloverzicht	6
2.3 Toelichting mutaties: van voorjaarsnota 2026 naar begroting 2027	7
2.4 Overzicht investeringen	8
2.5 Reserves en voorzieningen	10
2.6 Baten en lasten programma's / taakvelden	11
Hoofdstuk 3 Programmaplan	12
3.1 Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	12
3.2 Programma B - Verkeer en vervoer	14
3.3 Programma C - Economie & VHROSV	16
3.4 Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	18
3.5 Programma E - Sociaal domein	21
3.6 Programma F - Volksgezondheid en milieu	23
3.7 Recapitulatiestaat begroting van baten en lasten 2027 - 2030	26
3.8 Structureel begrotingssaldo	27
Hoofdstuk 4 Paragrafen	28
4.1 Organisatieschema	28
4.1.1 Organisatiestructuur	28
4.2 Bedrijfsvoering	29
4.2.1 Algemeen	29
4.2.2 Personeelsbeleid	29
4.2.3 Samenwerking	31
4.2.4 Digitalisering en Informatiebeveiliging	31
4.2.5 Frauderisico's	32
4.3 Weerstandsvermogen & Risicobeheersing	34
4.3.1 Inventarisatie van de risico's en het benodigd weerstandsvermogen	35
4.3.2 Belangrijkste financiële risico's excl. Grondbedrijf	36
4.3.3 Financiële risico's Grondbedrijf	40
4.3.4 Niet gekwantificeerde en overige risico's	41
4.3.5 Inventarisatie weerstandscapaciteit – eigen vermogen	45
4.3.6 Inventarisatie weerstandscapaciteit – breder perspectief	46
4.3.7 Weerstandsvermogen – conclusies	46
4.3.8 Kengetallen	48
4.4 Onderhoud kapitaalgoederen	50
4.4.1 Informatietabel onderhoud kapitaalgoederen	50
4.4.2 Wegen	50
4.4.3 Riolering / Water	50
4.4.4 Groen	51
4.4.5 Gebouwen	51
4.5 Financiering	52
4.5.1 Renterisiconorm	53
4.5.2 Kasgeldlimiet	53

4.5.3	Renteschema	54
4.6	Lokale heffingen	55
4.6.1	Onroerende zaakbelastingen	55
4.6.2	Afvalstoffenheffing	56
4.6.3	Rioolheffing	58
4.6.4	Toeristenbelasting	59
4.6.5	Grafrechten, begrafenisrechten	59
4.6.6	Bouwleges en overige leges en vergoedingen	60
4.6.7	Kwijtscheldingsbeleid	60
4.6.8	Lastenontwikkeling	61
4.6.9	Totaaloverzicht kostendekkendheid leges	62
4.7	Verbonden partijen	63
4.8	Grondbeleid	71
4.8.1	Visie	71
4.8.2	Beleid inzake reserves en risico	72
4.9	Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)	74

Bijlagen:

A.	Overzicht programma, taakveld, omschrijving, portefeuillehouder, budgethouder
B.	Overzicht van reserves & voorzieningen
C.	Specificatie mutaties reserves en voorzieningen
D.	Overzicht incidentele lasten en baten
E.	Begrotingsgegevens EMU 2027
F.	Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2027 - 2030
G.	Staat van opgenomen geldleningen
H.	Beleidsindicatoren

Geacht raadslid,

Voor u ligt de Programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028–2030. Een document waarin wij als college van burgemeester en wethouders de balans opmaken tussen onze ambities voor de gemeente Boekel en de financiële realiteit die ons vanuit Den Haag wordt opgelegd.

Het zal u niet zijn ontgaan dat het Nederlandse gemeentelijke landschap in financieel zwaar weer verkeert. Het veelbesproken ‘ravijnjaar’ en de daaropvolgende jaren dwingen gemeenten landelijk tot ingrijpende keuzes. In Boekel plukken we nu de vruchten van het feit dat we de afgelopen jaren scherp aan de wind hebben gezeild. Dankzij een evenwichtig financieel beleid en de tijdelijke reparaties vanuit het Rijk kunnen we de begroting voor 2027 sluitend presenteren. Daarmee bouwen we voort op de financieel gezonde uitgangspositie van 2026. Dit geeft ons de ruimte om te blijven investeren in onze lokale gemeenschap, woningbouw en een kwalitatief goede leefomgeving.

De jaren na 2027 kleuren echter minder zonnig. De landelijke meerjarenramingen tot en met 2030 laten zien dat het Rijk structureel minder bijdraagt aan cruciale taken in het sociaal domein. Vanaf 2028 worden de eerste landelijke kortingen op de Wmo van kracht. In 2029 leidt dit tot een ingrijpende stelselwijziging in de huishoudelijke hulp.

Deze Haagse keuzes raken de begroting van Boekel rechtstreeks. Waar we in 2028 nog een positief resultaat ramen, leiden de rijkskortingen in 2029 en 2030 tot een verwacht tekort van respectievelijk € 167.000 en € 133.000. Hoewel we er lokaal alles aan doen om efficiënt te opereren, kunnen we de structurele macrobezuinigingen van het Rijk op de lange termijn niet alleen opvangen.

Dit betekent dat we de komende jaren samen scherp moeten blijven. We zullen koers moeten houden, onze reserves verstandig moeten beheren en waar nodig inhoudelijke prioriteiten moeten stellen om de voorzieningen voor onze inwoners overeind te houden. Deze begroting laat zien dat Boekel krachtig en financieel weerbaar is, maar onderstreept tegelijkertijd het belang van financiële behoedzaamheid met het oog op de financiële uitdagingen die zich vanaf 2028 en 2029 aandienen.

Wij wensen u een prettige en constructieve begrotingsbehandeling toe en kijken ernaar uit om samen met de raad uitvoering te geven aan de ambities voor 2027.

Namens het college van burgemeester en wethouders,

Wethouder,
H.A.W.M. Daandels

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1 Leeswijzer

In het onderhavige hoofdstuk worden enkele algemene onderwerpen zoals 'de budgetcyclus', 'de functie van de begroting en de jaarrekening' en het 'bestuurlijke proces' uiteengezet en toegelicht.

Hoofdstuk twee betreft de financiële vertaling van de voorjaarsnota 2026 naar de begroting 2027 en geeft de aansluiting van de begroting met de voorjaarsnota weer.

Hoofdstuk drie behandelt het programmaplan. Dit plan is een overzicht van de beleidsitems zoals de raad die behandelt. De programma's bestaan uit verzamelingen van gemeentelijke producten / taalvelden.

In hoofdstuk vier worden de in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven paragrafen behandeld. De onderwerpen van de paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting. Het doel van de paragrafen is dan ook om de onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, in een kort overzicht gebundeld weer te geven. De paragrafen geven, gezien het groot financieel en politiek belang, informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Boekel op korte en (middel) langere termijn.

1.2 Budgetcyclus

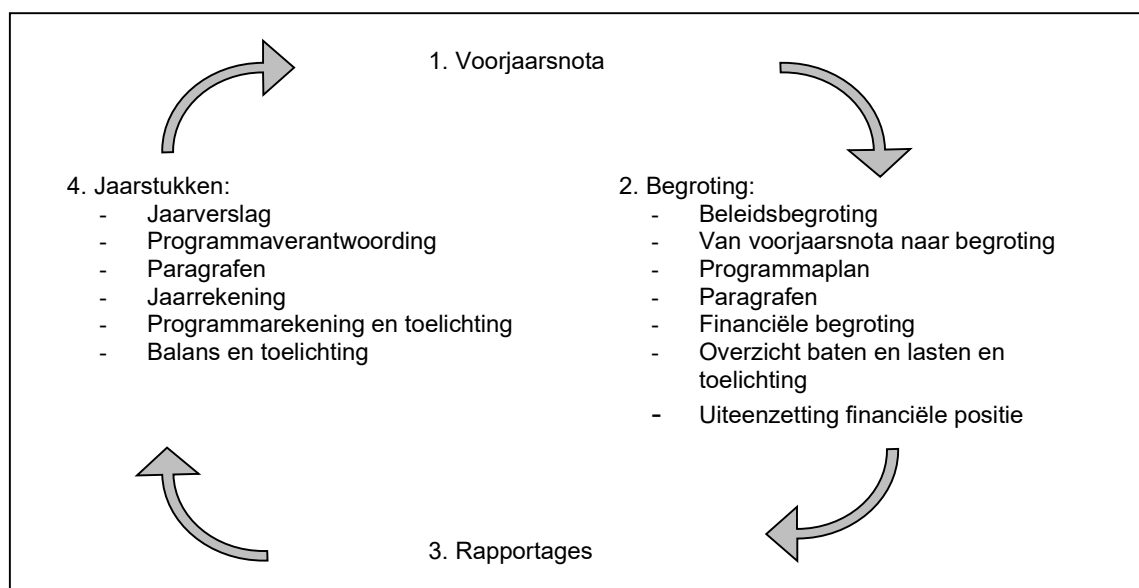
Het BBV onderscheidt een beleids- en een financiële begroting. De begroting van de grondexploitatie is ingepast in alle begrotingsdocumenten, maar kent, exploitatietechnisch, een budgettair neutraal karakter. Daar de mutaties hiervan tot uitdrukking komen in de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden op de balans.

1. Voorjaarsnota

De budgetcyclus start met de voorjaarsnota in de periode april / mei / juni. De voorjaarsnota is als het ware de fundering voor de begroting, die na de algemene beschouwingen in november wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

2. Begroting

Zoals de budgetcyclus aangeeft, is de begroting onderverdeeld in de beleidsbegroting en de financiële begroting.

Budgetcyclus Besluit Begroting en Verantwoording

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting gaat vooral in op de (doelstellingen van de) programma's en via de zogenoemde paragrafen op belangrijke onderdelen van het beheer. De begroting is onderverdeeld in de volgende onderdelen:

- Van voorjaarsnota naar begroting:
hier is de opbouw van het saldo van de voorjaarsnota naar het saldo van de begroting terug te vinden.
- Het programmaplan:
dit plan is opgebouwd uit groepen van samenhangende producten, activiteiten en geldmiddelen welke in afzonderlijke programma's worden samengevat.
- De paragrafen:
dit begrotingsonderdeel legt de beleidslijnen vast voor wat betreft relevante beheersmatige aspecten en het lokale heffingenbeleid.

Financiële begroting

De financiële positie en de geraamde inkomsten en uitgaven voor de komende jaren van de gemeente worden in dit onderdeel inzichtelijk gemaakt. De financiële begroting bestaat minimaal uit:

- Het overzicht van de baten en lasten;
- De uiteenzetting van de financiële positie en toelichting: de uiteenzetting van de financiële positie bevat een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen.

3. Rapportages

Het periodiek rapporteren is een onlosmakelijk onderdeel van de P&C-cyclus. De actuele stand van zaken en de meest recente toekomstverwachtingen worden hierin uiteengezet en nader toegelicht. Daar waar nodig en/of gewenst wordt op verschillende momenten gerapporteerd.

4. Jaarstukken

Na afloop van het boekjaar presenteren wij u de beleidsmatige en financiële resultaten in de jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening. In tegenstelling tot de begroting gaat het dan niet om ramingen, maar om financiële en beleidsmatige realisaties. Het jaarverslag is onderverdeeld in de programmaverantwoording en de paragrafen. In het jaarverslag staan de resultaten ten aanzien van het beleid centraal. De jaarrekening bevat de programmarekening met een toelichting en de balans met bijbehorende toelichting. De jaarrekening gaat merendeels in op de behaalde financiële resultaten.

1.3 Functies van de begroting en jaarstukken

De begroting en jaarstukken zijn om vier redenen belangrijk voor de raad. In de eerste plaats is dat vanwege het budgetrecht van de raad. Dit houdt in dat alleen de raad bevoegd is het college te machtigen tot het doen van uitgaven en het aangaan van verplichtingen. Dit is de **autorisatiefunctie**. Het grote belang van deze functie komt ook tot uitdrukking in het feit dat deze functie ook wel de staatsrechtelijke functie wordt genoemd. Of zoals de Staatscommissie Dualisme en lokale democratie het zegt: 'Het budgetrecht is een fundament van elke volksvertegenwoordiging, dus ook van de raad'.

In het verlengde van de autorisatiefunctie ligt de 2^e functie van de begroting, de **allocatiefunctie**. Omdat de middelen beperkt zijn, moet gekozen worden aan welke doeleinden wel of geen en aan welke minder of meer middelen worden besteed. Bij deze functie komt nadrukkelijk tot uiting dat het bij de begroting om zowel het beleid als de financiële vertaling gaat. In het BBV komt dat tot uitdrukking doordat de begroting bestaat uit een programmabegroting en een financiële begroting. In de programmabegroting wordt ingegaan op de maatschappelijke effecten die nagestreefd worden, hoe men deze effecten wil gaan bereiken en welke middelen daarvoor nodig zijn en hoe deze worden ingezet.

In de derde plaats heeft het sluitstuk van de begroting, de jaarstukken, de **controlerende functie**. Deze functie is in het duale stelsel in belang toegenomen. Versterking van de controlerende functie van de raad is een van de oogmerken van de dualisering. Bij de controle zijn diverse aspecten van belang. De jaarrekening moet een getrouw beeld geven: de baten en lasten, alsmede de balansmutaties, moeten op een rechtmatige manier tot stand zijn gekomen. Door het vaststellen van de jaarrekening wordt het college decharge verleend voor het gevoerde financieel beleid/beheer in het

betreffende jaar. Het jaarverslag moet verenigbaar zijn met de jaarrekening, wat wil zeggen dat de cijfers in beide documenten met elkaar overeenstemmen en de conclusies ten aanzien van de financiële positie eenzelfde beeld geven. Voorts is het jaarverslag van belang voor de toetsing van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid. Op het jaarverslag wordt hier verder niet ingegaan, omdat het jaarverslag zich, net zoals zijn tegenhanger de begroting, richt op beleid.

De raad maakt bij zijn controlerende taak gebruik van de controleverklaring waarin de accountant zijn oordeel geeft over zowel de getrouwheid als rechtmatigheid. Ook kan de raad gebruik maken van onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid.

Tenslotte, heeft de raad tot taak ervoor te zorgen dat de begroting in evenwicht is. Voor deze taak is een adequaat inzicht in de financiële positie noodzakelijk. **Het geven van een goed inzicht in de financiële positie** is de vierde begrotingsfunctie. Van de eis dat de begroting in evenwicht is, mag worden afgeweken als aannemelijk gemaakt kan worden dat de begroting in de eerstvolgende jaren in evenwicht wordt gebracht (artikel 189, derde lid van de Gemeentewet).

1.4 Bestuurlijke procedure

Het tijdspad van de begroting ziet er vanaf het moment van aanbieden tot het moment van vaststelling in de raad als volgt uit:

• Aanbieding begroting 2027 aan de commissie- en raadsleden	15-09-2026
• Inleveren (financieel) technische ambtelijke vragen (tot en met 12:00 uur*)	28-09-2026
• Inleveren bestuurlijke/ politieke vragen (tot en met 12:00 uur*)	28-09-2026
• Benen-op-tafel-sessie (besloten)	13-10-2026
• Verzending antwoorden schriftelijke politieke vragen	14-10-2026
• Behandeling begroting 2027 in raad (vanaf 13.00 uur)	04-11-2026

* Middels het aangeleverde format.

HOOFDSTUK 2 Van voorjaarsnota 2026 naar begroting 2027

2.1 Inleiding

Op basis van de vastgestelde de voorjaarsnota 2026 (Raadsbesluit d.d. 02.07.2026) is de (financiële) begroting 2027 – 2030 doorgerekend.

In de onderhavige begroting zijn mutaties als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving en voortschrijdend inzicht opgenomen. In de volgende paragraaf worden deze mutaties inzichtelijk gemaakt en kort (per mutatie) toegelicht.

2.2. Financieel totaaloverzicht

Van voorjaarsnota 2026 naar begroting 2027		2027		2028		2029		2030	
	- = negatief (hogere uitgaven of lagere inkomsten)	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel	Nadeel
1.) Door de raad vastgesteld saldo voorjaarsnota 2026		40.000			-302.000		-477.000		-444.000
2.) Mutaties begroting 2027		242.000		311.000		310.000		311.000	
<u>Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid</u>									
A.01	Salarissen en sociale lasten		-88.000		-143.000		-145.000		-144.000
A.02	Kosten diensten derden - inhuur flexibele schil	50.000		100.000		100.000		100.000	
A.03	Algemene Uitkering - stelpost - CDOKE middelen	0		400.000		400.000		400.000	
A.04	Taakmutaties	433.000		41.000		27.000		51.000	
A.05	Onttrekking algemene reserve	4.000.000			0		0		0
A.06	Diverse kleine mutaties PA		-7.000	6.000		6.000		6.000	
<u>Programma B - Verkeer en vervoer</u>									
B.01	Diverse kleine mutaties PB		-2.000		-2.000		-2.000		-2.000
<u>Programma C - Economie & VHROSV</u>									
C.01	Bijdrage BoeCult 2027		-30.000		0		0		0
C.02	Opstellen stedelijke verduurzaming, huisvestingsprogramma en verordening		-30.000		0		0		0
C.03	Diverse kleine mutaties PC		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000
<u>Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie</u>									
D.01	Storting reserve dekking kapitaallasten onderwijshuisvesting		-4.000.000		0		0		0
D.02	Onttrekking reserve dekking kapitaallasten onderwijshuisvesting		0	400.000		400.000		400.000	
D.06	Afschrijving onderwijshuisvesting		0		-400.000		-400.000		-400.000
D.07	Diverse kleine mutaties PD		-11.000		-11.000		-11.000		-11.000
<u>Programma E - Sociaal domein</u>									
E.01	Bijdrage CVV/ Regiotaxi	20.000		20.000		20.000		20.000	
E.02	Subsidie stichting leergeld		-7.000		-7.000		-7.000		-7.000
E.03	Wsw		-21.000		-30.000		-16.000		-40.000
E.04	Wmo		-14.000		-14.000		-14.000		-14.000
<u>Programma F - Volksgezondheid en milieu</u>									
F.01	Klimaatakkoord inzet CDOKE middelen		-50.000		-50.000		-50.000		-50.000
F.03	Diverse kleine mutaties PF	4.000		6.000		7.000		7.000	
3.) Saldo begroting 2027 - 2030 (som van 1 + 2)		282.000		9.000			-167.000		-133.000

2.3 Toelichting mutaties: van voorjaarsnota 2026 naar begroting 2027

1.) Door de raad vastgesteld saldo voorjaarsnota 2026

Betreft het saldo van de voorjaarsnota 2026 (cf. raadsbesluit 02.07.2026).

2.) Mutaties bestaand beleid begroting 2027

Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid

- A.01 Betreft actualisatie salariskosten cf. het meest recente inzicht. Hierin is onder andere uitbreiding van formatie opgenomen voor een vacature medewerker Frontoffice en een vacature beleidsmedewerker Duurzaamheid.
- A.02 Als gevolg van een bredere vast kern aan medewerkers is de verwachting dat de kosten voor het inhuren van tijdelijke medewerkers zal afnemen.
- A.03 Betreft het opvoeren van de CDOKE-middelen via een stelpost die wel zijn toegezegd door het Rijk maar nog niet verwerkt zijn in de algemene uitkering.
- A.04 Betreft vrijvallen van diverse taakmutaties als dekking, daar waar de kosten nu op het betreffende taakveld zijn opgevoerd in de begroting 2027.
- A.05 Betreft onttrekking algemene reserve t.b.v. semi-permanente onderwijshuisvesting (cf. raadsbesluit 02.07.2026).
- A.06 Diverse kleine mutaties op programma A.

Programma B - Verkeer en vervoer

- B.01 Diverse kleine mutaties op programma B.

Programma C - Economie & VHROSV

- C.01 Betreft een eenmalige extra bijdrage voor BoeCult 2027.
- C.02 Betreft budget t.b.v. opstellen stedelijke verduurzaming, huisvestingsprogramma en verordening (cf. B&W besluit d.d 30.06.2026).
- C.03 Diverse kleine mutaties op programma C.

Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie

- D.01 Betreft storting in de reserve onderwijshuisvesting (dekking kapitaallasten) t.b.v. semi-permanente onderwijshuisvesting (cf. raadsbesluit 02.07.2026).
- D.02 Betreft onttrekking uit de reserve onderwijshuisvesting (dekking kapitaallasten) t.b.v. semi-permanente onderwijshuisvesting (cf. raadsbesluit 02.07.2026).
- D.03 Betreft de afschrijving op de semi-permanente onderwijshuisvesting (cf. raadsbesluit 02.07.2026).
- D.04 Diverse kleine mutaties op programma D.

Programma E - Sociaal domein

- E.01 Betreft bijstelling budget GR-KCV Regiotaxi (cf. raadsbesluit d.d. 02.07.2026).
- E.02 Betreft bijstelling subsidie stichting leergeld (cf. B&W besluit d.d. 23.06.2026).
- E.03 Betreft bijstelling van de bijdrage aan de Wsw. Hiervoor worden middelen beschikbaar gesteld vanuit het Rijk via de algemene uitkering.
- E.04 Betreft bijstelling van de bijdrage aan de centrumgemeente Oss voor de uitvoeringskosten van de Wmo taken die regionaal worden opgepakt.

Programma F - Volksgezondheid en milieu

- F.01 Betreft de verwachte kosten die gemaakt worden in relatie tot het klimaatakkoord. Kosten worden afgedekt middels een bijdrage in de algemene uitkering.
- F.02 Diverse kleine mutaties op programma F.

3.) Saldo begroting 2027 - 2030 (som van 1 + 2)

Stand na voorjaarsnota 2026 en mutaties binnen het bestaand beleid.

2.4 Overzicht investeringen

Hieronder treft u een overzicht aan van alle verwerkte investeringen in de begroting 2027.

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Aanpak Boschberg						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	1.000.000	0	0	0	0	0
Herinrichting Centrum						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	0	2.800.000	0	0	0	0
- Te activeren investering (kapitaallasten POW&R)	0	900.000	0	0	0	0
Herinrichting Kerkstraat Zuid						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	0	1.030.000	0	0	0	0
- Te activeren investering (kapitaallasten POW&R)	0	450.000	0	0	0	0
Herinrichting Kerkstraat Noord						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	0	0	1.033.000	0	0	0
- Te activeren investering (kapitaallasten POW&R)	0	0	450.000	0	0	0
Herinrichting Kennedystraat						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	0	0	0	1.280.000	0	0
Herinrichting Molenstraat – Julianastraat						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	0	0	0	0	2.041.000	0
Tijdelijke verkeersmaatregelen Waterval						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	100.000	0	0	0	0	0
Herinrichting Wilhelminastraat						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	340.000	0	0	0	0	0
- Te activeren investering (kapitaallasten POW&R)	400.000	0	0	0	0	0
Oost-west verbinding						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	0	0	0	0	2.870.000	0
Voertuigen buitendienst						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	60.000	0	0	0	0	0
Implementatie nieuwe ICT dienstverlener						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	99.000	0	0	0	0	0
Nieuwbouw Kindpark (stelpost)						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	0	0	0	0	0	5.000.000
Herinrichtingen en verbouwing publiekshal						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	341.000	0	0	0	0	0
Aankoop Neerbroek 3						
- Te activeren investering (strategische grond)	980.000	0	0	0	0	0
Semi-permanente onderwijshuisvesting						
- Te activeren investering (kapitaallasten)	0	4.000.000	0	0	0	0
Totaal investeringen	3.320.000	9.180.000	1.483.000	1.280.000	4.911.000	5.000.000

Toelichting investeringen

Ter aanvulling op het overzicht investeringen zal per investering een beknopte toelichting worden opgenomen, hiermee proberen wij de raad te faciliteren in een stukje historie, vindplaats, besluitvorming en status van het genoemde bedrag.

Aanpak Boschberg

Raadsbesluit Kostendekkingsplan riolering – d.d. 04.10.2018.

Raadsbesluit Integrale en toekomstbestendige aanpak Boschberg – d.d. 28.03.2022.

Raadsbesluit Programma omgevingswet water en riolering Boekel 2023-2028 – d.d. 15.12.2022

Raadsbesluit Integrale en toekomstbestendige aanpak Boschberg – d.d. 04.07.2024

Herinrichting Centrum

Raadsbesluit Programma omgevingswet water en riolering (GRP) Boekel 2023-2028 – d.d. 15.12.2022.

Raadsbesluit Definitief ontwerp Dorpshart 2027 – d.d. 12.02.2026.

Herinrichting Kerkstraat Zuid

Raadsbesluit Programma omgevingswet water en riolering (GRP) Boekel 2023-2028 – d.d. 15.12.2022.

Raadsbesluit Meerjarenuivoeringsprogramma (MUP) Mobiliteitsplan – d.d. 11.12.2025.

Herinrichting Kerkstraat Noord

Raadsbesluit Programma omgevingswet water en riolering (GRP) Boekel 2023-2028 – d.d. 15.12.2022.

Raadsbesluit Meerjarenuivoeringsprogramma (MUP) Mobiliteitsplan – d.d. 11.12.2025.

Herinrichting Kennedystraat

Raadsbesluit Meerjarenuivoeringsprogramma (MUP) Mobiliteitsplan – d.d. 11.12.2025.

Herinrichting Molenstraat – Julianastraat

Raadsbesluit Meerjarenuivoeringsprogramma (MUP) Mobiliteitsplan – d.d. 11.12.2025.

Tijdelijke verkeersmaatregelen Waterval

Raadsbesluit Meerjarenuivoeringsprogramma (MUP) Mobiliteitsplan – d.d. 11.12.2025.

Herinrichting Wilhelminastraat

Raadsbesluit Programma omgevingswet water en riolering (GRP) Boekel 2023-2028 – d.d. 15.12.2022.

Raadsbesluit Meerjarenuivoeringsprogramma (MUP) Mobiliteitsplan – d.d. 11.12.2025.

Met de begroting 2027 is de totale investering verhoogd van € 700.000 naar € 740.000.

Oost-west verbinding

Raadsbesluit Meerjarenuivoeringsprogramma (MUP) Mobiliteitsplan – d.d. 11.12.2025.

Voertuigen buitendienst

Met de voorjaarsnota 2026 zijn de vervangingsinvestering voor voertuigen van de buitendienst opnieuw herijkt en op basis van de verwachte investeringsbehoefte verwerkt.

Implementatie nieuwe ICT dienstverlener

Betreft de te activeren investering cf. het I&A beleidsplan 2026.

Nieuwbouw Kindpark (stelpost)

Met de voorjaarsnota 2026 is deze **stelpost** van het te investeren bedrag met twee jaar opgeschoven van 2029 naar 2031.

Herinrichting en verbouwing publiekshal

Raadsbesluit Herinrichting en verbouwing publiekshal – d.d. 03.07.2025.

Aankoop Neerbroek 3

Collegebesluit aankoop Neerbroek 3 – d.d. 07.04.2026. Zie memo 2026/23 Strategische aankoop Neerbroek 3.

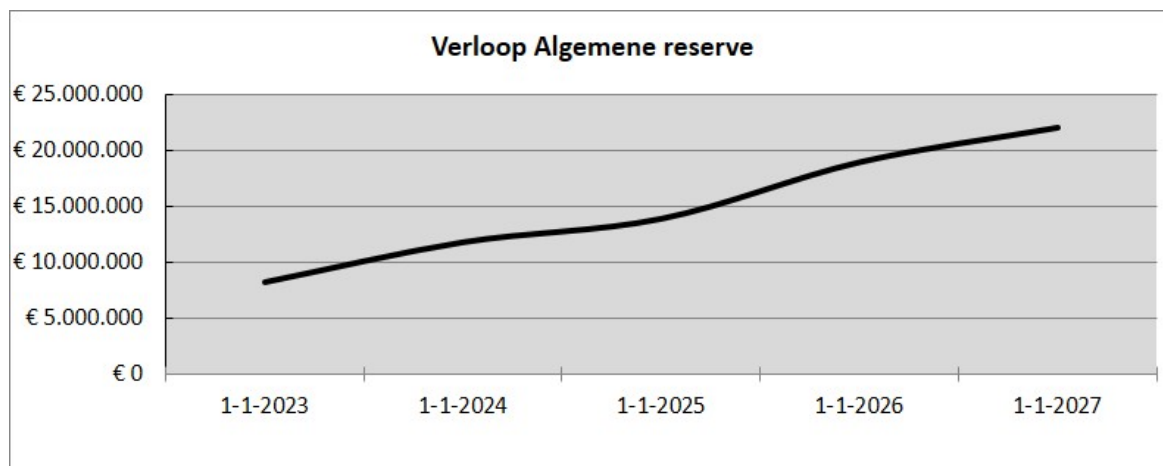
Semi-permanente onderwijshuisvesting

Raadsbesluit Krediet semi-permanente onderwijshuisvesting – d.d. 02.07.2026.

2.5 Reserves en voorzieningen

Het overzicht van de reserves en voorzieningen over de periode 01-01-2026 tot 01-01-2031 (incl. specificatie claims) treft u aan in de bijlagen B en C. Hierin zijn alle vermogensmutaties tot en met de voorjaarsnota 2026 verwerkt.

Algemene reserve per 01-01-2027 bedraagt € 21.962.000.

*Bovenstaand grafiek vertoont het verloop van de algemene reserve in de periode 01.01.2023 tot en met 01.01.2027.

In vergelijking met de begroting 2026 zien we per saldo een toename van € 3.081.000 van de geprognoseerde stand van de algemene reserve aan het einde van de meerjarige begrotingsperiode. De oorzaak hiervan is het voordelig saldo van de jaarrekening 2025.

Ten behoeve van een stabiel financieel beleid, waarbij grote financiële uitschieters zowel in positieve als negatieve zin in enig jaar zoveel mogelijk worden gemitigeerd, worden (bestemmings)reserves en verplichte (spaar)voorzieningen gevormd. Er worden als het ware 'spaarpotjes' gevormd die in latere jaren worden ingezet ter dekking van lasten en/of projecten zodat de lasten daarvan niet op de dan lopende exploitatie drukken. Het vormen en aanwenden van (bestemmings)reserves en (spaar)voorzieningen dient echter wel op een verantwoorde basis te geschieden zodat er:

- voldoende dekkingsmiddelen overblijven om eventuele onvoorziene tegenvallers in de toekomst op te vangen;
- niet onnodig veel potjes worden gevormd.

De gemeente Boekel houdt rekening met een claim van € 2.000.000 in de vorm van een vaste reserve op de algemene reserve. In de nota reserves en voorzieningen 2023 is dit bedrag als vaste ondergrens bepaald. Dit bedrag is bedoeld om onvoorziene tegenvallers op te kunnen vangen. Voor reguliere aanspraken op het eigen vermogen zijn bestemming reserves gevormd die een bepaalde vooropgestelde bestemming hebben.

Voor meer en gedetailleerdere informatie met betrekking tot de reserves en de voorzieningen wordt verwezen naar de volgende bijlagen:

Bijlage B	Overzicht van reserves en voorzieningen
Bijlage C	Specificatie mutaties reserves en voorzieningen

2.6 Baten en lasten programma's/ taakvelden

De diverse programma's zijn opgebouwd uit de gemeentelijke taakvelden, gebaseerd op de indeling zoals deze door het Rijk is voorgeschreven.

Voor inzicht in de baten en lasten op programma/ taakveld niveau, wordt verwezen naar de financiële begroting, bestaande uit de volgende onderdelen:

- Recapitulatie van de baten en lasten per programma, inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Recapitulatie van de baten en lasten per programma (splitsing Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, Heffing VPB en Onvoorzien), inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Recapitulatie van de baten en lasten per taakveld, inclusief het geraamde resultaat voor en na bestemming, inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor het realisatie jaar 2025;
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor het jaar 2026 inclusief mutaties voorjaarsnota 2026;
- Specificatie per programma van de taakvelden, kostenplaatsen en kostensoorten voor de jaren 2027 tot en met 2030.

HOOFDSTUK 3 Programmaplan

3.1 Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid

Portefeuillehouders

- Burgemeester C. van den Elsen
- Wethouder E. Daandels

Dit programma betreft het bestuur van de gemeente (raad, college van B&W en de burgemeester), openbare orde, veiligheid, toezicht en handhaving. Daarnaast gaat het programma over burgerzaken, dienstverlening en bedrijfsvoering alsmede de financiën van de gemeente Boekel, zoals de algemene uitkering en de OZB.

Doelen en acties in 2027

Doelen	Acties
Realiseren doelen verwoord in het collegeprogramma 2027-2030	Uitvoeren collegeprogramma 2026 – 2030.
Behouden evenwichtige financiële huishouding.	Op orde houden financieel beleid en de daarop gebaseerde uitvoering.
Creëren weerbare samenleving	Ondernemen van acties om de samenleving weerbaar te maken voor het omgaan met crises. Onder andere door het bevorderen en ondersteunen van het sociaal weefsel zoals opgenomen in het plan van aanpak weerbare samenleving.
	Borgen van de continuïteit van de eigen gemeentelijke organisatie en de kritieke bedrijfsprocessen.
	Op orde hebben en houden van de crisisorganisatie van de gemeente Boekel. Inrichten van noodsteunpunten zoals opgenomen in het plan van aanpak weerbare samenleving.
	Continueren samenwerking met de Veiligheidsregio en de andere 10 gemeenten in Brabant-Noord, onder andere op punten, opgenomen in het plan van aanpak weerbare samenleving.
Zorgdragen voor openbare orde en veiligheid	Bevorderen van veilige samenleving door goede samenwerking met de politie, inzet van boa's, handhaving, het Zorg- en Veiligheidshuis en buurtpreventie.
Aandacht voor ondermijning	Signaleren van ondermijning en creëren weerbaar buitengebied.
	Aanpakken van ondermijning via onder andere het Interventieteam Maas & Leijgraaf en de samenwerking met in ieder geval het RIEC, de politie, het Openbaar Ministerie, andere gemeenten van het Basisteam Maas & Leijgraaf en de belastingdienst.
	Zorgen dat de gemeente Boekel een weerbare overheid is, onder andere via de input van de Brabantse norm 2.0.

Naleven toezicht en handhaving	Het VTH-beleid (vergunningen, toezicht en handhaving) is actueel. Elk jaar wordt dit beleid vertaald naar een uitvoeringprogramma en wordt het voorgaande jaar geëvalueerd. In 2027 willen we extra aandacht besteden aan het proces dat uiteindelijk kan leiden tot handhavingsacties.
	Aan de slag met de schaarse vergunningen: Beleid Standplaatsen en Evenementen.

Verbonden partijen

- Veiligheidsregio Brabant-Noord (VRBN).
- Zorg & Veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH).
- Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB).
- Regio Brabant Noordoost (RNOB).
- Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC).
- Regionaal Expertise en Informatiecentrum (RIEC).

Wat mag het kosten?

Programma A	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totale lasten (excl. reserves)	8.976	9.742	9.892	10.266	10.828	11.621
Totale baten (excl. reserves)	28.317	30.582	28.688	28.809	29.683	30.510
Saldo voor bestemming	-19.341	-20.841	-18.797	-18.544	-18.855	-18.889
Mutaties reserve (voorlopig) resultaat	3.081	-1.387	281	8	-168	-134
Mutaties reserve	-	-	-4.000	-	-	-
Saldo na bestemming	-16.260	-19.454	-22.515	-18.535	-18.686	-18.755

Bedragen * € 1.000

3.2 Programma B - Verkeer en vervoer

Portefeuillehouder

- Wethouder M. Kanters

Dit programma gaat over mobiliteit en bereikbaarheid van de kernen. Hieronder vallen taken op het gebied van vervoer maar ook aanleg en onderhoud van wegen en voet- en fietspaden in de openbare ruimte en de taken op het gebied van openbare verlichting. Ook het beheren en onderhouden van de openbare ruimte horen erbij.

Doelen en acties in 2027

Doelen	Acties
Waarborgen van bereikbaarheid voor bewoners en infrastructuur op peil houden.	Uitvoeren van het uitvoeringsprogramma van het Mobiliteitsplan.
	Uitvoeren project Dorpshart 2027 en voorbereiden herinrichting Kerkstraat voor een klimaat robuust eindresultaat aansluitend bij de uitgangspunten uit de mobiliteits- en centrumvisie.
	Stimuleren van 'Bravoflex' en 'Ritjes inBoekel'.
Ombouwen van openbare ruimte zodat deze aansluit bij de klimaatdoelen 2050.	Uitvoeren project Dorpshart 2027 en voorbereiden herinrichting Kerkstraat voor een klimaat robuust eindresultaat aansluitend bij de uitgangspunten uit de mobiliteits- en centrumvisie.
	Afronden integrale aanpak van de wijk de Boschberg middels fietstocht van de Raad door de wijk
Integraal beheren van de openbare ruimte en onze eigendommen, met de juiste balans tussen wensbeeld en maatschappelijke kosten.	Opwaarderen voetpaden ook in relatie met werkzaamheden verzwaren elektriciteitsnet Enexis. Actualiseren Wegenbeleidsplan en POWR (deels).
Ombouwen van de openbare ruimte zodat deze aansluit bij de klimaatdoelen 2050.	Plaatsen van meer laadpalen.

Verbonden partijen

- Gemeenschappelijke Regeling Kleinschalig Collectief Vervoer (GR-KCV/Regiotaxi).
- Provincie Noord-Brabant.
- RNOB, Regio Noord Oost Brabant.
- Regionaal Verkeerskundig Team Noordoost Brabant.
- De lokale partners van VVN.
- Partners verkeersveiligheidsoverleg 'Kindpark'.
- Stichting Buurtbus.
- Enexis.

Wat mag het kosten?

Programma B	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totale lasten (excl. reserves)	1.663	1.720	1.442	1.634	1.625	1.610
Totale baten (excl. reserves)	413	230	173	173	173	173
Saldo voor bestemming	1.250	1.490	1.269	1.461	1.452	1.437
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	1.250	1.490	1.269	1.461	1.452	1.437

Bedragen * € 1.000

3.3 Programma C - Economie & VHROSV

* Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

Portefeuillehouders

- Wethouder E. Daandels
- Wethouder M. Kanters

Dit programma gaat over de economische activiteiten van de gemeente en de verschillende werklandschappen, denk aan bedrijventerreinen, buitengebied en centrumgebieden in onze gemeente. Bij economie wordt ingezet op het realiseren van een toekomstbestendige economie met sterke samenwerkingsrelaties met bijvoorbeeld lokale ondernemers. Daarnaast is economie onlosmakelijk verbonden met duurzaamheid.

Het onderdeel VHROSV omvat de ruimtelijke beleidsontwikkeling. Denk aan ruimtelijke plannen, zoals het omgevingsplan en beleidsontwikkeling op het gebied van wonen, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing. Daarnaast horen de grondexploitatie, de uitvoering van de omgevingswet en vergunningverlening erbij.

Doelen en acties in 2027

Doelen	Acties
Realiseren voldoende woningbouw voor alle doelgroepen.	Uitvoeren woonZorgvisie en woonzorgconcepten. (Integraal Sociaal Domein en Fysiek Domein)
	Ontwikkelen van passende woonvormen en ontmoetingsplekken voor kwetsbare inwoners.
	Maken integrale afspraken over een gezonde leefomgeving vooral bij nieuwbouwprojecten.
	Zorgen voor beschikbare bouwkavels en (ontwikkelen nieuwe) woningbouwplannen, zoals Schutboom fase 2, De Biezen fase 2 en De Burgt fase 2.
	Uitvoeren Regionale Woondeal.
	Opstellen huisvestingsverordening en volkshuisvestingsprogramma.
	Huisvesting inzake migratie opgave.
Bevorderen van welvaart in economische en sociale zin.	Implementeren vernieuwde partnerschap gemeente met IBN.
	Regiodeal – Hoofdstuk 11 – Leefbaarheid.
	Bevorderen aansluiting beroepsbevolking en werkwerkgelegenheid, onder meer door daar waar mogelijk ruimte bieden aan startups en kleinschalige bedrijven.
Vitaal Buitengebied Boekel	Actualiseren visiekaarten Vitaal Buitengebied Boekel (hoofdstuk 3 van de kwaliteitsgids). Hierbij wordt deel 1 (Strategie), en een deel van deel 2 (kwaliteitsgids hoofdstuk 1 en 2) opgenomen in de Omgevingsvisie. Deel 3 (waardering) wordt een losse regeling.
Huisvesting arbeidsmigranten	Herijken beleidskader huisvesting arbeidsmigranten.

Regionale samenwerkingsverbanden strategisch en resultaatgericht inzetten ten behoeve van gemeentelijke opgaven en bestuurlijke meerwaarde.	We steunen de regionale samenwerking en dragen bij daar waar het ons past.
Versterken samenwerking met Boekelse ondernemers.	Uitbreiden en actief onderhouden contacten met ondernemers.
	Verkennen mogelijkheden tot meer samenwerking bedrijventerreinen.
	Versterken levendig centrum in Boekel en Venhorst.
	Inventariseren maatregelen om vestigingsklimaat te versterken.
	Inzicht krijgen in transitiemogelijkheden landbouw binnen gemeente Boekel. Bedrijven stimuleren tot het verder verduurzamen van hun bedrijfsvoering.
Verder Omgevingswet-proof maken gemeente Boekel.	Afronden van de pilot Omgevingsplan Venhorst en doorontwikkelen naar overige kernen.
Beter benutten bestaande woningvoorraad	Beleid vaststellen omtrent beter gebruik bestaande voorraad door bijvoorbeeld woningdelen en woningsplitsing.

Verbonden partijen

- RNOB (Regio Noordoost Brabant).
- ODBN.
- OV Boekel (Ondernemersvereniging Boekel).
- PeelrandWonen.
- ZLTO.
- Provincie Noord-Brabant.
- Waterschap Aa en Maas

Wat mag het kosten?

Programma C	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totale lasten (excl. reserves)	17.722	10.391	24.364	13.644	16.448	13.165
Totale baten (excl. reserves)	14.908	9.698	22.981	12.291	15.031	11.700
Saldo voor bestemming	2.815	693	1.384	1.353	1.417	1.465
Mutaties reserve	830	38	-	-	-	-
Saldo na bestemming	3.645	731	1.384	1.353	1.417	1.465

Bedragen * € 1.000

3.4 Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie

Portefeuillehouders

- Wethouder E. Daandels
- Wethouder M. Kanters
- Wethouder R. Gruijters

Dit programma omvat verschillende aspecten binnen het onderwijs zoals passend onderwijs, volwasseneducatie, leerlingenvervoer, bewegingsonderwijs, onderwijsachterstandenbeleid, leerplicht en voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten. Daarnaast hoort onderwijshuisvesting bij dit programma. Het onderdeel sport en cultuur gaat over de manier waarop sport en cultuur kunnen bijdragen aan het welzijn, het welbevinden en de vitaliteit van de inwoners van de gemeente Boekel. Bovendien dragen sport en cultuur bij aan een aantrekkelijk aanbod van voorzieningen. Het programma is gericht op het stimuleren van activiteiten op deze gebieden. Tot het onderdeel cultuur behoort ook het faciliteren en onderhouden van de cultuuraccommodaties, musea, evenementen, de bibliotheek, de lokale omroep en cultureel erfgoed. Recreatie is een pijler die van invloed kan zijn op de economische vitaliteit en leefbaarheid. Tot slot horen de aanleg en onderhoud van het openbaar groen en speelvoorzieningen en het beheer natuur en landschap erbij.

Doelen en acties in 2027

Doelen	Acties
Zorgdragen voor onderwijshuisvesting, passend bij verwachte aantal leerlingen.	Realiseren van semi-permanente onderwijshuisvesting, ter overbrugging tot de oplevering van permanente onderwijshuisvesting (tweede KindPark-locatie).
	Verder uitwerken tweede KindPark-locatie met onderwijs- en kinderopvangvoorziening op de voormalige Regenboog-locatie.
Bijdragen aan gezond, veilig en kansrijk opgroeien van jeugdigen.	Voortzetten van de samenwerking binnen het lokaal netwerk Kansrijke Start.
	Uitvoeren Uitvoeringsplan Preventie (Goed Beter Boekel).
In stand houden maatschappelijk, educatieve bibliotheekvoorziening.	Uitvoeren zorgplicht voor bibliotheek.
	Voortzetten van de samenwerking rondom aanpak basisvaardigheden.
Voorkomen en/of terugdringen onderwijsachterstanden en laaggeletterdheid.	Actualiseren onderwijsachterstandenbeleid.
	Lokaal invullen aan het regioplan basisvaardigheden.
Voorkomen voortijdig schoolverlaten en versterken aansluiting op arbeidsmarkt.	Voortzetten regionale samenwerking.
Bevorderen bewegen en sporten in de binnen- en buitenruimte.	Uitvoeren Uitvoeringsplan Preventie (Goed Beter Boekel).
	Professionalisering Stichting Kwiek.

	Versterken sportaanbod in openbare ruimte bv. door beweegtoestellen.
Ondersteunen van vrijwilligers en (sport)verenigingen.	Uitvoeren Uitvoeringsplan Preventie (Goed Beter Boekel).
	Professionaliseren Stichting Kwiek - uitvoering lokaal sportakkoord en sportplatform.
In stand houden gemeentelijke (sport)accommodaties.	Actualisatie accommodatiebeleid en beleidslijn vervangings- en uitbreidingsinvesteringen buitensportaccommodaties.
	Toekomstbestendig maken De Horst.
Versterken aanbod en zichtbaarheid van kunst, cultuur, toerisme en recreatie.	Uitvoeringen uitvoeringsprogramma Vrije Tijd 'Boekel Belevan' met projecten op het gebied van kunst, cultuur, recreatie en toerisme.
	Creëren van interessante verhaallijnen voor inwoners en toeristen (in samenwerking met de regio).
	Onderhouden van bestaande kunstwerken.
Zorgdragen voor duurzame, groene en toekomstbestendige openbare ruimte.	Onderhouden, ontwikkelen en optimaliseren van wandel- en fietsnetwerk.
	Openen nieuwe fietsroute in samenwerking met stichting d'n Eik en ondernemers (alternatief prieeltjesroute).
Zichtbaar en (be)leefbaar maken en houden landschap (Peelrandbreuk) en buitengebied.	Uitvoeren programma Groen 'Natuurlijk Boekel' met diverse projecten op thema's (groen)beleving, biodiversiteit, klimaat en participatie.

Verbonden partijen

- Regionaal Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten Brabant Noordoost (RBL BNO).
- Vereniging van eigenaars Octopus (VvE).

Overige partijen

- Stichting GOO Onderwijs en Opvang.
- Stichting SAAM* scholen.
- Samenwerkingsverband Helmond-Peelland PO.
- Samenwerkingsverband Helmond-Peelland VO.
- Bibliotheek De Lage Beemden.
- Stichting Volksuniversiteit Boekel-Venhorst.
- Stichting Binnensport Boekel.
- Stichting Buitensport Boekel.

- Stichting Buitensport Venhorst.
- KBO.
- Stichting Kwiek.
- (Sport)verenigingen.
- Stichting d'n Eik.
- Stichting De Horst.
- Stichting de Speeltrein.
- Visit Brabant.
- Geopark Peelhorst en Maasvallei.
- Bestemming Noord Oost Brabant.
- Vrijstaat Land van Ravenstein.
- Klooster en Beeld.

Wat mag het kosten?

Programma D	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totale lasten (excl. reserves)	3.295	5.479	2.960	3.203	3.204	3.208
Totale baten (excl. reserves)	571	463	300	300	293	293
Saldo voor bestemming	2.724	5.016	2.660	2.902	2.912	2.916
Mutaties reserve	-15	-132	3.975	-400	-400	-400
Saldo na bestemming	2.709	4.885	6.635	2.502	2.512	2.516

Bedragen * € 1.000

3.5 Programma E - Sociaal domein

Portefeuillehouders

- Wethouder E. Daandels
- Wethouder M. Kanters
- Wethouder R. Gruijters

Dit programma gaat over de activiteiten die de gemeente Boekel onderneemt om haar inwoners te ondersteunen, de leefbaarheid te vergroten en de participatie (het meedoen) te bevorderen. De activiteiten zijn gericht op zowel individuele inwoners, als op de samenleving als geheel. Dit programma omvat de volgende wetten: Wet maatschappelijke ondersteuning, Jeugdwet en Participatiewet maar ook bijvoorbeeld de Wet op de schuldhulpverlening, Inburgeringswet en activiteiten op het gebied van beschermd wonen, veiligheid en bestaanszekerheid.

Doelen en acties in 2027

Doelen	Acties
Versterken en borgen van preventie binnen het Sociaal Domein.	Uitvoeren van het Uitvoeringsplan Preventie (Goed Beter Boekel).
Uitvoering Sterke Lokale Teams.	Versterken en doorontwikkelen Dorpsteam.
Versterken van (zelf)redzaamheid, samenzorg en gemeenschapszin.	Doorontwikkelen onafhankelijke cliëntondersteuning.
	Versterken van mantelzorgondersteuning, passend bij behoefte mantelzorger
Leggen van een sterke basis voor een gezonde en krachtige jeugd.	Doorontwikkelen van de BIG5 aanpak (alle leefdomeinen).
	Lokaal invullen regionale uitvoeringsprogramma (specialistische) jeugdhulp met specifieke aandacht voor beheersmaatregelen en verkenning van mogelijke ombuigingen kostenstijging jeugdzorg.
Versterken van volksgezondheid, weerbaarheid en mentaal welbevinden.	Inzetten op acties uit Uitvoeringsplan Preventie: mentale- en fysieke gezondheid.
	Uitvoeren verbreding IZA/GALA => Aanvullend Zorg- en Welzijnakkoord (AZWA) – regionaal Samen in Gezondheid (SiG).
	Uitvoeren project “Goed Voorbereid ouder worden”.
Versterken van een sociaal netwerk.	Faciliteren contact en ontmoeting voor en door inwoners, o.a. door het ondersteunen van burgerinitiatieven.
Versterken van prettige woonomgeving en sociale veiligheid.	Ontwikkelen van passende woonvormen en ontmoetingsplekken voor kwetsbare inwoners.

	Doorontwikkelen transitie naar Beschermd Thuis.
	Maken van integrale afspraken met fysiek domein over gezonde leefomgeving, m.n. bij nieuwbouwprojecten.

Verbonden partijen

- Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant.
- Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost.
- GGD Hart voor Brabant.
- Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost.
- Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost-Brabant.
- Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH BNO).
- Regio Noordoost Brabant

Overige partijen

- Adviesraad Sociaal Domein (ASD).
- Ons Welzijn.
- Gemeente Meierijstad.
- IBN.
- GGZ Oost-Brabant.
- Veilig thuis.
- Vluchtelingenwerk Nederland.
- Werkgroep ViA.

Wat mag het kosten?

Programma E	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totale lasten (excl. reserves)	14.039	15.059	14.248	14.301	14.276	14.261
Totale baten (excl. reserves)	5.621	4.775	2.743	2.752	2.432	2.394
Saldo voor bestemming	8.418	10.284	11.505	11.549	11.844	11.867
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	8.418	10.284	11.505	11.549	11.844	11.867

Bedragen * € 1.000

3.6 Programma F - Volksgezondheid en milieu

Portefeuillehouders

- Wethouder E. Daandels
- Wethouder M. Kanters
- Wethouder R. Gruijters

Tot het programma Volksgezondheid behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de gehele bevolking, specifieke risicogroepen, jeugd en ouderen. Bij het onderdeel milieu gaat het over de inzameling van afval, het aanleggen en onderhouden van riolen, duurzaamheid, duurzame energie, klimaatbestendigheid, natuur en landschap en milieubeheer.

Doelen en acties in 2027

Doelen	Acties
Ondersteunen inwoners zodat iedereen mee kan (blijven) doen in onze samenleving.	Uitvoeren van het Uitvoeringsplan Preventie (Goed Beter Boekel).
Inzetten op (vroegsignalering) Zorg & Veiligheid in de samenleving.	Uitvoeren regionale en lokale ontwikkelagenda Opvang, ondersteuning en zorg voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid.
Doelmatige behandeling afvalwater. Invullen beleidsuitgangspunten uit het POWR 2022.	Uitvoeren genoemde maatregelen in het POWR. Starten met actualiseren POWR. Actualisatie loopt door in 2028.
Streven naar een zo gezond mogelijk woon- en leefklimaat.	Saneren van milieuverontreinigende stoffen. Monitoren en bijsturen geurhinder.
Buitengebied op orde wat betreft leefbaarheid in relatie tot economische activiteiten, gezondheid en veiligheid.	Opstellen plan van aanpak voor Beleidsnota Buitengebied en conform uitvoeren. Parallel wordt Programma Buitengebied opgesteld. Monitoren en actueel houden vergunningen- en meldingenbestand.
Nastreven circulaire economie op het gebied van afval en hergebruik van grondstoffen.	Uitvoeren uitvoeringsmaatregelen uit het grondstoffenbeleidsplan om te komen tot hoger percentage hergebruik grondstoffen en terugdringen van rest- en zwerfafval (samen met gemeente Land van Cuijk).
	Bestrijden ontstaan van (zwerf)afval middels communicatiecampagnes en overige acties.
	Werven leden zwerfafvalpikkersnetwerk 'Schoon Bezig' en "Schoon Bezig Junior" en bewust maken inwoners van problemen rondom (zwerf)afval.
Stimuleren verduurzaming van bedrijventerreinen.	Onderzocht wordt hoe dit vorm te geven en wat de rol van onze gemeente hierin moet en kan zijn.
Zorgen voor beschermende diersoorten, zoals vleermuizen en gierzwaluwen	Implementeren en monitoren Soortenmanagementplan.

Stimuleren duurzame vervoersvormen, waaronder elektrische (deel)mobiliteit en fietsen.	Verder verbeteren infrastructuur (fietsnet en laadpalen).
Energiezuiniger en toekomstbestendiger maken van wijken c.q. woningen met het doel energieneutraal in 2050. Streven naar klimaatbestendige wijken, voorbereid op hevige regenval, droogte en hitte. Streven naar een gemeente volledig afgekoppeld van regenwater.	Opstellen wijkuitvoeringsprogramma vanuit Warmteprogramma.
	Isoleren van gemeente Boekel middels uitvoering MCO.
	Stimuleren van circulariteit en verduurzaming van (bouw)projecten en woningen in de gemeente.
	Na de klimaatgerichte aanpak Boschberg de ontwerpprincipes evalueren en doorvertalen in een volgende wijkgerichte aanpak vanaf 2028.
Netbewust bouwen i.h.k.v. netcongestie.	Doorontwikkelen woningen passend binnen de problematiek van het net. Bij netbeheerder aandringen op extra aandacht voor oplossen van de congestie. Nieuwe oplossingen onderzoeken en meedenken en -werken met externe initiatieven.
Zorgen voor gewenste kwaliteit wegen.	Actualiseren Wegenbeleidsplan.
Inzicht in bodem gemeente Boekel.	Actualiseren Bodemkaarten.
Adaptieve klimaatinrichting Oudere wijken.	Starten met voorbereidingen voor volgende wijk. (Na Boschberg).
Stimuleren energiemaatregelen.	Bevorderen isolatiemaatregelen.
Versterken groenbeleving.	Uitvoeren acties uit Boekel Beleven.

Verbonden partijen

- Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN).
- Gemeente Land van Cuijk; dienstverleningsovereenkomst afvalinzameling.
- RNOB.
- RES.
- GGD Hart voor Brabant.
- Regionale ambulancevoorziening (RAV).
- Watersamenwerking AS-50+.

Wat mag het kosten?

Programma F	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totale lasten (excl. reserves)	5.166	6.329	5.050	5.183	5.167	5.277
Totale baten (excl. reserves)	4.927	4.266	3.327	3.513	3.705	3.806
Saldo voor bestemming	239	2.064	1.723	1.670	1.462	1.471
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	239	2.064	1.723	1.670	1.462	1.471

Bedragen * € 1.000

3.7 Recapitulatiestaat begroting van baten en lasten 2027 - 2030

Omschrijving	Lasten 2027	Baten 2027	Nadelig Saldo 2027	Batig Saldo 2027	Lasten 2028	Baten 2028	Nadelig Saldo 2028	Batig Saldo 2028	Lasten 2029	Baten 2029	Nadelig Saldo 2029	Batig Saldo 2029	Lasten 2030	Baten 2030	Nadelig Saldo 2030	Batig Saldo 2030
A Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	4.064.000	427.000	3.637.000		4.444.000	457.000	3.987.000		4.951.000	493.000	4.458.000		5.623.000	412.000	5.211.000	
B Verkeer en vervoer	1.442.000	173.000	1.269.000		1.634.000	173.000	1.461.000		1.625.000	173.000	1.452.000		1.610.000	173.000	1.437.000	
C Economie & VHROSV	24.364.000	22.981.000	1.384.000		13.644.000	12.291.000	1.353.000		16.448.000	15.031.000	1.417.000		13.165.000	11.700.000	1.465.000	
D Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	2.960.000	300.000	2.660.000		3.203.000	300.000	2.902.000		3.204.000	293.000	2.912.000		3.208.000	293.000	2.916.000	
E Sociaal domein	14.248.000	2.743.000	11.505.000		14.301.000	2.752.000	11.549.000		14.276.000	2.432.000	11.844.000		14.261.000	2.394.000	11.867.000	
F Volksgezondheid en milieu	5.050.000	3.327.000	1.723.000		5.183.000	3.513.000	1.670.000		5.167.000	3.705.000	1.462.000		5.277.000	3.806.000	1.471.000	
Algemene dekkingsmiddelen *	317.000	28.154.000		27.836.000	228.000	28.239.000		28.011.000	221.000	28.903.000		28.682.000	254.000	29.841.000		29.587.000
Overhead *	5.792.000	108.000	5.684.000		5.601.000	113.000	5.488.000		5.656.000	118.000	5.538.000		5.744.000	123.000	5.621.000	
Heffing VPB *	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag onvoorzien *	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Subtotaal programma's (incl. alg.dekk.mid. overhead, VPB en onvoorzien)	58.237.000	58.212.000	27.861.000	27.836.000	48.238.000	47.838.000	28.411.000	28.011.000	51.548.000	51.148.000	29.082.000	28.682.000	49.142.000	48.742.000	29.987.000	29.587.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	4.000.000	4.025.000	0	25.000	0	400.000	0	400.000	0	400.000	0	400.000	0	400.000	0	400.000
Geraamd Resultaat	62.237.000	62.237.000	0	0	48.238.000	48.238.000	0	0	51.548.000	51.548.000	0	0	49.142.000	49.142.000	0	0
Structureel begrotingssaldo			0	281.000			0	8.000			-168.000	0			-134.000	0

* Betreffende onderdelen maken deel uit van programma A, echter dienen separaat te worden weergegeven. De wetgever heeft hiermee beoogd de transparantie en vergelijkbaarheid te bevorderen.

3.8 Structureel begrotingssaldo

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting, één van de aspecten waarop de provincie toezicht houdt, wordt beoordeeld of structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Het structurele begrotingssaldo geeft inzicht in de mate waarin de structurele lasten door structurele baten worden gedekt. Wanneer hiervan sprake is, is de begroting structureel in evenwicht.

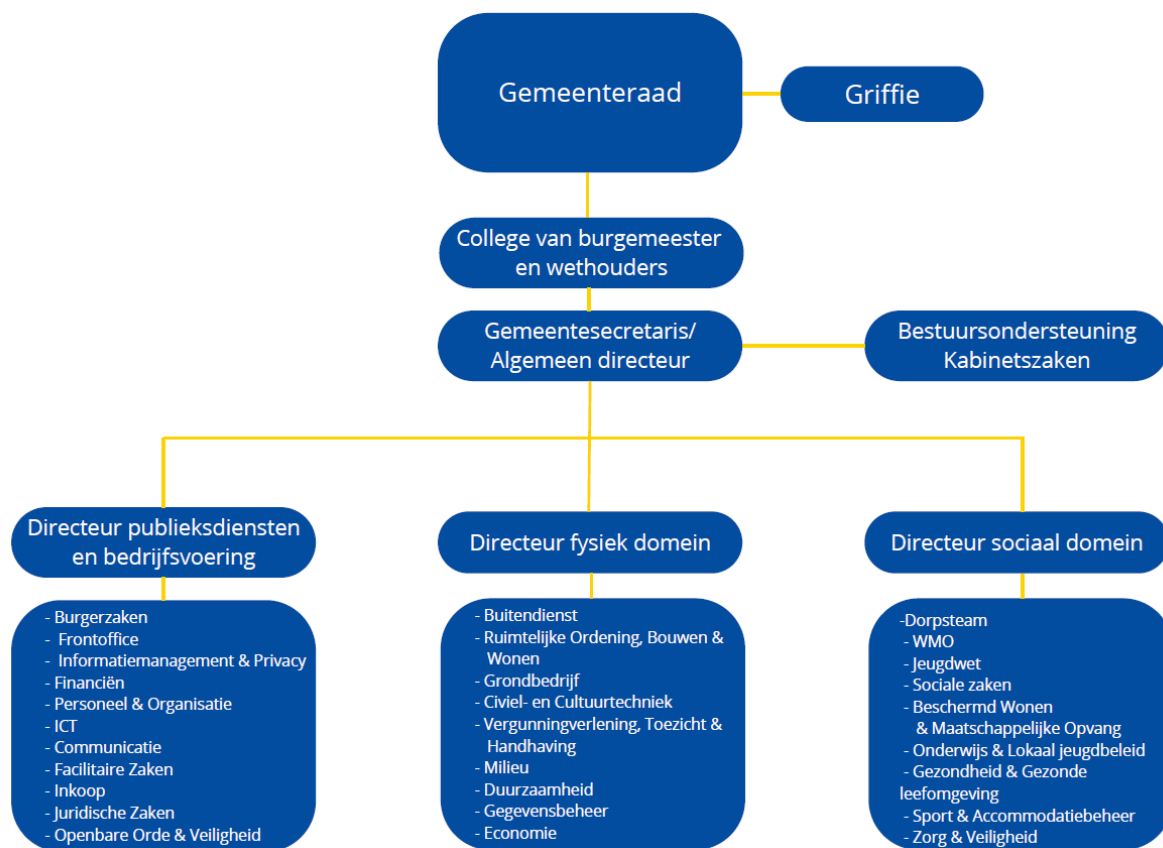
Het structureel begrotingssaldo moet worden gezien als een verplichte verantwoordingsindicator richting de provincie. Het presenteren van het structureel begrotingssaldo heeft de provincie opgenomen in de Begrotingscirculaire 2027, daarnaast adviseert ook de Commissie BBV het structureel begrotingssaldo te presenteren.

Voor de beoordeling van de financiële gezondheid van de gemeente blijft een bredere analyse van de meerjarenbegroting, de risico's, de reserves en de structurele ontwikkeling van baten en lasten van groter belang.

In onderstaande tabel is het structurele begrotingssaldo voor de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028–2030 weergegeven.

Structureel begrotingssaldo (bedragen x € 1000)	2027	2028	2029	2030
Lasten exclusief mutaties reserves	-57.956	-48.230	-51.548	-49.142
Baten exclusief mutaties reserves	58.262	47.838	50.980	48.608
Geraamd saldo van baten en lasten	306	-392	-568	-534
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	400	400	400
Geraamd resultaat	306	8	-168	-134
Incidentele lasten (excl. reservestortingen)	439	157	0	0
Incidentele baten (excl. reservestortingen)	-414	-314	0	0
Incidentele toevoegingen reserves	4.000	0	0	0
Incidentele onttrekkingen reserves	-4.025	0	0	0
Saldo van incidentele baten en lasten	0	-157	0	0
Structureel begrotingssaldo	306	-149	-168	-134

4.1 Organisatieschema

4.1.1 Organisatiestructuur

De gemeente Boekel wil een actieve en gastvrije gemeente zijn, gekenmerkt door veiligheid, sociale cohesie en leefbaarheid.

Daar is een bepaalde soort organisatie en dito medewerkers voor nodig: de overheid is regievoerend en faciliterend en legt de verantwoordelijkheid waar mogelijk terug bij de burgers en/of instellingen.

Om de beoogde dienstverlening richting de Boekelse burger en het bedrijfsleven te verwezenlijken is gekozen voor het directiemodel.

Met het directiemodel wordt een betere afstemming tussen de diverse disciplines nagestreefd, evenals een betere balans tussen strategie en uitvoering, maar wordt vooral ook de burgergerichtheid (vraaggericht werken en 1-loketgedachte) gestimuleerd.

4.2 Bedrijfsvoering

4.2.1 Algemeen

Organisatiedoel

Zoals al in de vorige paragraaf is omschreven, wil de gemeente Boekel een actieve en gastvrije gemeenschap zijn, die gekenmerkt wordt door sociale cohesie en leefbaarheid.

Dit willen we bereiken door te kiezen voor een overheid, die de verantwoordelijkheid zo veel mogelijk als verantwoord neerlegt bij haar burgers en/of instellingen.

Bovendien ziet de gemeente Boekel vergaande deregulering als een strategische opgave.

Gemeente Boekel is er voor haar burgers. Ze wil daadwerkelijk iets doen aan de kloof tussen overheid en burgers door te kiezen voor een andere rol van de overheid. Niet alleen meer transparantie en een betere communicatie, maar vooral meer zeggenschap geven aan onze burgers. Geen overheid die vooral controleert en beheerst, maar die regie voert en faciliteert. De inwoners van Boekel kunnen zelf meer vorm geven aan hun leefomgeving en toekomst. Deze eigen verantwoordelijkheid leidt tot meer respect, samenwerken en rekening houden met elkaar, de belangrijkste fundamenten voor een betere leefbaarheid.

De gemeente wil daarnaast een betrouwbare overheid zijn met een goede dienstverlening naar haar inwoners. Zij stelt zich op als een proactieve partner in de richting van haar inwoners.

Organisatiestrategie

De gemeenteraad stelt de kaders in een meerjarenperspectief vast. De organisatiestrategie is er op gericht om te werken met een kleine, regie-voerende organisatie met deskundige generalisten. Zij dienen in te spelen op snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente. Door de regiefunctie zal bezien worden welke de efficiëntste en effectiefste manier van uitvoeren van de taken zal zijn.

Daarbij zal gekeken worden naar samenwerking met derden (gemeenten en bedrijfsleven) op contractbasis, het outsourcen, het privatiseren, maar ook, indien het belang van de inwoners dat vraagt, het zelf realiseren door de inwoners en/of omwonenden.

De ingezette weg naar verdergaande deregulering en terugdringing van de bureaucratie zal, met oog voor behoud van de integraliteit, doorgezet worden. Daarbij zal de gemeente ook de (digitale) dienstverlening en de klantcontacten verder uitbouwen.

Organisatiecompetenties

Om de hiervoor benodigde organisatie zó te bemensen dat aan de missie en de organisatiestrategie een optimale invulling kan worden gegeven, zal de directie ernaar moeten streven bij elke medewerker de meest relevante competenties aanwezig te doen zijn. Deze competenties worden onderscheiden in generieke en functie-specifieke competenties.

De generieke competenties zoals vastgesteld:

- Servicegericht;
- Initiatief;
- Zelfstandig;
- Flexibiliteit.

Anderzijds behoren medewerkers te beschikken over specifieke competenties, toegespitst op de functie die zij in de organisatie hebben. Zo dient bijvoorbeeld een leidinggevende over andere, specifieke competenties te beschikken dan een beleidsmedewerker.

Een organisatie als hiervoor omschreven word je niet zomaar. De cultuur binnen een organisatie is minstens net zo belangrijk. Hoe ga je met elkaar om, welke managementprincipes hanteer je? Ook dat gaat niet vanzelf. Daar blijven we tijd en energie in steken.

4.2.2 Personeelsbeleid

De organisatie is erop gericht om te werken als kleine, maar zelfbewuste, regie-voerende gemeente. De medewerkers dienen in te spelen op snelle maatschappelijke ontwikkelingen binnen en buiten de gemeente. Concreet betekent de regiefunctie dat gekeken wordt wat de efficiëntste en effectiefste manier van het uitvoeren van de taken is.

Om de organisatie zó te bemensen dat aan de missie en de organisatiestrategie kan worden voldaan, streven we ernaar bij medewerkers de meest relevante competenties aanwezig te doen zijn. Daar wordt bij de selectie van nieuwe personeel nadrukkelijk op gelet. In de huidige (krappe) arbeidsmarkt vormt dit wel een extra uitdaging.

Arbeidsmarktpositie

Het personeelsbeleid is afgestemd op het leveren van een substantiële bijdrage aan het zijn van een aantrekkelijke werkgever. Op het gebied van het werven van nieuw personeel, maar ook in het kader van het boeien en binden van het huidige personeel. Hierbij hebben we oog voor het verbeteren van bestaande instroomprocessen, zoals onboarding van nieuwe medewerkers. Niet alleen de toename van lokale economische activiteit (bijvoorbeeld op het gebied van bouwen en wonen), zorgt voor een toename van de hoeveelheid werkzaamheden op diverse taakvelden. Vooral ook landelijke ontwikkelingen op het gebied van energie, duurzaamheid, opvang vluchtelingen, milieu en het sociaal domein, zijn van invloed op de uitvoering van onze gemeentelijke taak. Met een arbeidsmarkt waarbij voor veel taakvelden de vraag momenteel groter is dan het aanbod, is het ook voor onze organisatie een uitdaging de juiste medewerkers te vinden om aan onze taak te voldoen.

Voor een aantal specifieke taakvelden, zoals bijvoorbeeld ruimtelijke ordening, geldt dat nog meer. Door de provincie Noord-Brabant is specifiek voor het taakveld ruimtelijke ordening het traject “ruimte voor groei” opgezet. In dit traject worden zij-instromers (bijvoorbeeld vanuit de sector onderwijs) begeleid naar moeilijk te vervullen vacatures bij gemeenten. Net als bij andere gemeenten zijn sommige vacatures nu al nauwelijks meer in te vullen. De verwachting is dat het aantal moeilijk in te vullen vacatures de komende jaren alleen maar zal toenemen. Ook de invulling van vacatures door externe inhuur is geen eenvoudige zaak. Voor bepaalde functies is er gewoonweg te weinig aanbod en daarnaast heeft de organisatie ook te maken met verscherpt toezicht op wet- en regelgeving (wet DBA Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) op het gebied van inhuur.

De gemeente Boekel is op regionaal niveau aangesloten bij een initiatief van de provincie Noord-Brabant waarbij 37 Brabantse gemeenten samenwerken op het gebied van de positionering van de gemeentelijke arbeidsmarkt, met gezamenlijke ambities en de uitvoering daarvan. Daarnaast neemt de gemeente Boekel deel aan een samenwerking binnen de zgn. “K80”.

K80 is een netwerk van deze kleine en krachtige gemeenten (ongeveer 70) in Nederland.

Voor de toekomst staan er periodiek activiteiten op het programma die bijdragen aan aantrekkelijk werkgeverschap, zoals bijvoorbeeld een samenwerkingsverband met Avans Hogeschool.

De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat de gemeente Boekel kritisch moet blijven kijken naar mogelijkheden om medewerkers te “binden en te boeien”. En binnen haar mogelijkheden moet werken aan een positieve werkgeversreputatie zodat we onderscheidend blijven in de markt. Dit doen we door middel van het bieden van een prettige werkcultuur, korte lijnen, ruime opleidingsmogelijkheden, ruimte voor eigen initiatief, enz. De secundaire arbeidsvoorwaarden worden regelmatig tegen het licht gehouden en waar mogelijk verbeterd.

Personeelssterkte

Voor de komende jaren heeft de gemeente Boekel een formatie tussen de 75 en 80 fte ($\pm$ 90 medewerkers) in de meerjarenbegroting. Dit moet niet gezien worden als een absoluut cijfer. Zowel in omvang (aantal inwoners) als in het aantal (wettelijke) taken groeien we als gemeente. Naast de aantrekkelijke economie (o.a. meer bouwactiviteiten) en de in het collegeakkoord verwoorde ambities betekent dit dat ook de daarvoor benodigde formatie mee moet groeien. Daar zetten we dan bewust ook op in. Deze groei vindt plaats op uitvoerend en beleidsmatig vlak, maar ook op het vlak van de bedrijfsvoering is sprake van uitbreiding van de formatie. Daar zien we met name een toename van taken op het gebied van de organisatie en inrichting van onze informatiehuishouding.

Arbeidsomstandigheden

Binnen de organisatie wordt op diverse manieren aandacht geschonken aan de arbeidsomstandigheden. Een veilig, gezond, stimulerend maar ook prettig werkklimaat voor de medewerkers staat daarbij voorop. Per leeftijdscategorie wordt een PMO (periodiek medisch onderzoek) aangeboden. En hebben we aandacht voor een veilige werkomgeving, werkdruk en vitaliteit.

Het ziekteverzuimpercentage ligt medio 2026 op 6,8%. Dit is ongeveer gelijk aan het ziekteverzuimpercentage in dezelfde periode in 2025 (6,5%) en grotendeels gerelateerd aan langdurig verzuim. Doordat wij een relatief kleine organisatie zijn, betekent één langdurig ziektegeval al snel een aanzienlijke toename van het ziekteverzuimpercentage. Omdat dit soort verzuim veelal buiten de invloedssfeer van de werkgever valt, is daar zeer lastig op te sturen e/o preventieve maatregelen op in te zetten.

4.2.3 Samenwerking

De gemeente werkt op vele terreinen samen. Soms omdat de Rijksoverheid dat oplegt (zoals in het geval van de Omgevingsdienst en de Veiligheidsregio), maar meestal vanuit onze visie op samenwerking. Veel van de bestuurlijke vraagstukken waar we iets mee willen, houden zich niet aan gemeentegrenzen. Uitgangspunt daarbij wel is dat samenwerking toegevoegde waarde moet hebben voor onze inwoners. Zowel in directe als in indirecte zin. Daarbij gaat het niet alleen om 'halen' maar vooral ook om 'brengen'.

De samenwerking binnen de regio Brabant Noordooost is daar een voorbeeld van. Door deze samenwerking worden we er binnen deze regio uiteindelijk allemaal beter van. Wat goed is voor de regio is ook goed voor Boekel.

Andere voorbeelden van samenwerking zijn die op het vlak van de lokale belastingen, de afvalinzameling met de gemeente Land van Cuijk en die op het vlak van de participatiewet met Meierijstad. Ook op het vlak van de bedrijfsvoering zoeken we de samenwerking op als dat meerwaarde biedt. Zo wordt onze kantoorautomatisering beheerd door een extern ICT bedrijf.

4.2.4 Digitalisering en Informatiebeveiliging

De digitale werkomgeving faciliteert alle processen en dienstverlening van de gemeente. Ons doel is om een betrouwbare partner te zijn voor inwoners, organisaties, ketenpartners en medewerkers. Dit doen we door ervoor te zorgen dat gegevens en ict-middelen beschermd worden, toegangsrechten goed zijn ingericht en medewerkers de werkprocessen juist uitvoeren. Zo borgen we de bedrijfscontinuïteit en zorgen dat de gegevens van de gemeente op het juiste moment alleen voor de juiste persoon beschikbaar zijn en correct zijn.

Om ervoor te zorgen dat vertrouwelijke gegevens in de juiste handen blijven en dat het risico op diefstal of gijzeling van gegevens zo klein mogelijk is, voeren we een actief informatiebeveiligings- en privacybeleid. We zetten we binnen de mogelijkheden van organisatie en ICT in op versterking van onze informatieveiligheid in de technische inrichting, processen en bewustzijn. Kern van het geldend normenkader, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO2), is het nemen van passende beheersmaatregelen op basis van risicoanalyse. Net als alle, meestal grotere gemeenten, moet ook Boekel aan dezelfde beveiligingsnormen en wetgeving voldoen én verantwoording over afleggen (audit). Het toezicht wordt steeds strenger en de normen zwaarder onder invloed van de in 2026 vastgestelde Cyberbeveiligingswet en overige regelgeving.

Zowel de strengere regelgeving, controles door en verantwoording aan de toezichthouders betekent dat de gemeente structureel zal moeten gaan investeren in zowel capaciteit voor de organisatie als middelen voor het uitvoeren van de beveiligings-, controle- en verantwoordingsmaatregelen.

Bij informatiebeveiliging hoort ook het beschermen van persoonsgegevens en het voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De gemeente stuurt op privacy bewuste medewerkers en past beheersmaatregelen toe. Door op efficiënte wijze onze informatiebeveiliging in te richten zetten wij in op optimaal resultaat met doelmatige middelen. Desalniettemin zijn volledige zekerheid en garanties op het gebied van informatiebeveiliging in de praktijk nooit helemaal mogelijk. Daarom is naast preventie ook incidentmanagement een essentieel thema. Anderzijds is niet alle informatie privacygevoelig en op grond van onder andere Wet open overheid (WOO) moet de gemeente meer informatieactief openbaar maken, zodat burgers en bedrijven hier kennis van kunnen nemen. Om hieraan uitvoering te kunnen geven dient de informatiehuishouding "in control" te zijn. Ook op dit punt moet de organisatie stijgen in het volwassenheidsniveau van de bedrijfsvoering, net zoals bij informatiebeveiliging en privacybescherming.

De gemeente Boekel maakt steeds meer gebruik van informatiesystemen in de cloud, omdat we als kleine gemeente niet de expertise en capaciteit hebben om deze systemen zelf te onderhouden. Door

de recente ontwikkelingen op het wereldtoneel vormt het gebruik van cloud-diensten een steeds groter risico voor zowel de informatiebeveiliging als de privacybescherming. De grote ICT-bedrijven en de niet-Europese overheden waar ze juridisch onder vallen, eigenen zich steeds meer rechten toe waardoor zij toegang hebben tot de gegevens van de gemeente en uiteindelijke zeggenschap hebben over de werking en toegang van de gemeente tot de cloud-diensten en -functionaliteiten. Dit kan er toe leiden dat de gemeente toegang verliest tot cruciale ICT-middelen of dat er onrechtmatige toegang is tot (persoons)gegevens waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.

Ook landelijk wordt daarom steeds meer ingezet op “digitale soevereiniteit”. Dit houdt in dat er gebruik gemaakt moet gaan worden van ICT-middelen en -diensten waar de gemeente de uiteindelijke zeggenschap zelf over heeft. Digitaal soeverein betekent dat derde partijen, waaronder vreemde mogendheden, leveranciers en fabrikanten van ICT-middelen, geen invloed kunnen uitoefenen of toegang hebben op de ICT-middelen en -diensten op basis van licenties, gebruiksvoorwaarden of van wet- en regelgeving die niet overeenstemt met de Nederlandse en Europese wet- en regelgeving. Dit heeft de komende jaren een grote impact op de wijze waarop de overheden met ICT omgaan.

4.2.5 Frauderisico's

Het college van gemeente Boekel is zich bewust van het inherente risico van fraude dat zij, zowel intern als extern, loopt bij het uitvoeren van haar activiteiten en haar dienstverlening. De risicoanalyse geeft aan dat op enkele onderdelen in de bedrijfsvoering sprake is van een hoger dan normaal risico op non-compliance. Deze risico's hebben periodiek extra aandacht, waarbij aanvullende interne beheersingsmaatregelen van toepassing zijn.

Inwoners, ondernemers en externe partijen moeten er op kunnen vertrouwen dat gemeente Boekel en haar medewerkers op een betrouwbare, eerlijke en zorgvuldige manier zaken doen. Daarom heeft gemeente Boekel een gedragscode opgesteld die door iedere medewerker bij indiensttreding wordt ondertekend. Ook committeren medewerkers zich aan de ambtseed. Het belang van de gedragscode en de naleving wordt periodiek benadrukt en is onderwerp van gesprek tussen leidinggevende en medewerker. Er is een vertrouwenspersoon en meldpunt ingesteld waarbij eventuele misstanden vertrouwelijk kunnen worden gemeld. Onze (financiële) processen kenmerken zich door de aanwezigheid van functiescheiding. Hiermee voorkomen we dat slechts één persoon ongecontroleerd transacties of verplichtingen kan aangaan, autoriseren, verwerken en afwikkelen en toegang heeft tot activa.

Ondanks de beheersmaatregelen resteert het risico dat de directie maatregelen doorbreekt of dat medewerkers zouden samenspannen. Transparante besluitvorming, de governance-structuur, een open cultuur waarbij we elkaar durven aan te spreken, de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon om niet-integer handelen (anoniem) te melden, periodieke interne en externe audits op de naleving van beheersingsmaatregelen moeten er toe bijdragen dat het omzeilen van de maatregelen wordt signaleerd.

Gezien de aard van de activiteiten van gemeente Boekel, onderkent de directie ook een extern risico op non-compliance. De uitgevoerde risicoanalyse geeft ons een goed inzicht in deze risico's en het belang van het aanscherpen van een aantal procedures. De afgelopen jaren zijn er regelmatig berichten in de media over cyberaanvallen, gevallen van ransomware en datalekken. Gezien de activiteiten van gemeente Boekel heeft informatiebeveiliging vanuit de perspectieven continuïteit, fraude en privacy en daarmee samenhangende reputatie een hoge prioriteit.

Tijdens de dagelijkse bedrijfsvoering vinden controles plaats om vast te stellen of gewerkt wordt volgens de daarover gemaakte afspraken, waaronder de diverse protocollen voor informatiebeveiliging. Daarnaast beoordelen de security en privacy officer de kwaliteit en naleving van de getroffen beheersingsmaatregelen. Periodiek wordt de beheersing van informatiebeveiliging getoetst, zowel intern via interne audits, als extern via het ISAE 3402 onderzoek en ISO 27001 audit. Eventuele verbeterpunten vormen de input voor verdere aanscherping en/of naleving van het informatiebeveiligingsproces.

Conclusie:

Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze de aandacht krijgen.

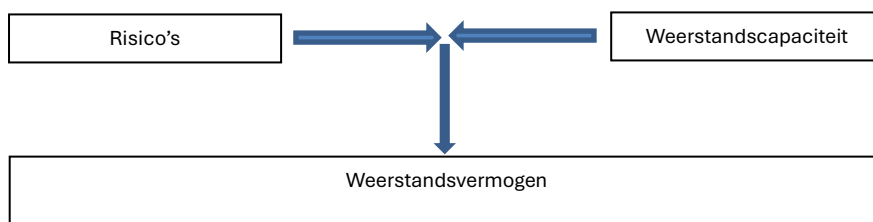
4.3. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), dat sinds begrotingsjaar 2004 van kracht is, bevat regels voor de financiële verslaglegging. Volgens artikel 11 van het BBV moeten gemeenten en provincies inzicht verschaffen in hun weerstandsvermogen. Het gaat hierbij om het verband tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor géén (beheers)maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Onder weerstandscapaciteit verstaat het BBV de middelen en mogelijkheden waarover provincies of gemeenten kunnen beschikken om niet begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Het gaat hier om de elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden zoals Algemene Reserve, onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves.

Het weerstandsvermogen voor de gemeente is gedefinieerd als: 'het vermogen van de gemeente Boekel om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten'. En is eigenlijk niet meer of minder dan een confrontatie van de risico's met de weerstandscapaciteit.

Het gaat hier om risico's die niet op een andere manier zijn ondervangen, zoals met een gevormde voorziening of waarvoor een verzekering is aangegaan.

Een eerste stap bij het beoordelen van het weerstandsvermogen is het in kaart brengen c.q. identificeren van eventuele risico's. Zoals uit de onderstaande figuur blijkt en in de volgende paragraaf gebeurt.

Als onderdeel van risicomanagement wordt de weerstandscapaciteit van de gemeente periodiek afgezet tegen een inschatting van de mogelijke financiële risico's die zich kunnen manifesteren. Voor het belangrijkste risico (de grondexploitatie) wordt al jaren de 'vinger aan de pols gehouden' middels het jaarlijks actualiseren van de exploitatieberekeningen, het doorrekenen van verschillende scenario's en de confrontatie van het gewenste met het beschikbare weerstandsvermogen.

Ondanks dat er géén zekerheid aan ontleend kan worden is risicomanagement wel van toegevoegde waarde; het geeft een beeld van wat verwacht kan worden en of de organisatie hierop voldoende voorbereid is. Dit beeld wordt jaarlijks twee keer geactualiseerd in de programmabegroting en – rekening.

4.3.1. Inventarisatie van de risico's en het benodigd weerstandsvermogen

Om een confrontatie van deze risico's met de weerstandscapaciteit mogelijk te maken dienen deze eerst financieel te worden gekwantificeerd. Hiertoe wordt een methode gebruikt waarbij, per geïdentificeerd risico, een inschatting wordt gemaakt van de volgende drie parameters:

Kans	de kans dat een risico zich manifesteert wordt ingeschat op basis van een kwalitatief oordeel. Ten behoeven van een transparant en handelbaar model zijn er (slechts) drie categorieën benoemd met een wegingsfactor: laag (0,05) – middel (0,50) – hoog (0,75).						
Impact	wat is het (financiële)effect voor de organisatie als het risico zich voordoet? Ook hier wordt eerst een kwalitatief oordeel aan gegeven. Daarna wordt, afhankelijk van het kwalitatieve oordeel, een inschatting gemaakt van het financiële effect; in procenten afgezet tegen de totale lasten conform begroting. Waarbij de volgende indeling wordt gehanteerd: <table><tr><td>klein</td><td>impact tussen de 1 & 9 %</td></tr><tr><td>middel</td><td>impact tussen de 10 & 49 %</td></tr><tr><td>groot</td><td>impact tussen de 50 & 100%</td></tr></table>	klein	impact tussen de 1 & 9 %	middel	impact tussen de 10 & 49 %	groot	impact tussen de 50 & 100%
klein	impact tussen de 1 & 9 %						
middel	impact tussen de 10 & 49 %						
groot	impact tussen de 50 & 100%						
Effect	voor het kwantificeren van het (financiële) risico is het van belang te weten of een risico van incidentele danwel structurele aard is. Indien het een incidenteel karakter kent wordt de factor '1' gehanteerd. Het risico kan zich immers maximaal één keer voordoen. Betreft het een structureel risico dan wordt de factor '3' toegekend. Dit wil zeggen dat het financiële effect van dit risico 'drie keer wordt ingerekend'; zodat de organisatie als het ware drie jaar de tijd heeft om adequaat te reageren en passende maatregelen te treffen.						

Het 'minimabeleid' als voorbeeld:

De kans dat de komende jaren meer aanspraak op onze minima-voorzieningen wordt gedaan, wordt als 'hoog' ingeschat (wegingsfactor 0,75). Het financiële effect hiervan voor de organisatie wordt als 'gemiddeld' ingeschat, met een impact van 15%. Aangezien dit risico een structureel effect zal hebben wordt bij het kwantificeren van het financiële risico een factor '3' toegepast. Het financiële risico, ook wel het benodigd weerstandsvermogen voor dit onderdeel wordt dan als volgt berekend:

Budget cf. Begroting	Kans	Impact	Effect	Benodigd weerstandsvermogen
€ 507.000	* 0,75	* 15%	* 3	= € 171.000

4.3.2. Belangrijkste financiële risico's excl. Grondbedrijf

De belangrijkste financiële risico's exclusief het grondbedrijf worden in de onderstaande tabel weergegeven. Deze risico's zijn niet anderszins ondervangen en er zijn geen voorzieningen voor gevormd, waardoor deze relevant zijn voor het weerstandsvermogen.

Nr.	Risico	Omschrijving	Kans		Impact		Effect		Benodigd weerstandsvermogen
1	Openeindregelingen	Wmo	Hoog	0,75	Middel	15%	Structureel	3	977.000
		Jeugdzorg	Hoog	0,75	Middel	15%	Structureel	3	1.234.000
		Bijstandsverlening	Hoog	0,75	Middel	15%	Structureel	3	663.000
		Minimabeleid	Hoog	0,75	Middel	15%	Structureel	3	171.000
		Leerlingenvervoer	Middel	0,50	Middel	10%	Structureel	3	38.000
2	Uitvoerkosten Sociaal Domein	Domein Jeugd	Laag	0,10	Groot	75%	Structureel	3	239.000
		Domein Wmo	Laag	0,10	Groot	75%	Structureel	3	183.000
		Domein Participatie	Laag	0,10	Middel	15%	Structureel	3	84.000
3	Gemeentefonds	Uitkering gemeentefonds kan lager zijn dan geraamd	Middel	0,50	Middel	30%	Structureel	3	548.000
4	Afgegeven garanties	GewaARBorgde geldleningen PW	Laag	0,01	Groot	50%	Incidenteel	1	145.000
		GewaARBorgde geldleningen BW	Laag	0,01	Middel	30%	Incidenteel	1	4.000
		Startersleningen	Laag	0,05	Middel	15%	Incidenteel	1	2.000
5	Risico's op eigendommen	Rioolbeheer	Laag	0,05	Middel	15%	Structureel	3	17.000
		Wegbeheer	Laag	0,05	Middel	15%	Structureel	3	14.000
		Gebouwenbeheer	Laag	0,05	Middel	15%	Structureel	3	8.000
6	Nadeelcompensatie	Nadeelcompensatie	Middel	0,50	Klein	10%	Incidenteel	1	-
7	Sociale zaken	Vergoeding bij beëindiging samenwerking Meierijstad	Laag	0,10	Middel	15%	Incidenteel	1	11.000
									4.338.000

1. Openeindregelingen

De gemeente loopt bij een 'openeindregeling' een financieel risico. Dit risico komt door het feit dat de gemeente verplicht is een voorziening te verstrekken als een aanvrager hier volgens de geldende wet- en regelgeving recht op heeft.

Ongeacht of hiervoor voldoende budget en/of financiële middelen beschikbaar zijn en ongeacht volume-groei in één jaar. Voorbeelden van de belangrijkste 'openeindregelingen' zijn:

Bijstandsverlening (Participatiewet, IOAW, IOAZ, en Bbz)

- Minimabeleid (o.a. individuele inkomenstoelag, kwijschelding gemeentelijke belastingen en bijzondere bijstand)
- Wmo (o.a. huishoudelijke verzorging, dagbesteding & begeleiding, vangnetvoorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang, woningaanpassingen, rolstoel- & vervoersvoorzieningen)
- Leerlingenvervoer
- Jeugdzorg

Door demografische, maatschappelijke en economische ontwikkelingen en de gevolgen daarvan in het Sociaal Domein doen er naar verwachting de komende jaren meer mensen een beroep op gemeentelijke voorzieningen. Zowel in aantallen als complexiteit zien we groei. Ook indexaties en personeelstekorten kunnen leiden tot hogere kosten bij leveranciers / dienstverleners. Prijsstijgingen zijn lastig vooraf in te schatten. Gemeenten ontvangen vanuit het Rijk budget of compensatie, de hoogte en of het toereikend is blijkt vaak achteraf.

Inkoopssystematiek Jeugdhulp

In de systematiek wordt in een driehoek (jeugdige en ouders/verzorgers, zorgaanbieder en medewerker DorpsTeam) bepaald welke zorg nodig is. Met de inkoopssystematiek rekenen we af op daadwerkelijk zorgverbruik (PxQ). Een risico is dat de Q in grote mate stijgt door deze openeindregeling. We kunnen niet goed inschatten wat het volume gaat zijn, maar we zien wel dat de problematiek complexer aan het worden is.

Financieringssysteem Participatiewet

Het budget om de bijstandsuitkeringen (BUIG) te betalen is gebaseerd op de gemaakte uitkeringskosten in jaar T-2. Dat betekent dat we met dit budget altijd achterlopen op de ontwikkeling van het klantenbestand. Ontstane tekorten moeten we aanvullen uit eigen middelen.

Vanaf 2027 gaan ook de Oekraïense vluchtelingen onder de Participatiewet vallen, dit brengt meer kosten met zich mee. De financiering daarvan is nog onduidelijk.

Inkoopssystematiek Wmo

De inkoop van *Hulp bij het huishouden* betreft een Lumpsum+ regeling. Dat houdt in dat er met aanbieders een financiële afspraak is gemaakt over het gemiddeld aantal uren hulp per cliënt. Voor *Begeleiding en dagbesteding* wordt er gebruik gemaakt van een maatwerkvoorziening met een vaste trajectprijs per maand. Hetzelfde geldt voor *Woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen*. Het risico is dat het volume niet te voorspellen is en daarmee ook niet de kosten.

Vangnetvoorzieningen Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang

Onze centrumgemeente Oss ontvangt voor deze voorziening rijksmiddelen. Deze zijn tot nu toe voldoende geweest om deze voorziening voor de regio te dekken en uit te voeren.

2. Uitvoeringskosten Sociaal Domein

Strategische keuzes

De ontwikkelingen in de Jeugdzorg zijn ook onderwerp van aandacht; de stijgende kosten Jeugdzorg, de transformatieopgave op basis van de Hervormingsagenda Jeugd. Op welke wijze gaat er invulling gegeven worden door een nieuw kabinet aan deze opgaven en welke middelen worden er beschikbaar gesteld.

Het vernieuwd Partnership IBN ligt in 2027 voor – wij staan een sterk ontwikkelbedrijf voor die toekomstbestendig is.

Transformatieopgaven Sociaal Domein

Met de Transformatieopgaven binnen het Sociaal Domein worden er steeds meer taken door het Rijk neergelegd bij gemeenten. Dit betekent dat de bedden in de intramurale zorg worden afgeschaald om kosten te beheersen en dat de beweging wordt gemaakt om inwoners steeds meer in de eigen omgeving op te vangen middels ‘wonen met begeleiding/ondersteuning’ in de wijk. Deze woonvormen kennen een complexe dynamiek van ontwikkeling, omdat hier verschillende partijen een rol in hebben – de woningcorporatie, een zorgpartij, de gemeente – en een complexe dynamiek van financiering en toewijzing. De komende jaren zullen dan ook nodig zijn om deze beweging te realiseren. Waarbij ook duidelijk zal moeten worden welke investeringen hiermee gemoeid zijn.

3. Uitkering gemeentefonds

Herverdeling

De herverdeling van het gemeentefonds is nog niet afgerond. Het verdeelmodel dat in 2023 is ingevoerd, wordt nog steeds geëvalueerd en aangepast. Op dit moment is de focus verschoven van een grote herziening naar gerichte verbeteringen per 2027.

De stand van zaken is als volgt:

- Het kabinet wil geen volledig nieuw verdeelmodel, maar een actualisatie van het bestaande model. De voorgestelde wijzigingen hebben onder meer betrekking op:
 - De maatstaf voor huishoudens met lage inkomens;
 - De manier waarop de eigen inkomsten van gemeenten (zoals de OZB-capaciteit) meewegen;
 - Enkele sociaal-economische verdeelmaatstaven.
- De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in april 2026 geadviseerd nu geen grote wijziging door te voeren. Volgens de ROB zijn de voorgestelde aanpassingen nog onvoldoende onderbouwd en zouden sommige gemeenten onbedoeld te veel voor- of nadeel kunnen ondervinden. De raad adviseert eerst het model verder te verbeteren voordat grotere herverdeeleffecten worden doorgevoerd.
- In de meicirculaire 2026 is daarom gekozen voor een voorzichtige aanpak. De verdeling blijft grotendeels ongewijzigd, terwijl enkele maatstaven tijdelijk worden bevroren of beperkt aangepast totdat nader onderzoek is afgerond.

Voor gemeente Boekel betekent dit dat:

- De grote herverdeel-effecten waar sinds de invoering van het nieuwe model discussie over bestaat, voorlopig niet verder worden vergroot;
- Gemeenten die zich benadeeld voelen door het huidige model nog geen definitieve oplossing krijgen;
- De discussie over een eerlijkere verdeling – met name tussen stedelijke en meer landelijke gemeenten en tussen gemeenten met verschillende sociaal-economische opgaven – ook in 2026 en 2027 doorgaat.

Stelposten

In de begroting 2027 zijn de volgende stelposten opgenomen. Dit cf. het begrotingsadvies 2027-2030 van de VNG en de begrotingscirculaire 2027 van de Provincie Noord-Brabant.

Begroting 2027	2027	2028	2029	2030
- Huishoudelijke hulp uit de Wmo	0	0	657.867	681.008
- Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo	0	0	-196.427	-203.336
- BCF - 7 punten	112.500	112.500	112.500	112.500
- Eigen bijdrage jeugdzorg	0	110.000	110.000	110.000
- Sturen op trajectduur jeugdzorg	0	29.000	29.000	29.000
- CDOKE	0	399.690	399.690	399.690
Totaal	112.500	651.190	1.112.630	1.128.862

4. Afgegeven garanties

Gewaarborgde geldleningen woningbouw

De gemeente staat garant voor diverse leningen die Peelrand Wonen en Brabant Wonen in het verleden zijn aangegaan. Het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie de rente en aflossing op een door het WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Per 1 augustus 2021 is de systematiek veranderd. Vanaf dat moment geldt de nieuwe verdeelsleutel over gemeenten en gelden de andere wijzigingen voor nieuwe leningen en herfinancieringen van bestaande leningen. De achtervang voor bestaande leningen blijft ongewijzigd, totdat deze leningen zijn afbetaald of vervangen door herfinanciering.

Systematiek WSW

Wanneer het deze betaalverplichting niet kan voldoen, moeten rijk en gemeenten bijspringen. Rijk en gemeenten staan elk voor 50% in de achtervang bij het WSW (25% wordt verdeeld over alle gemeenten en 25% wordt toegerekend aan 1 gemeente die in de leningovereenkomst is vermeld). Dat betekent dat wanneer een corporatie in financiële problemen geraakt, het WSW zorgt dat rente en aflossing van leningen doorgaat. WSW betaalt dit uit eigen kapitaal. Dat kapitaal kan worden aangevuld door obligo bij alle deelnemende corporaties op te halen. Pas wanneer dat onvoldoende is, komen Rijk en gemeenten als achtervanger in beeld om renteloze leningen te verstrekken. Het risico voor de achtervangers is overigens beperkt, tot nu toe heeft WSW daar nooit een beroep op gedaan.

Voor wat betreft PeelrandWonen is de garantie nog nooit aangesproken. Het WSW heeft voor een bedrag van € 40.926.000 geborgd, waarvan € 29.062.000 van de schuld toerekenbaar is aan de gemeente Boekel.

Voor wat betreft Brabant Wonen is de garantie nog nooit aangesproken. Het WSW heeft voor een bedrag van € 987.610.000 geborgd, waarvan € 1.413.000 van de schuld toerekenbaar is aan de gemeente Boekel.

Startersleningen

Vanaf 2014 heeft de gemeente 22 startersleningen verstrekt. Op dit moment zijn 18 startersleningen afgelost. Het openstaande bedrag bedraagt € 24.330 (stand 03-06-2026).

Vanaf 2021 heeft de gemeente een bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Inmiddels zijn 8 startersleningen voor een bedrag van totaal € 195.000 verstrekt. Het openstaande bedrag bedraagt € 169.470 (stand 03-06-2026).

Vanaf 2024 heeft de gemeente een bedrag van € 400.000 beschikbaar gesteld voor startersleningen. Inmiddels zijn er 10 startersleningen van totaal € 250.000 verstrekt. Het openstaande bedrag bedraagt

€ 248.309 (stand 03-06-2026). Op dit moment zijn 6 startersleningen bij SVn in behandeling. Na afronding hiervan is het beschikbare budget volledig besteed.

Startersleningen zijn de eerste drie jaar vrijgesteld van aflossen. Over de hoofdsom van deze leningen loopt de gemeente geen risico omdat deze som gegarandeerd is via de NHG. Wel loopt de gemeente risico over misgelopen rente.

5. Risico's op eigendommen

Gebouwbeheer:

De risico's met betrekking tot gebouwbeheer zijn ondervangen in ons gebouwbeheerprogramma. Het gebouwenbeheer vraagt een goede afstemming tussen klein en groot onderhoud. Verder is een integrale benadering tussen gebouwen die door de gemeente zelf worden beheerd en gebouwen die door derden worden beheerd noodzakelijk. Om op een efficiënte en effectieve manier invulling te kunnen geven aan het gebouwenbeheer in de komende jaren wordt de onderhoudsstatus en de behoefte van de diverse gebouwen jaarlijks bekeken. 1 keer per 4 jaar volgt een grondige herziening met een externe inspectie van alle gebouwen. Aan de hand hiervan wordt vervolgens jaarlijks het meerjaren onderhoudsplan (MJOP) geactualiseerd. Deze actualisatie wordt jaarlijks vertaald naar de meerjarenbegroting. Hierdoor hebben we zicht en houden we grip op toekomstige (onvoorziene) investeringen.

De gemeente is eigenaar van enkele oudere gebouwen met een grotere onderhoudsbehoefte. Er wordt strategisch geschakeld met de vakafdelingen als het gaat om keuzes m.b.t. groot onderhoud, afstoten of nieuwbouw. In de afgelopen 3 jaar zijn de bouwkosten onder invloed van een aanhoudend grote vraag en schaarste fors gestegen. De verwachting is dat de onderhoudskosten de komende jaren nog zullen stijgen als gevolg van de eerdere inflatie en de wereldwijde onzekerheid op de oliemarkt waar de bouwsector in redelijke mate van afhankelijk is.

Het huidige gebouwenbeheer gaat naast instandhouding ook voorzien in duurzaamheidsmaatregelen. Reconstructies zijn geen onderdeel van het MJOP. In de nabije toekomst zullen verschillende panden verduurzaamd gaan worden.

Rioolbeheer:

Voor het rioolbeheer wordt gewerkt volgens de uitgangspunten van het Programma Omgevingswet water en riolering (POW&R) 2023-2028. Dit betreft een complete herziening uit 2022. Onze eigendommen zijn in beeld gebracht, geïnspecteerd en waar nodig is onderhoud of vervanging ingepland. Daarmee hebben we de risico's voor dit eigendom in beeld en onder controle. Verder zijn in het POW&R ook de werkzaamheden voor een klimaatadaptieve openbare ruimte verwerkt. In Boekel speelt vooral de noodzaak om water vast te houden tijdens droge perioden en het opvangen van water tijdens hevige buien. Tweede aandachtspunt is het zorgen het bestrijden van hitte veelal door planten van bomen. De financiële gevolgen van deze maatregelen zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

6. Nadeelcompensatie

Planschade (ruimtelijke grondslag vóór 1 januari 2024)

Er zijn op dit moment 6 verzoeken ingediend. De eventueel te betalen planschadevergoeding komt voor 5 aanvragen voor rekening van de gemeente, omdat de gemeente de plannen ontwikkeld. Of dit het geval zal zijn, zal moeten blijken uit een planschadeonderzoek dat uitgevoerd wordt door een extern onafhankelijke deskundige adviesbureau. De lopende planschade verzoeken hebben betrekking op de gemeentelijke grondexploitatie en daarmee is dekking van de kosten voorzien. Daar waar het planschade verzoeken zijn aangaande particuliere initiatieven worden kosten cf. anterieur overeengekomen 1 op 1 doorgelegd aan initiatiefnemer. Dit heeft betrekking op 1 verzoek.

Tot 5 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet kunnen planschadeverzoeken ingediend worden conform de oude ruimtelijke regels. De verwachting is dat in het begin na inwerkingtreding Omgevingswet vooral nog planschadeverzoeken ingediend worden.

Nadeelcompensatie (ruimtelijke grondslag na 1 januari 2024)

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden waardoor een planschadeverzoek wijzigt in een verzoek tot nadeelcompensatie. Hoeveel verzoeken worden ingediend, is niet goed in te schatten, dit is afhankelijk van welke besluiten genomen worden. Om te zorgen dat een dergelijk verzoek conform de geldende wet- en regelgeving wordt afgehandeld wordt de Verordening nadeelcompensatie Boekel gehanteerd.

De termijnen voor nadeelcompensatie zijn anders dan voor planschade.

Binnen 5 jaar nadat men bekend is geworden met de schade dient een verzoek te worden ingediend. Het nadeel zit hem in het moment van bekendwording, de Omgevingswet schrijft hiervoor een termijn van 20 jaar. Planschade kan dus tot 25 jaar na dato worden uitgekeerd. De verwachting is dat deze termijn de komende jaren nog zal worden aangepast of dat er door jurisprudentie duidelijkere regelgeving zal ontstaan.

7. Sociale Zaken

Dienstverleningsovereenkomst Meierijstad - Boekel - Bernheze

De gemeente Boekel neemt vanaf 1 januari 2017 op het gebied van sociale zaken diensten af van de gemeente Meierijstad. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

Inmiddels is er een overeenkomst voor onbepaalde tijd. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken opgenomen over de kosten bij beëindiging van de overeenkomst. De gemeente zal de formatie die gepaard gaat met de rechtstreekse uitvoering op het moment van beëindiging betalen aan Meierijstad. De berekening vindt plaats met behulp van de maximale reële caseload per fte die berekend wordt op basis van de verhouding formatie/uitkeringsgerechtigden van de afgenomen taken door Boekel. Het aantal te bepalen fte wordt dan berekend met de formule: aantal cliënten op uitstapmoment/caseload per fte. De uitvoeringskosten voor 2027 zijn geraamd op € 717.000.

Met een opzegtermijn van twee jaar verwachten we dat een groot deel van de formatie voor beëindiging van de overeenkomst binnen Meierijstad of elders een positie heeft gevonden waardoor het aantal fte waarvoor wij moeten betalen lager uitvalt dan ten tijde van de opzegging.

4.3.3. Financiële risico's Grondbedrijf

Voor het Grondbedrijf is een berekening gemaakt van het gewenste versus beschikbare weerstandsvermogen. Deze berekening is gemaakt op basis van de door Arcadis in 2026 opgestelde exploitatieberekeningen. Hiervoor zijn dezelfde rekenmodellen en systematiek gebruikt als de afgelopen jaren. Uit deze berekening is gebleken dat de omvang van de reserves van het grondbedrijf in de grondexploitatie voldoende toereikend is. Het is van belang de ontwikkelingen in toekomst te blijven volgen zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Op basis van de omvang van de grondbedrijfsrapportage 2026 is het gewenste weerstandsvermogen is berekend op € 2.437.495. Het weerstandsreserve van het grondbedrijf is € 3.000.000. Daarmee is het gewenste weerstandsvermogen meer dan voldoende gedekt en is er een "overschot" van € 562.505.

4.3.4. Niet gekwantificeerde en overige risico's

Loon- & prijsontwikkelingen

Reguliere loon- & prijsontwikkelingen vormen een (beperkt) financieel risico voor de gemeente aangezien deze zijn doorgerekend en als stelpost is opgenomen in de begroting 2027:

2027	€	0
2028	€	647.000
2029	€	1.181.000
2030	€	1.774.000

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging

Naast de Omgevingswet is ook de Wet kwaliteitsborging (Wkb) in werking getreden. Door de inwerkingtreding van de Wkb is er sprake van een daling van de inkomsten uit de bouwleges, omdat veel vergunningplichtigen meldingsplichtig worden. Hier kunnen geen leges voor geheven worden. Er is een risico dat de kosten hoger uitvallen dan begroot. De uitrol van het nieuwe systeem loopt momenteel al tot minimaal 2030. Dit is de overgangperiode die het Rijk heeft ingecalculeerd om te komen tot een goede overgang van de oude naar de nieuwe ruimtelijke regels binnen een gemeente.

Omgevingswet en fysieke leefomgeving

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 worden ruimtelijke initiatieven vaker via het vergunningenspoor (onder meer BOPA's) afgehandeld. Dit leidt tot complexere besluitvorming en vraagt extra capaciteit en specialistische kennis binnen de afdelingen Fysieke Leefomgeving en Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Zowel intern als bij externe adviseurs (planologisch, juridisch en milieutechnisch) is deze capaciteit beperkt beschikbaar.

Daarnaast bevindt de gemeente zich in de transitie naar één gebiedsdekkend omgevingsplan (uiterlijk 1 januari 2032) en een (herijkte) Omgevingsvisie (uiterlijk 1 januari 2027). Het komen tot een gebiedsdekkend omgevingsplan betreft daarbij zowel intern als extern een nieuw product en een nieuw werkproces. In tegenstelling tot bestemmingsplannen, waarvoor vaak met vaste en goed voorspelbare kosten kon worden gewerkt, zijn de doorlooptijd en kosten van het gebiedsdekkend omgevingsplan op voorhand moeilijker in te schatten. Deze trajecten lopen parallel aan reguliere werkzaamheden en vergroten de druk op de organisatie. Door het nieuwe toetsingskader (ETFAL), aanvullende motiveringseisen en capaciteitsbeperkingen kunnen doorlooptijden van ruimtelijke procedures toenemen, wat kan leiden tot hogere rentelasten en latere opbrengsten uit ruimtelijke ontwikkelingen.

Juridische procedures ruimtelijke besluiten

Bij omgevingsplanwijzigingen en vergunningen onder de Omgevingswet blijft het risico op bezwaar en (hoger) beroep aanwezig. Door de hoge werkdruk en beperkte capaciteit bij de Raad van State, in combinatie met het feit dat de jurisprudentie onder de Omgevingswet nog in ontwikkeling is, kunnen procedures langer duren dan voorheen en is de uitkomst minder voorspelbaar. Dit kan leiden tot verdere vertraging van projecten, extra juridische kosten en aanvullende financiële risico's.

Omgevingswet en kostenverhaal

Voor wat betreft kostenverhaal wordt gewerkt met een anterieure overeenkomst waarin het kostenverhaal wordt vastgelegd (privaatrechtelijk spoor). Mocht privaatrechtelijk kostenverhaal niet mogelijk zijn, dan kan kostenverhaal ook via de publiekrechtelijke weg via een beschikking bestuurlijke geldschuld (ook wel kostenverhaalsbeschikking) plaatsvinden.

Bij publiekrechtelijk kostenverhaal neemt het bevoegd gezag regels over het kostenverhaal op in een omgevingsplan, een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit of een projectbesluit. In die regels staat onder andere:

- Welke kosten worden verhaald;
- Hoe die kosten over de bouwactiviteiten in het gebied worden verdeeld;
- Hoe en wanneer een eindafrekening plaatsvindt;

Wie wil bouwen, moet bij het bevoegd gezag een kostenverhaalsbeschikking vragen.

Omdat de verwachting is dat gemeente Boekel de komende tijd planoverstijgende investeringen zal doen, bijvoorbeeld in het kader van de mobiliteitsvisie, is een dergelijke bijdrage aan te raden. De

investeringen waarvoor een bijdrage nodig is, moeten benoemd worden en tevens dient een indicatie van de benodigde bijdrage gegeven te worden. Daarnaast dient het verband aangegeven te worden tussen de activiteit en de ontwikkeling waaraan wordt bijgedragen.

Het programma kostenverhaal wordt eind 2026 geactualiseerd.

Netcongestie

Per 1 juli 2026 geldt voor de gemeente een aansluitstop op het elektriciteitsnet als gevolg van capaciteitsproblemen op het onderstation Uden en beperkingen op het hoogspanningsnet. Hierdoor dreigen woningbouwontwikkelingen, de energietransitie en nieuwe bedrijfsontwikkelingen te vertragen. Ook kunnen financiële gevolgen ontstaan voor gemeentelijke projecten en grondexploitaties. De omvang van deze financiële consequenties is momenteel nog onvoldoende inzichtelijk en wordt nader onderzocht. De gemeente volgt de ontwikkelingen nauwgezet en brengt de mogelijke effecten op lopende en toekomstige projecten in kaart.

Verzekeringen

De gemeente beschikt over een uitgebreid verzekeringspakket (o.a. op het gebied van wettelijke aansprakelijkheid en brand/stormschade). Of de hoogte van de dekking afdoende is voor het risico, blijft steeds een onzekere factor. Eventuele stijging van de premies zijn het gevolg van het feit dat het gemiddelde claimgedrag blijft toenemen en verliezen bij verzekeraars. Er wordt jaarlijks beoordeeld of de dekking en de voorwaarden van de verzekering(en) toereikend zijn. De gemeente Boekel heeft enkele jaren geleden ervoor gekozen om geen cyberverzekering meer af te sluiten vanwege de hoge kosten en vele beperkingen bij de dekking. Het risico op een cyberincident blijft echter substantieel en daarom zal een voorstel gedaan worden om een waakvlam-overeenkomst aan te gaan met een specialistische partij die praktisch ondersteunt en adviseert bij incidenten en zonodig digitaal forensisch onderzoek uit kan voeren. Daarnaast wordt vooral geïnvesteerd in het op een hoger plan brengen van zowel de technische als personele digitale weerbaarheid van de organisatie.

Energietransitie gemeente Boekel (RES)

Het grootste risico binnen de energietransitie is dat we onze klimaatdoelstellingen (RES) niet halen. We zijn goed op weg, maar nog niet waar we moeten zijn. Het is noodzakelijk dat er meer grootschalige opwekking van energie plaatsvindt op Boekels grondgebied, bijvoorbeeld door windturbines of zonneparken. Echter, de mogelijkheden hiervoor zijn beperkt.

Onder de huidige omstandigheden zijn windturbines in Boekel niet mogelijk vanwege de nabijheid van vliegbases Volkel en de Vredepeel. Defensie legt beperkingen op voor radarverstorende activiteiten, waaronder windturbines, op vrijwel het gehele Boekelse grondgebied. Daarnaast stelt de provincie als voorwaarde dat windturbines in opstellingen van minimaal drie turbines worden gerealiseerd. Hierdoor worden de beperkte locatie waar een enkele windturbine wel mogelijk zou zijn uitgesloten.

Ook voor de realisatie van grootschalige zonneparken bestaan diverse belemmeringen. Naast ruimtegebrek, het beëindigen van de salderingsregeling vanaf 2027 en de aangescherpte toepassing van de zonneladder vormt netcongestie een steeds groter knelpunt. Deze factoren maken het realiseren van grootschalige zonneparken moeilijker en financieel minder aantrekkelijk. Wellicht bieden accu's in de toekomst nog perspectief. Momenteel zijn er geen alternatieven voor grootschalige energieopwekking binnen de gemeente Boekel. Dit betekent dat de mogelijkheden om onze klimaatdoelstellingen (RES) te behalen steeds beperkter worden. Het is waarschijnlijk dat we deze doelstellingen, net als de andere gemeente in de regio, niet zullen halen. Wat dit specifiek betekent voor de gemeente Boekel is onbekend. Indirect kan klimaatverandering, als gevolg van het niet halen van onze doelstellingen, veel risico's en kosten met zich meebrengen. Daarnaast vormt netcongestie niet alleen een risico voor de energietransitie, maar ook voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente. Nieuwbouwprojecten kunnen hierdoor vertraging oplopen of zelfs tijdelijk stil komen te liggen wanneer onvoldoende transportcapaciteit beschikbaar is op het elektriciteitsnet. De verwachting is dat de schaarste op het elektriciteitsnet ook de komende jaren zal aanhouden.

Warmtetransitie gemeente Boekel

De uitvoering van het Lokale Isolatie Aanpak/Nationaal Isolatie Programma (NIP) brengt bepaalde verplichtingen met zich mee, vooral omdat de uitvoering grotendeels gefinancierd wordt door CDOKE-gelden (Decentralisatie uitkering per 2026) en de SPUK LAI (Specifieke Uitkering Lokale Aanpak

Isolatie). Deze subsidies hebben voorwaarden, waaronder specifieke bestedingsdoelen en deadlines. Voor SPUK LAI is de deadline van alle drie de tranches gelijkgetrokken, naar 1 januari 2028. Deze termijn mag tweemaal worden verlengd met een jaar. We moeten de doelstelling (in totaal zo'n 425 woningen) dus voor 2030 hebben gerealiseerd. Als we niet aan deze voorwaarden voldoen, riskeren we dat we (een deel van) de subsidies moeten worden terugbetaald. Om de risico's te beperken hebben we gekozen voor verschillende aanpakken: voor de eerste tranche hebben we een eigen ontzorgder ingeschakeld, terwijl we in de tweede en derde tranche aan de slag zijn met een regionale samenwerking, namelijk de Meerjarige Collectieve Ontzorging (MCO) aanpak.

Ook wordt er momenteel gewerkt aan het Soortenmanagementplan (SMP) van de gemeente Boekel. Dit wordt gedaan voor de borging van de Omgevingswet. Het benodigde veldonderzoek is inmiddels afgerond en de vergunningaanvraag wordt voorbereid. Naar verwachting wordt de vergunning eind 2026 of begin 2027 verleend. Met deze vergunning hoeven inwoners bij isolatiemaatregelen niet langer individueel ecologisch onderzoek uit te laten voeren, terwijl tegelijkertijd de bescherming van kwetsbare soorten wordt beschermd. Na het verkrijgen van de vergunning dient een monitoringsplan te worden opgesteld en uitgevoerd. De uitvoering hiervan brengt structurele en mogelijk aanzienlijke kosten met zich mee. Op dit moment is hiervoor nog geen budget beschikbaar binnen de gemeentelijke begroting. Dit vormt een financieel risico voor de gemeente, aangezien de monitoring noodzakelijk is om de vergunning in stand te houden en te voldoen aan de wettelijke verplichtingen.

Tot slot zijn we in Boekel druk bezig met het vormgeven en regisseren van de warmtetransitie. Het (landelijke) doel is namelijk om in 2050 aardgasvrij te zijn. Dit betekent dat we in Boekel de komende 25 jaar alle bestaande woningen voldoende moeten isoleren, inwoners moeten overtuigen om een alternatieve warmtevoorziening (warmtepomp of warmtenet) te nemen, en het stroomnet verzaamd zal moeten worden. Om dit te coördineren zullen financiële en personele middelen van de gemeente nodig zijn. Dit is in kaart gebracht in het warmteprogramma, waarmee de voorspelbaarheid voor bepaalde acties meer inzichtelijk wordt de komende jaren. Dit moet concreet worden gemaakt in een uitvoeringsprogramma, passend bij het warmteprogramma.

Stormschade, droogte en natuurgeweld

Door klimaatverandering bestaat er een toenemend risico op stormschade en droogte. Dit kan financiële gevolgen hebben voor de gemeente waarvoor geen voorziening is getroffen. Bij stormschade kan de gemeente schadeclaims krijgen door bijvoorbeeld omgewaaide bomen en de gemeente maakt op dat moment veel kosten om bomen te verwijderen en wegen indien nodig begaanbaar te maken. Bij aanhoudende droogte maakt de gemeente aanvullende kosten voor het bewateren van perken en bloemen. Het water daarvoor mag dan niet worden onttrokken aan oppervlaktewateren en wordt ingekocht bij een lokale bronhouder. De kosten zijn niet in te schatten, gezien deze geheel afhankelijk zijn van de weersomstandigheden.

Ten aanzien van natuurgeweld, zijn onze eigendommen (gebouwen, riolering, wegen en groen) voorzien van een standaard verzekering. Uitgesloten van dekking is natuurgeweld als gevolg van molest, overstroming of aardbeving. In geval van natuurgeweld zien we vaak dat hier vanuit hogere overheden een schaderegeling wordt voorgelegd. De kans van voorkomen is laag.

Werving personeel

In de huidige krappe arbeidsmarkt is het moeilijk om bepaalde specialistische functies te vervullen. Deze vacatures staan daardoor soms langer dan gewenst open, waardoor de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar komt. Het kan dan noodzakelijk zijn om te kiezen voor (tijdelijke) externe inhuur. Incidenteel wordt voor deze (moeilijk in te vullen) functies gebruik gemaakt van een recruitmentbureau zodat deze vacatures uiteindelijk toch structureel ingevuld kunnen worden. Dit brengt een risico op aanvullende kosten met zich mee.

Afgelopen jaar is het grotendeels gelukt om specialistische functies in te vullen via vacatures. Er bestaat hier echter geen eenduidig beeld, waardoor het niet mogelijk is om dit risico te kwantificeren.

Frauderisico's

Van iedere overheidsorganisatie wordt verwacht dat zij integer en onkreukbaar is. Maar ook voor een gemeente bestaan er risico's op fraude en misbruik van gegevens en middelen. De gemeente Boekel voert periodiek een uitgebreide frauderisicoanalyse uit waarin risico's worden geïdentificeerd, geclassificeerd en worden gekoppeld aan beheersmaatregelen. Voor alle geïdentificeerde risico's wordt afgewogen in welke mate de beheersmaatregelen voldoende zijn en hoeveel restrisico de

gemeente aanvaardbaar vindt. De gemeente Boekel gaat op deze manier bewust om met risico's op fraude en misbruik van middelen.

Gemeentelijke belastingen

Uit de meerjarenbegroting BSOB blijkt dat de organisatie per saldo een evenwichtige financiële ontwikkeling laat zien. Voordelen op het gebied van automatisering en aflopende afschrijvingslasten compenseren voor een belangrijk deel de stijgende personeels- en bedrijfsvoeringskosten. BSOB geeft aan scherp te sturen op kostenbeheersing, realistische ramingen en het monitoren van variabele kostenposten. Daarnaast draagt het gehanteerde verdeelmodel bij aan een transparante en evenwichtige verdeling van de kosten over de deelnemende gemeenten en waterschappen. Op basis hiervan wordt het financiële risico voor de gemeente als beperkt ingeschat. Wel blijft aandacht nodig voor toekomstige ontwikkelingen, waaronder kostenstijgingen als gevolg van personele ontwikkelingen, investeringen in informatiebeveiliging en verdere professionalisering van de organisatie. Deze ontwikkelingen worden via de reguliere planning- en controlcyclus gevolgd.

Pensioenfondsen wethouders

De gemeente zal vanaf 1 januari 2028 de pensioenen voor wethouders moeten onder gaan brengen bij het ABP, waar op dit moment de gemeente "het pensioenfonds" voor wethouders is. Alle opgebouwde pensioenrechten zullen moeten worden overgedragen aan het ABP. De berekeningssystematiek is bekend maar niet over welk bedrag het precies gaat, Daarom lopen we een risico dat het over te dragen bedrag groter is dan wij nu reserveren.

Opvang statushouders, vluchtelingen en asiel

Gemeenten hebben vanaf 2022 extra ingezet op de opvang en huisvesting van Oekraïense vluchtelingen. Naast deze vluchtelingen hebben gemeenten ook een verplichte opgaaf voor de opvang en huisvesting van statushouders en AMV'ers. Deze inwoners worden gehuisvest mede in samenwerking met Peelrand Wonen, omdat deze inwoners een permanente status hebben en dus naar alle waarschijnlijkheid integreren in de samenleving. Bij het bereiken van de 18 jarige leeftijd kunnen AMV'ers gebruik maken van de nareizigersregeling en heeft de gemeente de inspanningsverplichting ook voor hen een zelfstandige woning beschikbaar te stellen. Met de steeds toenemende stroom aan vluchtelingen uit oorlogsgebieden en de humanitaire inzet op opvang en huisvesting ligt er een extra druk op de inzet van formatie en middelen binnen het Sociaal Domein. De toestroom wordt niet minder, de problematieken groter en de participatie in de samenleving ingewikkelder (maatschappelijk draagvlak, druk op het onderwijs, druk op de gezondheidszorg etc.) waardoor er een koerswijziging nodig is op de inzet van formatie en middelen – de opvang en huisvesting van deze doelgroep zal ingebed moeten worden in de organisatie middels vaste formatie en een begrotingspost.

De middelen die we vanuit het Rijk ontvangen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen worden langzaam afgeschaald. Oekraïense vluchtelingen gaan langzaam zelf ook bijdragen aan de samenleving middels het betalen van een eigen bijdrage. Met het integreren in de samenleving van deze groep wordt de vraag om gedegen huisvesting steeds groter en dus neemt de druk op de woningmarkt en overige sociale voorzieningen toe. De problematieken die deze groepen meebrengen drukken ook steeds meer op de formatie binnen het Dorpsteam.

Opvang asiel

Naast de bovengenoemde doelgroep heeft de gemeente de wettelijke verplichting om de Spreidingswet uit te voeren. Daarnaast voelt de gemeente zich ook maatschappelijk verantwoordelijk om hieraan bij te dragen. De gemeente heeft aan het COA een potentiële huisvestingslocatie voor nader onderzoek aangegeven. Het COA onderzoekt nu of de realisatie van een zelfstandige opvangvoorziening op de voor onderzoek aangereikte locatie haalbaar is. Deze opgave legt eveneens een extra druk op de ureninzet van medewerkers en de inzet van middelen.

Privacy en informatiebeveiliging

Als informatieverwerkende organisatie werken we met veel (persoons)gegevens. Het risico bestaat dat gegevens onbedoeld vrijkomen (datalek), dat gegevens onrechtmatig verwerkt worden of dat niet voldoende wordt voldaan aan administratieve verplichtingen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kan bij overtreding van de AVG een boete opleggen. Daarnaast proberen kwaadwillende partijen zich toegang te verschaffen tot systemen en gegevens van de gemeente voor geldelijk gewin of in het belang van andere

mogendheden door phishing, ransomware, hacking, of door misbruik te maken van kwetsbaarheden in ketensoftware. De risico's gaan verder dan de directe schade, omdat verstoringen in de continuïteit van de bedrijfsvoering grote indirecte schade kunnen veroorzaken. In het kader van de recent vastgestelde Cyberbeveiligingswet, die de Europese Richtlijn NIS2 implementeert, werkt de gemeente aan het implementeren van het wettelijke normenkader BIO2. De maatregelen die volgen uit de BIO2-normen borgen de veiligheidsmaatregelen in de gemeentelijke werkprocessen. Door op een structurele wijze aandacht en middelen te besteden aan de uitvoering van de beheersmaatregelen op basis van het informatiebeveiligings- en privacybeleid, werkt de gemeente continu aan het beschermen van de systemen en gegevens en het borgen van de privacy van burgers en medewerkers.

4.3.5. Inventarisatie weerstandscapaciteit – eigen vermogen

De financiële risico's van de gemeente Boekel dienen te worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit om uiteindelijk een uitspraak te kunnen doen over het weerstandsvermogen van de gemeente. Hiervoor wordt eerst de weerstandscapaciteit bepaald.

Evenals iedere organisatie heeft ook onze gemeente op vele fronten te maken met onzekerheden die het risico van financiële nadelen met zich meebrengen. Bij het berekenen van het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De algemene reserve bedraagt € 21.962.000, de minimale omvang van de algemene reserve bedraagt € 2.000.000. De algemene reserve minus de minimale omvang wordt meegeteld tot het vrij aanwendbare deel algemene reserve.
- Financieringskosten (rente) van nieuwe investeringen worden in de onderhavige uiteenzetting niet gedekt vanuit het eigen vermogen en komen ten laste van de dan lopende exploitatie.
- De reserves van het Grondbedrijf worden buiten beschouwing gelaten voor de Algemene Dienst. Het weerstandsvermogen van het Grondbedrijf is immers afzonderlijk in kaart gebracht en wordt als 'één totaal' in de vergelijking meegenomen;

De hiervoor genoemde uitgangspunten resulteren in het 'vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserves' van: € 19.962.000 per 01-01-2027.

4.3.6. Inventarisatie weerstandscapaciteit – breder perspectief

De weerstandscapaciteit van de gemeente wordt doorgaans berekend uit de posten onbenutte belastingcapaciteit, het vrij aanwendbare deel van de Algemene Reserve en de stille reserves. Een 'breder perspectief' op deze materie dan alleen vanuit de invalshoek 'vrij aanwendbaar deel van het eigen vermogen'; zoals in de voorgaande paragraaf becijferd.

Weerstandscapaciteit (volgens OZB art. 12, lid 2 FVW)	
1. OZB-ruimte	€ 0
2. vrij aanwendbare deel algemene reserve	€ 19.962.000
3. stille reserves	€ 0
4. Toekomstige claim	€ 4.000.000 -/-
Totaal weerstandscapaciteit	€ 15.962.000

- Ad.1 Op grond van doorrekeningen van de begroting 2027 kan worden gesteld dat de OZB-ruimte (het verschil tussen de rekentarieven zoals opgenomen in de meicirculaire 2026 versus de gehanteerde tarieven) volledig ingezet is.
- Ad.2 Het saldo per 1 januari 2027 van het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve / eigen vermogen is opgebouwd zoals in paragraaf 4.3.5. uiteengezet.
Daar de Algemene Reserve van het grondbedrijf specifiek gevormd is voor het opvangen van risico's die voortvloeien uit de actieve grondpolitiek die de gemeente Boekel voert, is deze financiële buffer in de bovenstaande vergelijking buiten beschouwing gelaten.
- Ad. 3 De stille reserve van gebouwen en bezittingen zoals hierboven weergegeven betreft het verschil tussen de WOZ-waarde per 01-01-2025 (aanslag 2026) en de boekwaarde conform de balans per 31-12-2025.
- Ad. 4 Betreft toekomstige claim inzake onderwijs huisvesting.

4.3.7. Weerstandsvermogen – conclusies

De laatste stap van dit proces is de confrontatie van het berekende financiële risico aan het verwacht vrije deel van het eigen vermogen en aan de totale weerstandscapaciteit van de gemeente:

Confrontatie met weerstandscapaciteit

Financiële risico's (paragraaf 4.3.2)	€ 4.338.000 -/-
Weerstandscapaciteit (paragraaf 4.3.6)	€ 15.962.000
	€ 11.624.000
Weerstandscapaciteit Grondbedrijf (paragraaf 4.3.3)	€ 563.000 -/-
	€ 11.061.000

Bovenstaande opsommingen geven de impact aan van de investeringen en risico's op de vermogenspositie van de gemeente Boekel. Hieruit blijkt dat vrij aanwendbare reserves van de gemeentelijke exploitatie, na rekening houden met deze investeringen en claims, nog € 15.962.000 bedraagt. De totale weerstandscapaciteit van de gemeente Boekel, inclusief stille reserves, bedraagt € 15.962.000.

De gekwantificeerde risico's zijn opnieuw herijkt en bedragen € 4.338.000.

Resumé

Dit betekent dat ook na genoemde investeringen voldoende ruimte aanwezig is om de nog niet gekwantificeerde risico's, inclusief eerdergenoemde (juridische) claims, te kunnen bekostigen. Daarbij dient vermeld te worden dat vanuit het voorzichtigheidsbeginsel alleen de lasten/risico's zijn benoemd en dat mogelijke voordelen niet zijn opgenomen.

Kijken we naar de ratio van het weerstandscapaciteit inclusief grondbedrijf (beschikbare weerstandscapaciteit versus risico's) dan bedraagt die voor 2027: 3.7.

Volgens het Gemeenschappelijk financieel toezichtkader 2026 van de provincie is dit ratio uitstekend te noemen.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	≥ 2.0	uitstekend
B	$1.4 < 2.0$	ruim voldoende
C	$1.0 < 1.4$	voldoende
D	$0.8 < 1.0$	matig
E	$0.6 < 0.8$	onvoldoende
F	< 0.6	ruim onvoldoende

Uit de hiervoor vermelde gegevens kan geconcludeerd worden dat de uitvoering van de kerntaken van de gemeente Boekel niet onder druk komen staan en het vermogen van voldoende omvang is om de investeringen en risico's, zoals die op dit moment bekend zijn, te kunnen bekostigen.

4.3.8 Kengetallen

De kengetallen stellen de gemeenteraad in staat om normen vast te stellen voor de sturing van de financiële positie. De normen en hun onderlinge samenhang bepalen hoe risicovol het financieel beleid is dat gevoerd wordt. Een afweging die is voorbehouden aan de raad.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten een basis-set aan financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en jaarrekening. Onderstaand worden deze kengetallen toegelicht.

Netto schuldquote

De netto schuldquote zegt het meest over de financiële (vermogens)positie van een gemeente. Dit kengetal weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van het exploitatietotaal van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In algemeenheid geldt: hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen houdt rekening met door de gemeente verstrekte leningen en kapitaalverstrekkingen. Dit zorgt voor een lager kengetal dan de reguliere netto schuldquote.

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het activabezit van de gemeente is afbetaald en in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Een methode is het bekijken in hoeverre de in de activa geïnvesteerde vermogen door het eigen vermogen kan worden gefinancierd. In feite wordt er gekeken naar in hoeverre, in geval van nood, de verschaffers van het vreemde vermogen kunnen worden betaald.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) jaarlijkse baten. De boekwaarden van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde, voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen.

Structurele exploitatieruimte

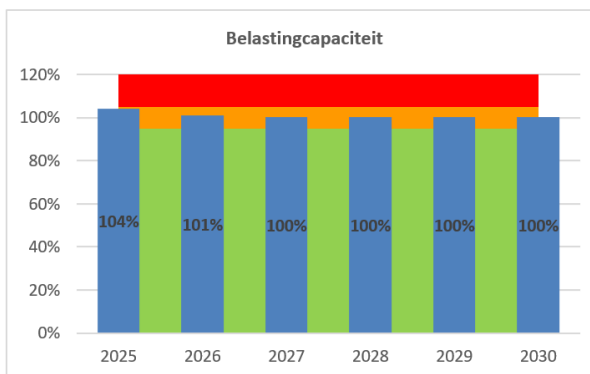
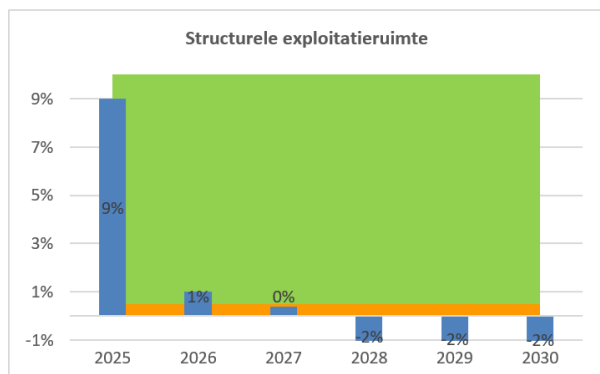
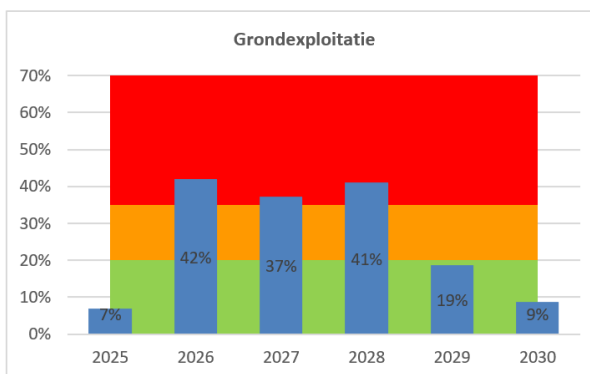
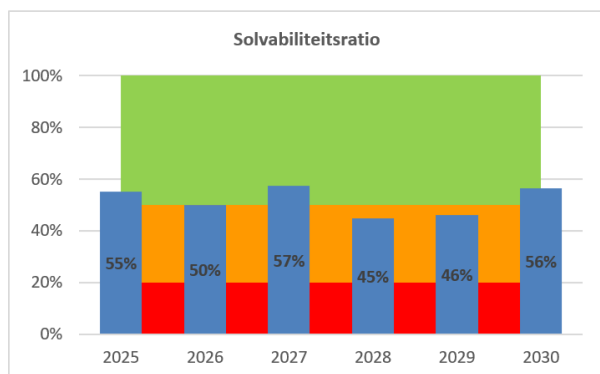
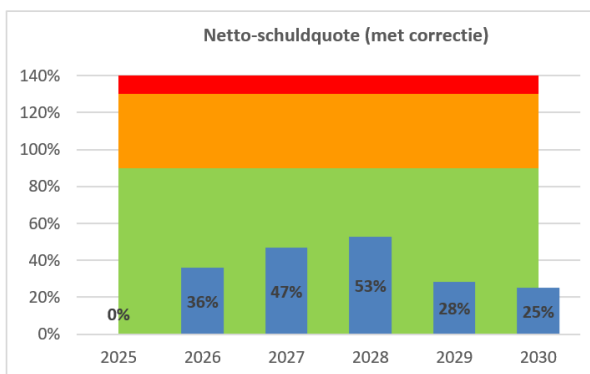
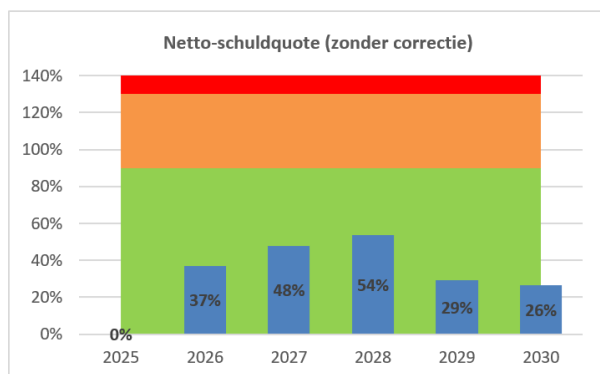
Het kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Hierbij geldt dat bij een positief percentage de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Het kengetal belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in het begrotingsjaar te vergelijken met het landelijke gemiddelde in het jaar daarvoor.

Totaaloverzicht financiële kengetallen van de gemeente Boekel:

Kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto-schuldquote (zonder correctie)	0	37	48	54	29	26
Netto-schuldquote (met correctie)	0	36	47	53	28	25
Solvabiliteitsratio	55	50	57	45	46	56
Grondexploitatie	7	42	37	41	19	9
Structurele exploitatieruimte	9	1	0	-2	-2	-2
Belastingcapaciteit	104	101	100	100	100	100

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

Om de leefbaarheid in de gemeente op peil te houden is infrastructuur benodigd. Voor zover deze infrastructuur in beheer en onderhoud is bij de gemeente zijn deze opgenomen in deze paragraaf en hebben we het over kapitaalgoederen. We denken hierbij aan wegen, riolering, water, groen en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. In deze paragraaf wordt stilgestaan bij het beleid en de (financiële) consequenties ervan, ten aanzien van de hiervoor genoemde kapitaalgoederen.

4.4.1 Informatietabel onderhoud kapitaalgoederen

	Wegen	Riolering	Groen	Gebouwen
Looptijd beheerplan	Wegbeheerplan 2024 - 2028	POW&R Boekel 2023 - 2028	Programma Groen 2025 - 2034 'Natuurlijk Boekel'	MJOP 2026 - 2035
Besluit	B&W besluit 01-04-2025	Raadsbesluit 15-12-2022	Raadsbesluit 05-06-2025	Raadsbesluit 02-07-2026
Voorziening of exploitatie	Voorziening Wegbeheer	Voorziening Gemeentelijk rioleringsplan	Exploitatie	Voorziening Onderhoud gebouwen
Financiële vertaling	Jaarlijkse storting in voorziening van € 340.000	Gesloten financieringssysteem	Exploitatie	Jaarlijkse storting in voorziening van € 300.000
Achterstallig onderhoud	Nee	Nee	Nee	Nee

4.4.2 Wegen

Beleidskader

Ons beleid is vastgelegd middels het beleidsplan 2019-2023. Daarbij is geconstateerd dat er een uitbreiding van het areaal heeft plaatsgevonden van 0,6%. Wij beheren circa 830.000 m2 verhardingen. In 2023-2024 is het GVVP vastgesteld. Daarmee is ook het beleid voor onderhoud ververst.

We werken met een relatief (op basis van normen) laag budget. Om eventuele problemen of afname in kwaliteit tijdig te kunnen constateren blijven we tweejaarlijks het gehele wegennet controleren. In 2023 is het complete wegennet gecontroleerd en geconcludeerd dat we met de huidige budgetten het beheer op orde kunnen houden. Wel is een flinke extra inspanning gevraagd om de trottoirs op het gewenste niveau te brengen.

Financiële consequentie

Voor het daadwerkelijke beheer zijn de beleidsuitgangspunten vertaald in het wegenbeheerplan 2024-2028. Daarin wordt voorzien in een storting van € 340.000 structureel per jaar. Onlangs heeft een nieuwe weginspectie plaatsgevonden. De resultaten hiervan worden momenteel verwerkt.

4.4.3 Riolering / Water

Beleidskader

Het gemeentelijk beleid inzake riolering wordt verwoord in het Programma omgevingswet Water & Riolering (POW&R Boekel 2023-2028). Het POW&R is op 15 december 2022 door de Raad vastgesteld. In dit plan wordt aangegeven hoe de gemeente haar zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater de komende periode gaat invullen.

De gemeente Boekel beheert in totaal 61 km vrij verval riolering dat wordt afgepompt door in totaal 19 rioolgemalen. Verder heeft de gemeente in het buitengebied nog 372 mini gemaaltjes in het drukriool met daaraan zo'n 67 km persleiding.

Belangrijk actiepunt uit het POW&R is het klimaatbestendig maken van onze riolering en (regen)waterafvoer. Meest in het oog springende actiepunt daarin is de wijkgerichte klimaatbestendige omvorming. Hierbij zijn we gestart met de wijk Boschberg die in 2026 is opgeleverd.

Financiële consequenties

In de raadsvergadering van 15 december 2022 is het geactualiseerde kostendekkingsplan vastgesteld. De rioolheffing voor 2027 bedraagt € 285 voor een gemiddelde woning.

4.4.4 Groen

Beleidskader – Integraal onderhoudsbestek

In totaal beheert de gemeente 30 hectare plantsoenen, 75 hectare bossen/parkbos, 90 hectare gras- en sportvelden, 7 hectare bermen, 30 hectare overig (denk hierbij aan de vijvers, watergangen en dierenweides), ruim 14.000 vrijstaande (laan)bomen. In 2024 is de samenwerking met IBN vernieuwd middels een contract tot en met 2027 waarbij er meer gestuurd wordt op ambities en klimaatopgaven.

Begroting – Integraal onderhoudsbestek

Voor de uitvoering van het integraal IBN onderhoudsbestek is in de begroting 2027 een bedrag opgenomen van € 500.000.

Beleidskader – Bomen/Snoeibestek

Het bomenonderhoud en het uitvoeren van de boomveiligheidscontroles is in het voorjaar 2022 opnieuw aanbesteed, in 2024 is aangegeven dat we gebruik maken van de verlengingsmogelijkheid van 3 jaar. Eind 2021 is het bomenonderhoudsplan vastgesteld waardoor er meer risicogericht gewerkt wordt.

Begroting – Bomen/Snoeibestek

Er is € 105.000 opgenomen voor het uitvoeren van onderhoud aan bomen (bomenbestek). Dit bedrag wordt gebruikt voor regulier snoeiwerk, het uitvoeren van boomveiligheidscontroles, kappen van bomen en boomonderzoeken.

4.4.5 Gebouwen

Beleidskader:

De gemeente Boekel heeft een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) voor al haar gemeentelijke gebouwen. Het groot onderhoud waar de gemeente verantwoordelijk voor is, is hierin opgenomen. Het onderhoud dat wordt beschouwd als klein en dagelijks onderhoud is voor rekening van de gebruikers/beheerders/huurders van de gemeentelijke gebouwen.

Het Meerjaren Onderhoudsplan wordt jaarlijks ambtelijk geactualiseerd. Het plan is begin 2026 geactualiseerd voor de periode 2026 – 2035 met een doorkijk naar de periode 2033 – 2050. Dit plan is financieel meerjarig vertaald in de voorjaarsnota 2026 en daarmee opgenomen in de begroting 2027.

Uitvoeringsniveau:

Per gebouw is er een contractkostenplan, en een onderhoudskostenplan. Onderhoud komt altijd ten laste van de voorziening.

Financiële consequentie

De storting in de voorziening onderhoud gebouwen bedraagt € 300.000 structureel per jaar.

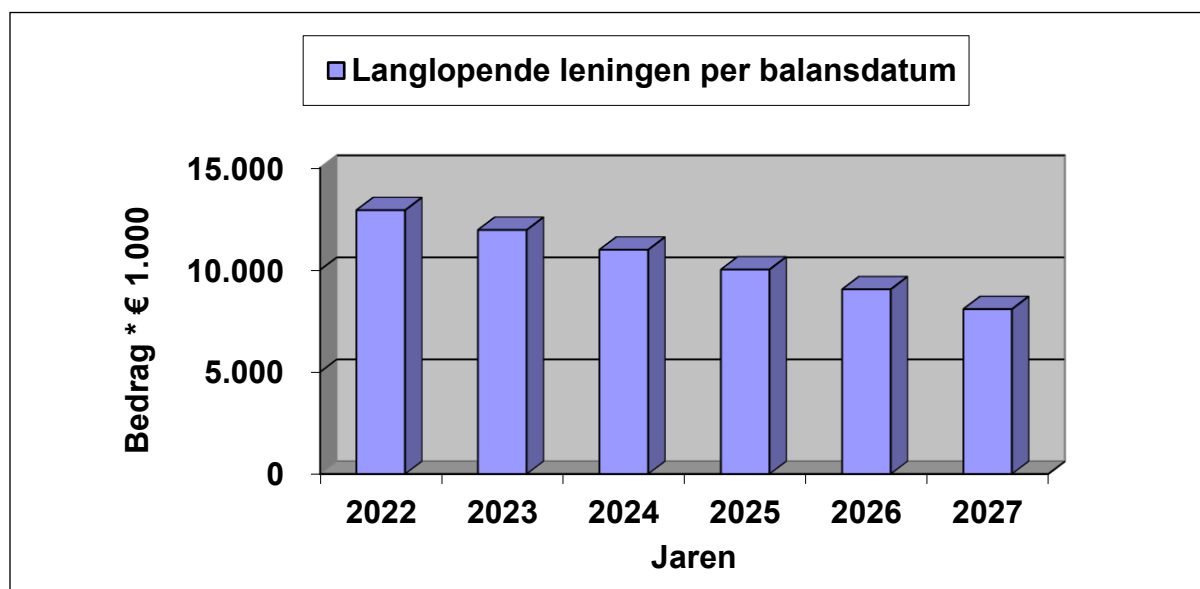
Begroting:

De voorziening onderhoud gebouwen bedraagt per 1 januari 2027 € 39.713.

4.5 Financiering

Het keuzemoment voor het aantrekken van een vaste geldlening wordt naast het benodigde inzicht in de geldstromen ook bepaald door de marktverwachtingen en het voldoen aan de wettelijke regelingen en toetsingscriteria van de provincie m.b.t. de kasgeldnorm en de renterisiconorm (wet Fido). Daardoor is het niet mogelijk/toegestaan om alles met 'kort geld' te financieren. Een instrument waar overigens zo veel als mogelijk gebruik van wordt gemaakt aangezien de rentelasten hierover over het algemeen lager zijn. Het risico van kort geld ligt in de toekomst, op het moment dat de lening afloopt en herfinanciering aan de orde is. Kan op dat moment in de toekomst voor eenzelfde rentepercentage geleend worden, of ontstaan er als gevolg van hogere rentelasten (aanzienlijke) financiële tegenvallers? Om dit risico te ondervangen dient volgens de wet Fido de financiering gestoeld te zijn op een combinatie van lang- en kort vreemd vermogen.

Uit het overzicht van opgenomen geldleningen (bijlage G) blijkt dat er in het begrotingsjaar 2027 naar verwachting geen nieuwe langlopende lening zal worden afgesloten. Randvoorwaarde hierbij is wel dat de liquiditeitsplanning zoals opgenomen in de voorjaarsnota 2026 wordt gerealiseerd. De geplande aflossing op langlopende leningen bedraagt in 2027 € 970.000, met een bijbehorende rentelast van € 113.607. De totale langlopende schuld loopt daarmee in 2027 af met € 970.000 tot € 8.080.000.

Daar het merendeel van de in het verleden aangetrokken geldleningen betrekking hebben op grondaankopen die binnen een termijn van 10 jaar tot voldoende omzet moeten leiden is de termijn van de geldlening teruggebracht van de reguliere 25 jaar naar 10 jaar. Deze lijn is losgelaten en worden nieuwe langlopende leningen aangegaan met een looptijd van 20 jaar. Dit omdat de verwachte levensduur van de investeringen die met deze middelen gefinancierd zijn eerder 20 (of meer) dan 10 jaar bedragen.

Met behulp van onze liquiditeitsprognose, die met het opstellen van de voorjaarsnota jaarlijks wordt geactualiseerd, wordt getracht de bestaande en toekomstige liquiditeitsbehoefte zo goed mogelijk in beeld te brengen en het aangaan van leningen hierop af te stemmen. Het aantrekken van langlopende middelen zal echter nooit één op één kunnen worden afgestemd op de bestaande behoefte aangezien planning en realisatie van investeringen en/of projecten altijd afwijkingen zullen vertonen. Fluctuaties die hierdoor op korte termijn ontstaan worden opgevangen middels het aantrekken van kort geld (korter dan 1 jaar).

De rentekosten van de langlopende geldlening heeft een directe relatie met de grondexploitatie. De toegerekende rente aan het grondbedrijf is gelijk gebleven ten opzichte van 2026 en staat voor 2027 en verder op 0,5% (cf. de berekening volgens de notitie rente van de Cie BBV).

4.5.1 Renterisiconorm

Uitgangspunt van de renterisiconorm is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisiconorm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van de gehele vaste schuld. De berekening van de renterisiconorm is opgenomen in de onderstaande tabel.

Renterisiconorm 2027-2030	2027	2028	2029	2030
Variabelen renterisiconorm				
Renteherzieningen (1)	0	0	0	0
Aflossingen (2)	970	970	930	930
Renterisico (1 + 2)	970	970	930	930
Begrotingstotaal jaar T	62.237	48.238	51.548	49.142
Renterisiconorm Percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm 2027-2030	12.447	9.648	10.310	9.828
Renterisico Boekel	8%	10%	9%	9%

4.5.2 Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Deze limiet geeft het bedrag aan dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage, vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. In onderstaande tabel is de berekening van de kasgeldlimiet van de begroting 2027 opgenomen.

Kasgeldlimiet	Begroting	Werkelijk			
	62.237.412	1^e kw.	2^e kw.	3^e kw.	4^e kw.
1 Toegestane kasgeldlimiet					
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
in een bedrag	5.290.180	5.290.180	5.290.180	5.290.180	5.290.180
2 Omvang vlottende korte schuld	2.634.511	2.634.511	2.634.511	2.634.511	2.634.511
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Schuld in rekening-courant	0	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	2.634.511	2.634.511	2.634.511	2.634.511	2.634.511
3 Vlottende middelen	10.219.736	10.219.736	10.219.736	10.219.736	10.219.736
Contante in kas	6.657	6.657	6.657	6.657	6.657
Tegoeden in rekening-courant	8.644.000	8.644.000	8.644.000	8.644.000	8.644.000
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	1.569.079	1.569.079	1.569.079	1.569.079	1.569.079
4 Toets kasgeldlimiet					
Totaal netto vlottende schuld	-7.585.225	-7.585.225	-7.585.225	-7.585.225	-7.585.225
Toegestane kasgeldlimiet	5.290.180	5.290.180	5.290.180	5.290.180	5.290.180
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	12.875.405	12.875.405	12.875.405	12.875.405	12.875.405

4.5.3 Renteschema

Om ervoor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten en de daar aan gekoppelde financieringsbehoefte inzichtelijk zijn, wordt in artikel 13 BBV voorgeschreven dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en projecten wordt toegerekend. In onderstaand schema worden deze uiteengezet.

Renteschema			
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	113.607
b.	De externe rentebaten	-/- €	100.000
	Saldo rentelasten en rentebaten	€	13.607
c1.	De rente die aan de facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) moet worden doorberekend*	-/- €	38.324
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- €	0
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/- €	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€	38.324
d1.	Rente over eigen vermogen	+/- €	0
d2.	Rente over voorzieningen	+/- €	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€	-24.717
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)**	-/- €	-24.717
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury	€	0

* Met ingang van boekjaar 2025 wordt voor grondexploitaties geen onderscheid meer gemaakt in het BBV, waardoor de rentetoerekening plaatsvindt op basis van de reguliere omslagrente. Deze is opgenomen in onderdeel a.

** Aangezien de renteomslag negatief is, is er geen sprake van toegerekende rente aan de taakvelden.

4.6 Lokale heffingen

Deze paragraaf bevat informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen en belastingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

4.6.1 Onroerende zaakbelastingen

Doelstelling van de onroerende zaakbelastingen is het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen door heffing en inning. Ten aanzien van de opbrengst voor de onroerende zaakbelastingen geldt dat de basisverhoging gebaseerd wordt op de consumentenprijsindex (CPI) over een gemiddelde van de afgelopen vijf jaar (2021-2025), door het Centraal Planbureau berekend op 4,62%.

In de onderhavige paragraaf is de OZB opbrengst 2027 hiermee verhoogd. In de meerjarenraming (2028-2030) wordt rekening gehouden met 1% prijsindex.

De onroerende zaakbelasting wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van hoofdstuk IV van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet-WOZ) wordt vastgesteld.

Voor het jaar 2027 worden de WOZ waarden van alle onroerende zaken door de BSOB opnieuw vastgesteld naar de waarde peildatum 1 januari 2026. Tussen de waarde peildatum en het belastingjaar, waarvoor een waarde wordt vastgesteld, ligt een periode van 1 jaar. De nieuwe totale waarde van alle WOZ objecten zal worden gebruikt om de OZB tarieven voor 2027 te berekenen. Op het moment van de voorbereidingen voor de begroting 2027 zijn de definitieve waarden, zoals gebruikelijk, nog niet voorhanden. Aangezien de definitieve WOZ waarden nog niet bekend zijn kunnen de OZB tarieven dan ook nog niet definitief worden bepaald en vastgesteld.

In de raadsvergadering van 10 december 2026 zullen de tarieven ter vaststelling aan de Raad worden aangeboden.

De raming van de opbrengst van de onroerende zaakbelastingen 2027 bedraagt € 3.650.000. Hierbij is rekening gehouden met de hierboven vermelde CPI van 4,62%. Na 2027 wordt rekening gehouden met een prijsindexering van 1%.

Op basis van de hiervoor genoemde uitgangspunten zijn de volgende opbrengsten begroot:

Opbrengsten OZB	2027	2028	2029	2030
OZB eigenaren woningen	2.395.000	2.435.000	2.474.000	2.514.000
OZB eigenaren niet woningen	769.000	777.000	785.000	793.000
OZB gebruikers niet woningen	486.000	491.000	496.000	501.000
Totaal	3.650.000	3.703.000	3.755.000	3.808.000

Ter vergelijking zijn in onderstaande tabel de tarieven voor 2026 opgenomen zoals die in deze regio worden toegepast.

OZB 2026							
Gemeente	Tarief woningen	Gemeente	Tarief eigenaar niet-woning	Gemeente	Tarief gebruiker niet-woning	Gemeente	Gemiddeld betaalde ozb woningen
Geldrop-Mierlo	0,0593	Someren	0,1471	Someren	0,1164	Geldrop-Mierlo	322
's-Hertogenbosch	0,0686	Geldrop-Mierlo	0,1880	Heusden	0,1390	's-Hertogenbosch	398
Maashorst	0,0717	Son en Breugel	0,2068	Geldrop-Mierlo	0,1527	Maashorst	400
Son en Breugel	0,0735	Meerijstad	0,2133	Son en Breugel	0,1688	Heusden	456
Vught	0,0768	Vught	0,2334	Vught	0,1729	Son en Breugel	459
Bernheze	0,0800	Heusden	0,2370	Nuenen c.a.	0,1911	Oss	464
Heusden	0,0820	Nuenen c.a.	0,2382	Meerijstad	0,1949	Land van Cuijk	466
Meerijstad	0,0867	Boekel	0,2429	Gemert-Bakel	0,2043	Bernheze	480
Laarbeek	0,0883	Deurne	0,2477	Boekel	0,2090	Meerijstad	496
Oss	0,0913	Laarbeek	0,2577	Laarbeek	0,2126	Laarbeek	502
Someren	0,0936	Maashorst	0,2767	Helmond	0,2152	Deurne	523
Deurne	0,0943	Helmond	0,2787	Deurne	0,2178	Someren	526
Land van Cuijk	0,0944	Oss	0,2910	Maashorst	0,2187	Boekel	542
Nuenen c.a.	0,0972	Gemert-Bakel	0,2920	Land van Cuijk	0,2279	Helmond	578
Boekel	0,1011	Land van Cuijk	0,3131	Sint-Michielsgestel	0,2379	Vught	596
Gemert-Bakel	0,1118	Bernheze	0,3203	Oss	0,2443	Nuenen c.a.	616
Asten	0,1137	Asten	0,3353	Bernheze	0,2681	Gemert-Bakel	617
Sint-Michielsgestel	0,1146	's-Hertogenbosch	0,3457	's-Hertogenbosch	0,2769	Asten	629
Helmond	0,1173	Sint-Michielsgestel	0,3724	Asten	0,2864	Sint-Michielsgestel	718
Gemiddelde	0,0903	Gemiddelde	0,2651	Gemiddelde	0,2082	Gemiddelde	515

Bron: Coelo Atlas 2026; OZB-tarieven van omliggende gemeenten 2026

4.6.2 Afvalstoffenheffing

Doelstelling: het inzamelen en verwerken van huishoudelijk en aanverwant afval. Daarbij is het streven om door middel van gescheiden ophalen het hergebruik van grondstoffen te bevorderen en verwerking van restafval te beperken tegen een kostendekkend tarief.

Het aantal objecten waarvoor op grond van de Wet milieubeheer een verplichting tot inzameling van huishoudelijk afval geldt, wordt voor 2027 geschat op 4.707. Het totaal aantal objecten van 4.862 wordt gecorrigeerd met 240 objecten i.v.m. leegstand of sloop en een toename 85 objecten. De geraamde kosten bedragen € 1.805.493 (incl. BTW, inclusief overhead).

Met het opstellen van de begroting 2027 is een korting gehanteerd van 10%. Om volledig kostendekkend te zijn, zou het tarief € 346,55 hebben bedragen. Na toepassing van een korting van 10% (€ 34,66) bedraagt het tarief € 311,90 per huishouden.

Tevens is er rekening gehouden met het opstellen van de begroting 2027 van een korting voor 2028 van 5% op het tarief afvalstoffenheffing.

Dit leidt tot een forse daling van het tarief. Het tarief is voor 2027 op basis van het voorgaande berekend op € 311,90. Dit betreft het vaste tarief en dat geldt zowel voor een éénpersoonshuishouden als een meerpersoonshuishouden. Het verschil tussen de huishoudens wordt tot uitdrukking gebracht via het gebruik van de opdrukzakken voor restafval.

In 2027 is de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 90%.

Afvalstoffenheffing	Uitgaven (incl. BTW)	Inkomsten
Vuilinzameling		
Totale opbrengsten oud papier en verkopen		-40.000
Totale kosten, overhead, papier, luiers, mini milieustraat	297.969	
Vuilverwerking		
Totale kosten, stortrechten, vegen, snoeiafval, glas etc.	49.187	
Totale opbrengsten		0
Diversen inzameling en verwerking		
Totale kosten, overhead, bijdragen Land van Cuijk, vergoeding zwerfafval, kunststof, verpakkingafval	1.451.681	
Totale opbrengsten, vergoeding zwerfafval en verpakkingafval		-134.260
Bijdrage voorziening afvalstoffenheffing		
Overhead		
Totale kosten organisatie gemeente Boekel	6.657	
Opbrengsten		
Totale opbrengsten uit afvalstoffenheffing		-1.468.110
Totaal	1.805.493	-1.642.370

Op basis van het gemiddeld gebruik kwam het Coelo-rapport voor de gemeente Boekel voor 2026 uit op € 234 voor een éénpersoonshuishouden en € 239 voor een meerpersoonshuishouden.

Afvalstoffenheffing 2026			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Asten	153	Deurne	219
Deurne	165	Asten	223
Heusden	172	Boekel	239
Laarbeek	200	Heusden	244
Vught	204	Meerijstad	265
Meerijstad	213	Laarbeek	268
Maashorst	224	Gemert-Bakel	275
Bernheze	226	Land van Cuijk	284
Gemert-Bakel	230	Bernheze	286
Boekel	234	Someren	296
Someren	241	Maashorst	300
Sint-Michielsgestel	254	Sint-Michielsgestel	310
's-Hertogenbosch	266	Helmond	331
Land van Cuijk	278	's-Hertogenbosch	334
Helmond	281	Vught	340
Nuenen c.a.	288	Son en Breugel	369
Son en Breugel	295	Nuenen c.a.	380
Geldrop-Mierlo	321	Oss	385
Oss	322	Geldrop-Mierlo	417
Gemiddelde	240	Gemiddelde	303

Bron: Coelo Atlas 2026; tarieven afvalstoffen van omliggende gemeenten 2026

4.6.3 Rioolheffing

Doelstelling: de kwaliteit van het rioleringsstelsel op een technisch en maatschappelijk geaccepteerd niveau te waarborgen, waarbij wordt uitgegaan van een gesloten financieringssysteem. Sinds ruim 10 jaar werken we met een verbreed systeem waardoor ook maatregelen aangaande grond en oppervlaktewater binnen deze heffing vallen. Feitelijk dekt de term de inhoud niet meer en zouden we moeten spreken van een (afval)water en klimaatheffing.

Op 15 december 2022 heeft de raad het "Programma Omgevingswet Water en Riolerings (POW&R) 2023-2028" vastgesteld. Met het vaststellen van dit 6 jaarlijkse programma is het beleid voor de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater vastgesteld. Tevens zijn de opgaven voor wat betreft het thema klimaatadaptatie verwerkt.

Na doorrekening van de opgaven (exploitatie en verbeteringen/ambities) is besloten om vanaf 2024 een jaarlijkse stijging van 5,7% te hanteren. In onze begroting werken we conform het vastgestelde POW&R en worden de tarieven t.o.v. 2026 met 5,7% verhoogd. Vertaald naar onze begroting zijn de effecten onderstaand aangegeven. Het tarief dat in rekening wordt gebracht is gekoppeld aan het waterverbruik bij BrabantWater en bij grootverbruikers onder condities gecorrigeerd met de hoeveelheid afgevoerd water, gemeten in m3. De rioolheffing is 100% kostendekkend.

Het tarief dat in rekening wordt gebracht is gekoppeld aan de hoeveelheid afgevoerd water, gemeten in m3.

Categorie	Tarief 2024	Tarief 2025	Tarief 2026	Tarief 2027
t/m 50m3	€ 207	€ 219	€ 232	€ 245
51 t/m 150 m3	€ 241	€ 255	€ 269	€ 285
151 t/m 250 m3	€ 286	€ 303	€ 320	€ 338
251 t/m 500 m3	€ 333	€ 352	€ 372	€ 393
501 t/m 5.000 m3	€ 1,49	€ 1,57	€ 1,66	€ 1,76
5.001 t/m 10.000 m3 *	€ 1,07	€ 1,13	€ 1,20	€ 1,26
10.000 t/m 25.000 m3 *	€ 0,69	€ 0,73	€ 0,77	€ 0,81
25.000 t/m 50.000 m3 *	€ 0,21	€ 0,23	€ 0,24	€ 0,25
> 50.000 m3 *	€ 0,07	€ 0,08	€ 0,08	€ 0,08

* Indien per verbruiksperiode meer dan 500 m3 wordt afgevoerd, is daarboven een tarief verschuldigd voor elke volle eenheid van 1m3 afgevoerd water.

In onderstaande tabel is het rioolrecht van de gemeente Boekel vergeleken met de ons omringende gemeenten.

Rioolrechten 2026			
Gemeente	Éénpersoons HH	Gemeente	Meerpersoons HH
Nuenen c.a.	83	's-Hertogenbosch	151
Sint-Michielsgestel	149	Sint-Michielsgestel	170
's-Hertogenbosch	151	Helmond	175
Helmond	175	Oss	178
Oss	178	Someren	224
Geldrop-Mierlo	180	Nuenen c.a.	225
Land van Cuijk	204	Geldrop-Mierlo	225
Maashorst	210	Son en Breugel	241
Deurne	220	Bernheze	249
Someren	224	Meerijstad	249
Meerijstad	234	Vught	254
Son en Breugel	241	Maashorst	255
Bernheze	249	Gemert-Bakel	263
Vught	254	Boekel	269
Gemert-Bakel	263	Land van Cuijk	271
Boekel	269	Heusden	277
Heusden	277	Laarbeek	282
Laarbeek	282	Deurne	335
Asten	381	Asten	381
Gemiddelde	222	Gemiddelde	246

Bron: Coelo Atlas 2026; Rioolrechten van omliggende gemeenten 2026

4.6.4 Toeristenbelasting

Doelstelling: het verkrijgen van algemene dekkingsmiddelen. Het tarief voor 2026 bedraagt € 1,28 per overnachting en is afgestemd op het niveau van de tarieven van omliggende gemeenten. Overeenkomstig de meerjarenbegroting wordt het tarief voor het jaar 2027 geïndexeerd met 4,62% en komt daarmee voor 2027 op € 1,34 per overnachting.

4.6.5 Grafrechten, begrafenisrechten

De raad heeft 6 oktober 2022 besloten om de tarieven geleidelijk aan te verhogen. Het begraafplaatsbeheer is niet kostendekkend en het verschil met de tarieven uit de regio was groot. Door de tarieven geleidelijk te verhogen en het beheer anders in te vullen gaan we ervanuit dat we in de toekomst op een kostendekkende situatie uitkomen.

Voor 2027 gaan we uit van indexering van 4,62%. Deze indexering komt bovenop de geleidelijke verhoging zoals besloten in 2022.

Tarieven 2026 Boekel en omliggende gemeenten:

Gemeente	Begraven 20 jaar	Vergelijking Boekel (=100%)	Verlenging 10 jaar	Vergelijking Boekel (=100%)	Urnenplaats 20 jaar	Vergelijking Boekel (=100%)
Boekel	€ 2.560	100%	€ 909	100%	€ 1.754	100%
Maashorst	€ 3.160	123%	€ 1.079	119%	€ 1.451	83%
Cuijk	€ 1.940	76%	€ 1.018	112%	€ 1.462	83%
Gemert-Bakel	€ 2.180	85%	€ 695	76%	€ 2.070	118%
Meerijstad	€ 3.288	128%	€ 971	107%	€ 2.100	120%

De kostendekkendheid van algemene begraafplaatsen ziet er als volgt uit:

Algemene begraafplaatsen	Uitgaven	Inkomsten
Kosten		
Totale kosten water, elektra, huur containers, software begraafplaatsen-administratie, beheer begraafplaats, diensten door derden.	80.240	
Kosten organisatie gemeente Boekel	30.204	
Opbrengsten		
Opbrengsten uit grafrechten		85.000
Opbrengsten uit begrafenisrechten		17.500
Totaal	110.444	102.500
Kostendekkendheid 2027	92,8%	

4.6.6 Bouwleges en overige leges en vergoedingen

Doelstelling: het door middel van het opleggen van leges en vergoedingen komen tot kostendekking van diverse door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten en producten.

Voor 2027 worden de tarieven verhoogd op basis van de consumenten prijsindexpercentage van 4,62%. Een aantal leges is wettelijk gelimiteerd of vastgesteld; hiervoor wordt uiteraard geen verhoging doorgevoerd.

De Omgevingswet is in werking sinds 1 januari 2024, deze is succesvol geïmplementeerd, echter zijn op dit moment de leges (nog) niet kostendekkend.

4.6.7 Kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid is een belangrijk instrument van de gemeente om armoede te bestrijden. Hierbij benutten we de wettelijke mogelijkheden. Als de aanslag juist is opgelegd en men niet in staat is vanwege de financiële situatie - ook niet door middel van een betalingsregeling - deze aanslag te betalen, kan men kwijtschelding vragen. Met betrekking tot kwijtschelding van gemeentelijke belastingen stellen we het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan op 100% van de normuitkering die de belastingschuldige naar de maatstaven van het Bijstandsbesluit landelijke normering zou kunnen krijgen.

Volledige of gedeeltelijke kwijtschelding kan worden toegekend voor rioolrechten, afvalstoffenheffing en onroerend zaakbelasting. We verlenen geen kwijtschelding voor graf- en begrafenisrechten, marktgelden, toeristenbelasting en leges.

4.6.8 Lastenontwikkeling

Onderstaande tabel geeft over 2023 – 2026 de totale heffingen weer in euro's per inwoner van gemeenten in de omgeving van Boekel.

Totaal gemeentelijke heffingen - euro/inwoner	2023	2024	2025	2026
Heusden	444	485	502	535
Geldrop-Mierlo	432	472	511	535
Laarbeek	478	515	550	570
Sint-Michielsgestel	484	499	548	591
Bernheze	500	539	543	595
Meierijstad	500	515	566	599
Boekel	532	600	607	610
Someren	519	545	565	615
Land van Cuijk	537	578	603	618
Nuenen, Gerwen en Nederwetten	550	566	590	620
Deurne	569	594	618	640
Gemert-Bakel	559	603	617	662
Maashorst	558	587	625	668
Helmond	584	624	650	672
Son en Breugel	542	580	639	682
Oss	545	584	622	699
Vught	617	660	689	705
Asten	602	645	694	795
's-Hertogenbosch	715	793	828	856
Gemiddelde	540	578	609	646

Bron: CBS

De totale gemeentelijke heffingen bestaan uit:

Onroerendezaakbelasting woningen, Onroerendezaakbelasting niet-woningen, Parkeerheffingen, Precariobelasting, Toeristenbelasting, Overige belastingen, Rioolheffing, Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing, Secretarieleges burgerzaken, Begraafplaatsrechten, Leges wonen en bouwen, Overige leges.

In onderstaande tabel is opgenomen hoe vanaf 2024 de lokale woonlasten zich hebben ontwikkeld. De vergelijking met de omliggende gemeenten is in zoverre te maken, dat er rekening moet worden gehouden met het verschil tussen het vastrecht en het totale bedrag aan afvalstoffenheffing dat betaald moet worden. In onderstaande lastenontwikkeling is de afvalstoffenheffing gebaseerd op het vastrecht.

Lastenontwikkeling 2024 t/m 2027				
	2024	2025	2026	2027
Gemiddelde waarde woning	€ 408.504	€ 419.650	€ 434.710	€ 477.893
Eenheid	%	%	%	%
OZB tarief woning	0,11683%	0,11856%	0,11377%	0,10529%
Gemiddelde aanslag OZB	€ 477,26	€ 497,53	€ 494,57	€ 503,15
Afvalstoffenheffing	€ 347,53	€ 342,48	€ 228,55	€ 311,90
Rioolrecht	€ 241,00	€ 255,00	€ 269,00	€ 285,00
Lasten totaal	€ 1.065,79	€ 1.095,01	€ 992,12	€ 1.100,05

4.6.9 Totaaloverzicht kostendekkendheid leges

Met deze kostenonderbouwing wordt een inzicht gegeven in kostentoerekening van de activiteiten die een direct verband hebben met de te leveren diensten waarvoor middels de legesverordening worden gevraagd.

De vereisten voor kostendekkendheid van de leges zijn als volgt:

- Leges mogen maximaal kostendekkend zijn op ramings- c.q. begrotingsbasis (baten gedeeld door lasten maximaal 100%);
- De 3 titels uit de legesverordening worden elk afzonderlijk op kostendekkendheid beoordeeld, kruissubsidiëring binnen het totaal van de leges is toegestaan;
- Bij Titel 3 geldt dat behalve als geheel, tevens per hoofdstuk de maximale 100% kostendekkend geldt;
- Kosten van werkzaamheden die geen verhaalbare (belastbare) dienst zijn, worden niet toegerekend waaronder;
 - Kosten van beleid;
 - Kosten van handhaving, toezicht en controle (m.u.v. 1e controle na oplevering) v.w.b. titel 2;
- De gecompenseerde BTW op kosten (BTW compensatiefonds), wordt als kostenpost meegenomen.

Totaaloverzicht kostendekkendheid leges begroting 2027							
		Lasten excl. overhead en BTW	Overhead	BTW/BCF	Totale Lasten	Baten	Kosten-dekking percentage
Titel 1	Algemene dienstverlening						
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	€ 23.933	€ 3.065	€ 1.148	€ 28.146	€ 13.000	46,19%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	€ 550.591	€ 62.821	€ 13.192	€ 626.604	€ 266.450	42,52%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen						
Hoofdstuk 4	Verstrekingen uit de Gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens	€ 30.326	€ 2.711	€ 569	€ 33.606	€ 11.500	34,22%
Hoofdstuk 5	Bestuursstukken *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 6	Vastgoedinformatie *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 7	Overige publiekszaken	€ 786	€ 118	€ 25	€ 929	€ 500	53,85%
Hoofdstuk 8	Bijzondere wetten	€ 159.223	€ 23.884	€ 5.016	€ 188.122	€ 101.300	53,85%
Hoofdstuk 9	Diversen *						
	Totaal titel 1	€ 764.860	€ 92.599	€ 19.950	€ 877.408	€ 392.750	44,76%
Titel 2	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning						
Hoofdstuk 1	Algemene bepalingen						
Hoofdstuk 2	Voorfase						
Hoofdstuk 3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken						
Hoofdstuk 4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed						
Hoofdstuk 5	Lozingsactiviteiten						
Hoofdstuk 6	Aanlegactiviteiten	€ 431.524	€ 58.729	€ 20.733	€ 510.985	€ 230.000	45,01%
Hoofdstuk 7	Overige activiteiten						
Hoofdstuk 8	Maatwerkvoorschriften						
Hoofdstuk 9	Gelijkwaardigheid						
Hoofdstuk 10	Overige tarieven						
Hoofdstuk 11	Modaliteiten						
Hoofdstuk 12	Vermindering						
Hoofdstuk 13	Teruggaaf						
	Totaal titel 2	€ 431.524	€ 58.729	€ 20.733	€ 510.985	€ 230.000	45,01%
Titel 3	Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn						
Hoofdstuk 1	Horeca	€ 36.268	€ 5.440	€ 1.142	€ 42.851	€ 3.250	7,58%
Hoofdstuk 2	Seksbedrijven *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 3	Winkeltijdenwet *	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 4	Organiseren evenement of markt	€ 50.217	€ 7.533	€ 1.582	€ 59.332	€ 4.500	7,58%
Hoofdstuk 5	Standplaatsen	€ 14.559	€ 1.674	€ 352	€ 16.585	€ 1.000	6,03%
Hoofdstuk 6	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit *	-	-	-	-	-	-
	Totaal titel 3	€ 101.045	€ 14.647	€ 3.076	€ 118.768	€ 8.750	7,37%
	Totaal totale legesverordening	€ 1.297.428	€ 165.974	€ 43.759	€ 1.507.161	€ 631.500	41,90%

* Geen afzonderlijke kosten / opbrengsten begroot.

4.7 Verbonden partijen

In deze paragraaf wordt inzicht verschaft in, en informatie verstrekt over alle partijen waar gemeente Boekel bestuurlijke en financiële banden mee onderhoudt.

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (art. 1 BBV). Bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie.

In het geval dat formeel juridisch geen sprake is van een verbonden partij door het ontbreken van een financieel belang zoals gedefinieerd in de Notitie verbonden partijen, uitgave 2025, maar er wel sprake is van:

- Een structurele bekostiging in overwegende mate van (de activiteiten van) een organisatie via één of meer geldstromen (begrotingsfinanciering, subsidie en overeenkomst van opdracht);
- Een bestuurlijk belang;

Beveelt de Commissie BBV aan om deze organisaties gezien het maatschappelijke of algemene belang en de mogelijke risico's toch op te nemen in de paragraaf verbonden partijen.

Het criterium om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen op te nemen in deze paragraaf als verbonden partij is gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

De paragraaf 'Verbonden partijen' is om een tweetal redenen van belang:

- De verbonden partijen voeren beleid uit dat tot de verantwoordelijkheid van de gemeente behoort;
- Welke risico's loopt de gemeente en wat zijn de budgettaire gevolgen.

Als gemeente blijven we wel verantwoordelijk voor de taken die we door verbonden partijen laten uitvoeren. Daarom is het van belang dat de raad in het proces van begroting en verantwoording de nodige informatie ontvangt om de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen.

In Noordoost-Brabant is gekozen om gezamenlijk regie te voeren op de gemeenschappelijke regelingen (GR'en). De gemeente Oss is de coördinerende gemeente voor het afstemmingsproces tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Brabant Noordoost. Adoptieteams en Vijftallenoverleg zijn enkele instrumenten die de regio inzet om effectief verlengd lokaal te sturen. Er is afgesproken voor alle GR'en eenzelfde beleids- en begrotings- en rekeningcyclus te hanteren. De ambtelijke adoptieteams beoordelen de kadernota, begroting en de jaarrekening op alle beleids- en financiële aspecten en brengen advies uit aan de regiogemeenten. Dit advies is input voor het lokale advies aan de gemeenteraad.

De paragraaf betreffende de verbonden partijen dient volgens artikel 15 lid 1 van het BBV ten minste te bevatten:

- a. De visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. De lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
 - Gemeenschappelijke regelingen;
 - Vennootschappen en coöperaties;
 - Stichtingen en verenigingen, en,
 - Overige verbonden partijen;
- c. De lijst van verbonden partijen.

Per verbonden partijen moet tenminste de volgende informatie worden opgenomen in deze paragraaf:

- a. De wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
- b. Het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;

- d. De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. De eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk de gemeente.

Bij het opstellen van de begroting kunnen de onderdelen c, d en e niet altijd worden ingevuld. Het per verbonden partij opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het eventuele nog niet verdeelde resultaat. Het vreemd vermogen betreft de passiva minus eigen vermogen.

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing nemen we de eventuele risico's op waarvoor de verbonden partijen mogelijk een beroep doen op de deelnemende gemeenten.

Hieronder volgt een toelichting per verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen:

Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noordoost			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De samenwerkende partners streven een kwalitatief hoogwaardig stelsel van kleinschalig collectief vervoer na. Zij willen daarmee voorzien in de behoefte aan openbaar vervoer, de instandhouding en de verbetering van de bereikbaarheid van de kleine kernen en het aanbod van adequate en efficiënte vervoersvoorzieningen voor diverse doelgroepen.		
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 211.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027	31-12-2027
	Eigen vermogen	€ 810.000	€ 760.000
	Vreemd vermogen	€ 337.000	€ 339.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.		
Risico's	Zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2027 (GR-KCV).		

GGD Hart voor Brabant			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De GGD heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de openbare gezondheidszorg. De GGD zet zich in om de gezondheid van inwoners te beschermen, te verbeteren en te bewaken.		
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 560.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027	31-12-2027
	Eigen vermogen	€ 6.677.000	€ 5.282.000
	Vreemd vermogen	€ 12.171.000	€ 11.624.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.		
Risico's	Zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2027 (GGD Hart voor Brabant).		

Werkvoorzieningschap Noordoost Brabant		
Bestuurlijk belang	Wethouder	
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorzieningen in deze regio. Ze verzorgen de administratie en gebruiken voor plaatsing van kandidaten haar eigen uitvoeringsorganisatie, de IBN-holding B.V.	
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 3.200.	
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027 31-12-2027
	Eigen vermogen	€ 27.118.000 € 27.188.000
	Vreemd vermogen	€ 1.751.900 € 1.751.900
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.	
Risico's	Zie paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing van de begroting 2027 (Werkvoorzieningschap Noordoost-Brabant)	

Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN)		
Bestuurlijk belang	Wethouder	
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het openbaar lichaam is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving van de regio Brabant Noord.	
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 802.000.	
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027 31-12-2027
	Eigen vermogen	€ 9.689.000 € 9.571.000
	Vreemd vermogen	€ 11.087.000 € 11.173.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.	
Risico's	Zie paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing van de begroting 2027 (ODBN).	

Brabant Historisch Informatiecentrum (BHIC)		
Bestuurlijk belang	Burgemeester	
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het behouden, bewerken en benutten van de archiefbescheiden opgenomen in de rijksarchiefbewaarplaats in de provincie Noord-Brabant en de archiefbewaarplaatsen van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Daarnaast in volgorde van prioriteit: verbetering van de digitale dienstverlening, het archief als informatiecentrum en verbetering van de lokale dienstverlening.	
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 61.300.	
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027 31-12-2027
	Eigen vermogen	€ 1.436.000 € 1.372.000
	Vreemd vermogen	€ 5.600.000 € 5.914.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.	
Risico's	Zie paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing van de begroting 2027 (BHIC)	

Veiligheidsregio Brabant-Noord			
Bestuurlijk belang	Burgemeester		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De Veiligheidsregio Brabant-Noord omvat Brandweer en Veiligheidsbureau Brabant-Noord, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Brabant-Noord en het Gemeenschappelijk Meldcentrum Brabant-Noord. In de Veiligheidsregio werken gemeenten, de GGD en de Nationale Politie met hen samen op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, en meldkamers. Voorts werken ook het Waterschap Aa en Maas, het Waterschap De Dommel en het Regionaal Militair Commando-Zuid in de veiligheidsregio samen.		
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 917.000. Dit bedrag is als volgt opgebouwd: Brandweer Brabant-Noord € 887.000 GHOR € 15.000 Bevolkingszorg € 16.000		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027	31-12-2027
	Eigen vermogen	€ 22.225.000	€ 22.027.000
	Vreemd vermogen	€ 96.696.000	€ 95.373.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.		
Risico's	Zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2027 (Veiligheidsregio Brabant-Noord).		

Regionale Ambulance Voorziening (RAV)			
Bestuurlijk belang	Burgemeester		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het verlenen of doen verlenen van ambulancezorg die tijdig ter plaatse is		
Financieel belang	Sinds 2012 wordt er geen gemeentelijke bijdrage gevraagd.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027	31-12-2027
	Eigen vermogen	€ 17.474.000	€ 17.474.000
	Vreemd vermogen	€ 25.684.000	€ 31.560.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.		
Risico's	Zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2027 (RAV).		

Leerplicht en Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RBL BNO)											
Bestuurlijk belang	Wethouder										
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het algemeen resultaat dat beoogd wordt, is een goede handhaving van de leerplichtwet en aanpak van voortijdig schoolverlaten. Dit geldt voor al het onderwijs: basisscholen, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (ROC's).										
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 49.000.										
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table> <tr> <th></th><th>01-01-2027</th><th>31-12-2027</th></tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ n.v.t.</td><td>€ n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ n.v.t.</td><td>€ n.v.t.</td></tr> </table>		01-01-2027	31-12-2027	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	
	01-01-2027	31-12-2027									
Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.									
Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.									
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.										
Risico's	Het RBL BNO hanteert een maximale reserve van 10% op de begroting. De regionale afspraak is dat een overschot boven deze 10% terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Als er extra middelen nodig zijn, wordt een verzoek hiervoor door het RBL BNO voorgelegd aan de deelnemende gemeenten.										

Centrumregeling Jeugdhulp Noordoost Brabant											
Bestuurlijk belang	De colleges geven de centrumgemeente Den Bosch mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren, uiteraard begrensd door wetgeving, jurisprudentie en vooraf vastgestelde financiële kaders										
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van de individuele voorzieningen en de flexibele jeugdhulp, volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.										
Financieel belang	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats op basis van het percentage dat in de landelijke meicirculaire voor uitvoering van de Jeugdwet wordt toegekend.										
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar	<table> <tr> <th></th><th>01-01-2027</th><th>31-12-2027</th></tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>€ n.v.t.</td><td>€ n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>€ n.v.t.</td><td>€ n.v.t.</td></tr> </table>		01-01-2027	31-12-2027	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.	
	01-01-2027	31-12-2027									
Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.									
Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.									
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	n.v.t.										
Risico's	n.v.t.										

Centrumregeling Wmo Brabant Noordoost-oost			
Bestuurlijk belang	De colleges geven de centrumgemeente Oss mandaat en volmacht om binnen het in deze regeling vastgestelde kader de genoemde taken en opdracht uit te voeren. De portefeuillehouder Wmo maakt deel uit van het reguliere overleg.		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regeling is aangegaan met als doel het behartigen van de belangen van de gemeenten op het gebied van de doelmatige inkoop van ondersteuning in het kader van de Wmo volgens het systeem van bestuurlijk aanbesteden.		
Financieel belang	De kosten voor de inkooporganisatie zijn gebaseerd op een begroting, die jaarlijks met het inkoopplan wordt vastgesteld. De doorberekening naar de deelnemende gemeenten vindt plaats op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten verdeeld naar inwonersaantal over de gemeenten.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027	31-12-2027
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	n.v.t.		
Risico's	n.v.t.		

Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)			
Bestuurlijk belang	Wethouder		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De BSOB voert voor onze gemeente taken uit op het gebied van het waarderen van onroerende zaken en het heffen en innen van belastingen.		
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 220.000		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027	31-12-2027
	Eigen vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.		
Risico's	Zie paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing van de begroting 2027 (BSOB).		

Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden:

Vennootschappen en coöperaties

Brabant Water N.V.		
Bestuurlijk belang	Wethouder	
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Watervoorziening	
Financieel belang	In verband met de solvabiliteit van Brabant Water is besloten de jaarresultaten toe te voegen aan de algemene reserve. Er vindt geen uitkering van dividend meer plaats.	
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2025 31-12-2025
	Eigen vermogen	€ 716.350.000 € 767.239.000
	Vreemd vermogen	€ 709.683.000 € 689.256.000
	<i>Recentere gegevens zijn niet bekend.</i>	
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	Het jaar 2025 kende een positief resultaat van € 50.889.000. Recentere gegevens zijn niet bekend.	
Risico's	n.v.t.	

Stichtingen en verenigingen

Zorg- en veiligheidshuis Brabant Noordoost (ZVH BNO)		
Bestuurlijk belang	Burgemeester	
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Deze stichting is opgericht om een betere afstemming tussen partners op het terrein van veiligheid te bereiken (politie, gemeenten, openbaar ministerie en diverse welzijnsinstellingen). De meerwaarde van de samenwerking van organisaties op een fysieke locatie ligt in de sluitende aanpak van criminaliteit en overlast en de aanpak van de achterliggende problemen bij de betrokkenen. Door het bundelen van activiteiten ontstaat een compleet zicht op de situatie van daders, overlastgevers en slachtoffers, zodat het mogelijk wordt om gezamenlijk en geïntegreerd te handelen.	
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 15.400.	
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027 31-12-2027
	Eigen vermogen	€ n.v.t. € n.v.t.
	Vreemd vermogen	€ n.v.t. € n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.	
Risico's	De verwachting is dat de komende jaren het aantal casussen toeneemt qua aantal en complexiteit.	

Vereniging van eigenaren Octopus			
Bestuurlijk belang	Ambtelijk		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	Het regelen van het onderhoud en alle andere gemeenschappelijke belangen van de eigenaren		
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 7.800.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027	31-12-2027
	Eigen vermogen	€ 52.248	€ 67.975
	Vreemd vermogen	€ n.v.t.	€ n.v.t.
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	n.v.t.		
Risico's	n.v.t.		

RNOB			
Bestuurlijk belang	Burgemeester		
Openbaar belang dat er mee gediend wordt	De regio heeft ten doel het bevorderen en stimuleren van de regionale economische ontwikkeling in de regio Noordoost-Brabant. Dit doel wordt verwezenlijkt door de ontwikkeling van projecten en programma's, het stimuleren van economische samenwerking en innovatie, actieve werving van economische activiteiten en ondernemingen, het initiëren, adviseren en bemiddelen bij subsidies en ander overheidsinstrumentarium, het verstrekken van bijdragen om niet en risicodragende investeringen in (projectmatige) economische activiteiten en ondernemingen en alle andere activiteiten en werkzaamheden die bijdragen aan het bereiken van de doelstelling. Daarnaast is er nog een bestuursconvenant met gemeenten en waterschappen.		
Financieel belang	De bijdrage in 2027 is geraamd op € 60.000.		
De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar		01-01-2027	31-12-2027
	Eigen vermogen	geen gegevens bekend	
	Vreemd vermogen	geen gegevens bekend	
De verwachte omvang van het financiële resultaat in het begrotingsjaar	De verwachte omvang van het financiële resultaat in 2027 is nihil.		
Risico's	n.v.t.		

4.8 Grondbeleid

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's zoals bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening en woningbouw en investeringen op maatschappelijke terreinen. Het grondbeleid heeft daarnaast natuurlijk een grote financiële impact. De grondexploitatie, inclusief de resultaten hieruit, vormen meer en meer een belangrijk onderdeel van de totale exploitatie.

Gelet op de risico's, zeker in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is niet voor niets een afzonderlijke paragraaf over het grondbedrijf verplicht gesteld.

4.8.1 Visie

Taak van het grondbedrijf is het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van een aantrekkelijke gemeente. De visie van het gemeentelijk grondbeleid is in 2024 verwoord in de "Nota Grondbeleid". Deze nota is in maart 2025 door de raad vastgesteld. Een aanvulling op de Nota Grondbeleid is het Programma Kostenverhaal en financiële bijdragen. In dit Programma staat hoe de gemeente invulling geeft aan de wettelijke verplichting om kosten te verhalen en de bevoegdheid om een financiële bijdrage te verhalen bij private initiatieven.

Tevens is op 5 juni 2025 de woonzorgvisie vastgesteld. De Woonzorgvisie combineert ambities op het gebied van woningbouw met een integrale visie op wonen met zorg.

Het spreekt voor zich dat eventueel gemaakte of te maken kosten door de gemeente bij grondexploitatie met derden verrekend zullen worden via een overeenkomst of vast te stellen exploitatieplan.

De lopende en geplande projecten in exploitatie binnen de Gemeente Boekel zijn:

- De Biezen fase 1;
- De Biezen fase 2;
- De Burgt fase 1;
- De Burgt fase 2;
- Voskuilen III;
- Schutboom;
- Tuinstraat;
- Lage Raam;
- Centrumplan Boekel;
- Neerbroek Vlonder Noord.

Naast projecten van de gemeente Boekel worden er ook door particulieren projecten geïnitieerd, de zogenaamde passieve complexen. Hierbij ligt het initiatief bij de particulier. De gemeente Boekel sluit of heeft exploitatieovereenkomsten (zogenoemde anterieure overeenkomsten) afgesloten met deze (particuliere) ontwikkelaars. Hierin wordt afgesproken onder welke voorwaarden en vergoeding van kosten de gemeente haar medewerking wil verlenen aan het initiatief.

Gronduitgifte

Nieuwe uitgifte van kavels is voorzien in de plannen Schutboom en De Biezen.

4.8.2 Beleid inzake reserve en risico

In de gemeente Boekel is sprake van activiteiten in het kader van grondexploitatie. Binnen de grondbedrijfsrapportage worden de actieve complexen beschouwd. Deze activiteiten leiden tot een boekwaarde. In onderstaande tabel is de totale boekwaarde aangegeven van € 3.956.060. In onderstaande tabel is daarvan een detaillering gegeven.

GRONDBEDRIJF COMPLEXEN	Boekwaarde 31-12-2025
Woningbouw	
De Biezen fase 1	- €440.946
De Biezen fase 2	-
De Burgt fase 1	€ 3.506.850
De Burgt fase 2	- € 1.309.792
Voskuilen fase 3	€ 246.494
Schutboom	- € 3.223.113
Tuinstraat	€ 824.319
Bedrijventerrein	
Lage Raam	- € 1.608.528
Mix	
Centrumplan	€ 600.295
Neerbroek Vlonder Noord	- € 2.551.639

Tabel 1: Boekwaarde per d.d. 31.12.2025 cf. grondbedrijfsrapportage 2026

Weerstandsvermogen

In de afgelopen jaren zijn investeringen gedaan in het kader van dorpsontwikkeling en grondexploitatie. Bij de ontwikkeling van de gebieden zijn in beperkte mate particuliere partijen betrokken. Veel plannen kenmerken zich door een lange looptijd en grote investeringen. Naar aanleiding hiervan is het noodzakelijk dat jaarlijks een toets wordt uitgevoerd op het beschikbare weerstandsvermogen voor grondexploitatie.

Het nemen van risico's zal niet alleen moeten worden gezien in relatie tot het grondbedrijf, maar tevens in relatie tot andere geprioriteerde of te prioriteren plannen / projecten in Boekel. Tegen deze achtergrond achten wij het noodzakelijk dat het beschikbare weerstandsvermogen wordt getoetst en gerapporteerd, in het kader van de grondexploitatie.

Er is een berekening / inschatting gemaakt van het gewenste weerstandsvermogen versus beschikbare middelen. Het gewenste weerstandsvermogen is berekend op € 2.437.495. Het weerstandsreserve van het grondbedrijf is € 3.000.000. Daarmee is het gewenste weerstandsvermogen voldoende gedekt door het weerstandsreserve van het grondbedrijf en is er een "overschot" van € 562.505.

Risicoanalyse

De prioriteit zal liggen bij het beperken van de risico's en het afwegen van mogelijke investeringen. Het vaststellen van de jaarlijkse grondexploitatie door de raad is een belangrijk instrument voor de raad om de koers uit te zetten en adequaat te kunnen sturen op risico's. Uit de grondbedrijfrapportage blijkt dat de komende jaren een gefaseerde en beperkte uitgifte van zowel woningbouwkavels als bedrijfskavels is voorzien. De verwachting is dat de komende jaren de prognoses worden gerealiseerd. Echter verdere afboekingen en / of het vormen van voorzieningen kan toch op bepaalde projecten noodzakelijk zijn.

Woningen	2027	2028	2029	2030
Starterswoning (CPO)			6	
Rijwoning (CPO)				
Halfvrijstaand (gemeente)	8	12	16	
Vrijstaand (gemeente)	15	10	13	6
Sociale huurwoning	14	24	28	6
Starterswoning			31	6
Rijwoning	3		22	4
Halfvrijstaand			9	18
Vrijstaand			1	3
Sociale huurappartement		24		
Koopappartement				14
Ontwikkeling door derden – exploitatieovereenkomsten	2		1	5
TOTAAL AANTAL WONINGEN	42 won	70 won	127 won	62 won

Tabel 2 uitgifte planning woningbouw cf. grondbedrijfrapportage 2026

Bedrijfskavels	2027	2028	2029	2030
Lage Raam fase 1				
Bedrijfskavel		11.915 m ²	14.516 m ²	20.659 m ²
TOTAAL AANTAL M² BEDRIJFSKAVELS		11.915 m²	14.516 m²	20.659 m²

Tabel 3 uitgifte planning m² bedrijfskavels cf. grondbedrijfrapportage 2026

De Raad heeft meerdere instrumenten voor het beheersen van de grondexploitatie. Zo kennen we de jaarlijkse beoordeling van het weerstandsvermogen in combinatie met de jaarlijkse vaststelling van de geactualiseerde grondexploitaties en informatie over de actuele ontwikkelingen gedurende het jaar. We rekenen voor het jaar 2027 jaar met een grondwaarde stijging van 2% voor woningen en 2% voor bedrijven.

Reserves

De reserve grondbedrijf bedraagt € 3.000.000 en kan worden aangewend voor de dekking van toekomstige risico's.

4.9 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) regelt het recht van burgers om informatie van de overheid te ontvangen. Volgens deze wet moeten bepaalde informatiecategorieën uit eigen beweging openbaar worden gemaakt (actieve openbaarmaking). Als informatie niet op deze wijze beschikbaar is gesteld, kan er een verzoek worden ingediend om deze informatie alsnog openbaar te maken (passieve openbaarmaking). De eerste tranche van de plicht tot actieve openbaarmaking is eind 2024 in werking getreden. De verdere ontwikkeling van de Woo en daarmee de gevolgen voor de inzet zijn nog onduidelijk.

Een belangrijk onderdeel van de Woo is de zorgplicht om de informatiehuishouding binnen de organisatie op orde te hebben. Daarom wordt binnen onze organisatie actief gewerkt aan de bewustwording van de actieve openbaarmakingsplicht en het belang van een goede informatiehuishouding.

Bijlage A - Overzicht programma, taakveld, omschrijving, portefeuillehouder, budgethouder

Progr.	Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder	Budgethouder
Programma A - Bestuur en ondersteuning & Veiligheid				
A	0.	<i>Bestuur en ondersteuning</i>		
A	0.1	Bestuur	Burgemeester van den Elsen	Evan Frank
A	0.2	Burgerzaken	Burgemeester van den Elsen	Remco Smits
A	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Wethouder Gruijters	Erik Peeters
			Wethouder Daandels	
A	0.4	Overhead	Burgemeester van den Elsen	Remco Smits
A	0.5	Treasury	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.61	OZB woningen	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.62	OZB niet-woningen	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.63	Parkeerbelasting	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.64	Belastingen overig	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.8	Overige baten en lasten	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.9	Vennootschapsbelasting	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.10	Mutaties reserves	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	Wethouder Daandels	Remco Smits
A	1.	<i>Veiligheid</i>		
A	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Burgemeester van den Elsen	Remco Smits
A	1.2	Openbare orde en veiligheid	Burgemeester van den Elsen	Remco Smits
Programma B - Verkeer en vervoer				
B	2.	<i>Verkeer, vervoer en waterstaat</i>		
B	2.1	Verkeer en vervoer	Wethouder Kanters	Erik Peeters
B	2.2	Parkeren	Wethouder Kanters	Erik Peeters
B	2.3	Recreatieve havens	n.v.t.	Erik Peeters
B	2.4	Economische havens en waterwegen	n.v.t.	Erik Peeters
B	2.5	Openbaar vervoer	Wethouder Kanters	Erik Peeters
Programma C - Economie & VHROSV				
C	3.	<i>Economie</i>		
C	3.1	Economische ontwikkeling	Wethouder Daandels	Erik Peeters
C	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Wethouder Daandels	Erik Peeters
C	3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Wethouder Daandels	Erik Peeters
C	3.4	Economische promotie	Wethouder Daandels	Erik Peeters
C	8.	<i>Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing</i>		
C	8.1	Ruimtelijke ordening	Wethouder Daandels	Erik Peeters
			Wethouder Kanters	
C	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Wethouder Daandels	Erik Peeters
C	8.3	Wonen en bouwen	Wethouder Daandels	Erik Peeters
			Wethouder Kanters	
Programma D - Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie				
D	4.	<i>Onderwijs</i>		
D	4.1	Openbaar basisonderwijs	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
D	4.2	Onderwijshuisvesting	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
			Wethouder Kanters	
D	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
D	5.	<i>Sport, cultuur en recreatie</i>		
D	5.1	Sportbeleid en activering	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
D	5.2	Sportaccommodaties	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
D	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Wethouder Kanters	Anne-Marie de Gouw
D	5.4	Musea	Wethouder Kanters	Anne-Marie de Gouw
D	5.5	Cultureel erfgoed	Wethouder Kanters	Anne-Marie de Gouw
D	5.6	Media	Burgemeester van den Elsen	Anne-Marie de Gouw
D	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Wethouder Daandels	Erik Peeters
			Wethouder Kanters	

Programma E - Sociaal domein				
<i>E</i>	6.	<i>Sociaal domein</i>		
E	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Burgemeester van den Elsen	Anne-Marie de Gouw
E	6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.3	Inkomensregelingen	Wethouder Daandels	Anne-Marie de Gouw
E	6.4	WSW en beschut werk	Wethouder Daandels	Anne-Marie de Gouw
E	6.5	Arbeidsparticipatie	Wethouder Daandels	Anne-Marie de Gouw
E	6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.712	Begeleiding (Wmo)	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.713	Dagbesteding (Wmo)	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.762	Jeugdhulp met verblijf landelijk	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.791	PGB Wmo	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.792	PGB Jeugd	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.811	Beschermd Wonen (Wmo)	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
			Wethouder Kanters	
E	6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.821	Jeugdbescherming	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
			Burgemeester van den Elsen	
E	6.822	Jeugdreclassering	Burgemeester van den Elsen	Anne-Marie de Gouw
E	6.91	Coördinatie en beleid Wmo	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
E	6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw

Programma F - Volksgezondheid en milieu				
<i>F</i>	7.	<i>Volksgezondheid en milieu</i>		
F	7.1	Volksgezondheid	Wethouder Gruijters	Anne-Marie de Gouw
F	7.2	Riolering	Wethouder Kanters	Erik Peeters
F	7.3	Afval	Wethouder Kanters	Erik Peeters
F	7.4	Milieubeheer	Wethouder Daandels	Erik Peeters
F	7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Wethouder Kanters	Erik Peeters

Bijlage B - Overzicht van reserves & voorzieningen

Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030	1-1-2031

Nummer	SALDO VAN REKENING						
980310	Saldo van de rekening algemene dienst	3.081.037	0	0	0	0	0
	TOTAAL SALDO VAN REKENING	3.081.037	0	0	0	0	0

	ALGEMENE RESERVES						
980011	Algemene reserve	18.881.291	21.962.328	17.962.328	17.962.328	17.962.328	17.962.328
980061	Algemene reserve grondbedrijf	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000	3.000.000
	TOTAAL ALGEMENE RESERVES	21.881.291	24.962.328	20.962.328	20.962.328	20.962.328	20.962.328

	BESTEMMINGSRESERVES						
980230	Egalisatiereserve Boecult	93.542	93.542	93.542	93.542	93.542	93.542
980237	Vitaal Buitengebied Boekel	788.774	695.274	670.274	670.274	670.274	670.274
980239	Egalisatiereserve Stg. Speeltrein	72.084	72.084	72.084	72.084	72.084	72.084
980242	Herplantverplichtingen	124.590	124.590	124.590	124.590	124.590	124.590
980244	Grondbedrijf afgesloten complexen	243.350	243.350	243.350	243.350	243.350	243.350
980245	Fysieke leefomgeving	6.100	6.100	6.100	6.100	6.100	6.100
980246	Sociale woningbouw	33.900	33.900	33.900	33.900	33.900	33.900
980247	Onderwijshuisvesting (dekking kapitaallasten)	0	0	4.000.000	3.600.000	3.200.000	2.800.000
	TOTAAL BESTEMMINGSRESERVES	1.362.339	1.268.839	5.243.839	4.843.839	4.443.839	4.043.839

	VOORZIENINGEN						
980410	Wegbeheer	792.365	157.533	169.485	227.858	374.046	442.989
980411	Onderhoud gebouwen	661.333	39.713	89.210	45.106	213.731	45.862
980412	Pensioenverplichtingen	2.074.142	2.074.142	2.074.142	2.074.142	2.074.142	2.074.142
980413	Verliesgevende complexen	10.835.000	10.835.000	10.835.000	10.835.000	10.835.000	10.835.000
980414	Gemeentelijk rioleringsplan	990.298	990.298	990.298	990.298	990.298	990.298
980415	Afvalstoffenheffing	8.609	8.609	8.609	8.609	8.609	8.609
980417	Verlof sparen	74.057	74.057	74.057	74.057	74.057	74.057
980510	Dubieuze debiteuren	42.266	42.266	42.266	42.266	42.266	42.266
	TOTAAL VOORZIENINGEN	15.478.071	14.221.618	14.283.068	14.297.336	14.612.150	14.513.224

Bijlage C - Specificatie mutaties reserves & voorzieningen												
S=structureel / I=incidenteel	S/I	Saldo 01-01-'26	begroting 2026	Saldo 01-01-'27	begroting 2027	Saldo 01-01-'28	begroting 2028	Saldo 01-01-'29	begroting 2029	Saldo 01-01-'30	begroting 2030	Saldo 01-01-'31
980310: Saldo van de rekening algemene dienst		3.081.037	-3.081.037	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo Algemene Dienst 2025	I	3.081.037	-3.081.037		0		0		0		0	
980011: Algemene reserve		18.881.291	3.081.037	21.962.327	-4.000.000	17.962.327	0	17.962.327	0	17.962.327	0	17.962.327
Saldo Algemene Dienst 2025	I		3.081.037		0		0		0		0	
Onttrekking t.g.v. Onderwijshuisvesting (kapitaallasten)	I		0		-4.000.000		0		0		0	
980061: Algemene reserve grondbedrijf		3.000.000	0	3.000.000	0	3.000.000	0	3.000.000	0	3.000.000	0	3.000.000
Geen mutaties												
980230: Egalisatiereserve BoeCult		93.542	0	93.542	0	93.542	0	93.542	0	93.542	0	93.542
Geen mutaties												
980237: Vitaal buitengebied Boekel		788.774	-93.500	695.274	-25.000	670.274	0	670.274	0	670.274	0	670.274
Storting	I		38.000		0		0		0		0	
Onttrekking	I		-131.500		-25.000		0		0		0	
980239: Egalisatiereserve Stg. Speeltrein		72.084	0	72.084	0	72.084	0	72.084	0	72.084	0	72.084
Geen mutaties												
980242: Herplantverplichtingen		124.590	0	124.590	0	124.590	0	124.590	0	124.590	0	124.590
Geen mutaties												
980244: Grondbedrijf afgesloten complexen		243.350	0	243.350	0	243.350	0	243.350	0	243.350	0	243.350
Geen mutaties												
980245: Fysieke leefomgeving		6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100	0	6.100
Geen mutaties												
980246: Sociale woningbouw		33.900	0	33.900	0	33.900	0	33.900	0	33.900	0	33.900
Geen mutaties												
980247: Onderwijshuisvesting (dekking kapitaallasten)		0	0	0	4.000.000	4.000.000	-400.000	3.600.000	-400.000	3.200.000	-400.000	2.800.000
Storting	I		0		4.000.000		0		0		0	
Onttrekking	S		0		0		-400.000		-400.000		-400.000	

[illegible]

Bijlage D - Overzicht incidentele lasten en baten

Zoals opgenomen in de actuele geldende Financiële Verordening Gemeente Boekel 2025 (raadsbesluit 11 december 2025).
Dienen incidentele baten en lasten per programma vanaf € 25.000 afzonderlijk te worden gespecificeerd (artikel 3.3).

Programma	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
SPECIFICATIE Lasten					
A	Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	0	0	0	0
	-				
B	Verkeer en vervoer	0	0	0	0
	-				
C	Economie & VHROSV	85.000	0	0	0
C1	Aanpak de Elzen	25.000	0	0	0
C2	Bijdrage BoeCult 2027	30.000	0	0	0
C3	Opstellen stedelijke verduurzaming, huisvestings-programma en verordening	30.000	0	0	0
D	Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	4.197.000	0	0	0
D1	Tijdelijke onderwijshuisvesting	137.000	0	0	0
D2	Storting reserve dekking kapitaallasten onderwijshuisvesting	4.000.000	0	0	0
D3	Bijdrage STILA	25.000	0	0	0
D4	Programma Groen	35.000	0	0	0
E	Sociaal domein	0	0	0	0
	-				
F	Volksgezondheid en milieu	157.000	157.000	0	0
F1	Preventie visie	157.000	157.000	0	0
Totaal incidentele lasten		4.439.000	157.000	0	0

Toelichting

C1	Betreft de te verwachte kosten inzake (afwikkeling) gebiedsaanpak De Elzen.
C2	Betreft een eenmalige extra bijdrage voor BoeCult 2027.
C3	Betreft een eenmalig budget t.b.v. opstellen stedelijke verduurzaming, huisvestingsprogramma en verordening.
D1	Betreft krediet tijdelijke onderwijshuisvesting schooljaar 2026/2027.
D2	Betreft storting in de reserve onderwijshuisvesting (dekking kapitaallasten) t.b.v. semi-permanente onderwijshuisvesting.
D3	Betreft een eenmalige bijdrage aan de Stimuleringsregeling Landschap (STILA).
D4	Betreft eenmalige kosten inzake programma groen, cf. Raadsbesluit d.d. 05.06.2025 Programma Groen 2025 – 2034 'Natuurlijk Boekel'.
F1	Betreft eenmalige kosten inzake de preventie visie 2027/2028, cf. B&W-besluit d.d. 10.03.2026.

Programma	Omschrijving	2027	2028	2029	2030
-----------	--------------	------	------	------	------

SPECIFICATIE Baten

A	Bestuur en ondersteuning & Veiligheid	4.100.000	0	0	0
A1	Rente (schatkistbankieren)	100.000	0	0	0
A2	Onttrekking algemene reserve	4.000.000			
B	Verkeer en vervoer	0	0	0	0
	-				
C	Economie & VHROSV	0	0	0	0
	-				
D	Onderwijs & Sport, cultuur en recreatie	25.000	0	0	0
D1	Onttrekking reserve Vitaal Buitengebied Boekel	25.000	0	0	0
E	Sociaal domein	314.000	314.000	0	0
E1	Bijdrage Beschermd wonen	314.000	314.000	0	0
F	Volksgezondheid en milieu	0	0	0	0
	-				
Totaal incidentele baten		4.439.000	314.000	0	0
Totaal incidentele baten		4.439.000	314.000	0	0
Totaal incidentele lasten		-4.439.000	-157.000	0	0
Saldo incidentele baten/lasten		0	157.000	0	0

Toelichting

A1	Betreft de verwachte rente vergoeding voor het uitgezet geld aan Rijkschatkist.
A2	Betreft onttrekking algemene reserve t.b.v. semi-permanente onderwijshuisvesting.
D1	Betreft onttrekking reserve Vitaal Buitengebied Boekel t.b.v. de bijdrage STILA.
E1	Betreft uitbetaling regionale reserve bescherm wonen vanuit de gemeente Oss.

Bijlage E - Begrotingsgegevens EMU 2027

Gemeenten zijn met ingang van de begroting 2006 verplicht om het EMU-saldo over jaar T-1, T en T+1 in de begroting op te nemen, zodat de gemeenteraad inzicht heeft in het EMU-saldo.

Onderstaande standaardtabel is hiertoe uitgeleverd. Conform artikel 71 van het BBV (informatie voor derden) dienen de EMU-gegevens vóór 15 november voorafgaand aan het begrotingsjaar aan het CBS en de toezichthouder te worden gezonden.

Bedragen x € 1.000		2026 (T-1)	2027 (T)	2028 (T+1)
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves zie BBV, art 17c)	583	256	-392
+ 2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.247	1.239	1.798
+ 3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	680	680	680
- 4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.140	9.180	1.483
+ 5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
+ 6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord			
- 7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
+ 8	Baten bouwgrondexploitatie, voorzover transacties niet op de exploitatie verantwoord			
- 9	Betalingen ten laste van de voorzieningen, voorzover deze transacties met derden betreffen	940	619	666
- 10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten			
- 11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen			
Berekend EMU-saldo		430	-7.624	-63

Bijlage F - Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2027-2030

(bedragen x € 1.000,-)

ACTIVA	1-1-2027	31-12-2027	1-1-2028	31-12-2028	1-1-2029	31-12-2029	1-1-2030	31-12-2030
Vaste activa								
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	27.323	35.364	35.364	35.049	35.049	34.489	34.489	37.583
Financiële vaste activa	627	627	627	627	627	627	627	627
Totaal vaste activa	27.950	35.991	35.991	35.676	35.676	35.116	35.116	38.210
Vlottende activa								
Voorraden	7.640	21.681	21.681	19.634	19.634	9.544	9.544	4.231
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0	0	0	0	0	0
Liquide middelen	8.651	7	7	7	7	7	7	7
Overlopende activa	1.569	1.569	1.569	1.569	1.569	1.569	1.569	1.569
Totaal vlottende activa	17.860	23.256	23.256	21.210	21.210	11.120	11.120	5.806
TOTAAL ACTIVA	45.810	59.248	59.248	56.886	56.886	46.236	46.236	44.016

PASSIVA	1-1-2027	31-12-2027	1-1-2028	31-12-2028	1-1-2029	31-12-2029	1-1-2030	31-12-2030
Vaste passiva								
Eigen vermogen	26.231	26.488	26.488	26.214	26.214	26.038	26.038	26.073
Voorzieningen	3.270	3.332	3.332	3.346	3.346	3.661	3.661	3.562
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	9.124	8.154	8.154	7.184	7.184	6.254	6.254	5.324
Totaal vaste passiva	38.625	37.973	37.973	36.745	36.745	35.953	35.953	34.959
Vlottende passiva								
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	2.635	16.725	16.725	15.592	15.592	5.734	5.734	4.508
Overlopende passiva	4.550	4.550	4.550	4.550	4.550	4.550	4.550	4.550
Totaal vlottende passiva	7.184	21.274	21.274	20.141	20.141	10.283	10.283	9.057
TOTAAL PASSIVA	45.810	59.248	59.248	56.886	56.886	46.236	46.236	44.016

Bijlage G - Staat van opgenomen geldleningen

Stand 01-01-2027	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2027	Stand 01-01-2028	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2028
€ 80.000	€ 0	€ 2.550	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 0	€ 810	€ 40.000	€ 0
€ 720.000	€ 0	€ 22.840	€ 180.000	€ 540.000	€ 540.000	€ 0	€ 16.117	€ 180.000	€ 360.000
€ 1.750.000	€ 0	€ 48.972	€ 250.000	€ 1.500.000	€ 1.500.000	€ 0	€ 41.884	€ 250.000	€ 1.250.000
€ 6.500.000	€ 0	€ 39.245	€ 500.000	€ 6.000.000	€ 6.000.000	€ 0	€ 36.085	€ 500.000	€ 5.500.000
€ 9.050.000	€ 0	€ 113.607	€ 970.000	€ 8.080.000	€ 8.080.000	€ 0	€ 94.896	€ 970.000	€ 7.110.000

Stand 01-01-2029	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2029	Stand 01-01-2030	Opname lopend jaar	Rente	Aflossing	Stand 31-12-2030
€ 360.000	€ 0	€ 9.394	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 0	€ 2.671	€ 180.000	€ 0
€ 1.250.000	€ 0	€ 34.796	€ 250.000	€ 1.000.000	€ 1.000.000	€ 0	€ 27.709	€ 250.000	€ 750.000
€ 5.500.000	€ 0	€ 32.925	€ 500.000	€ 5.000.000	€ 5.000.000	€ 0	€ 29.765	€ 500.000	€ 4.500.000
€ 7.110.000	€ 0	€ 77.115	€ 930.000	€ 6.180.000	€ 6.180.000	€ 0	€ 60.145	€ 930.000	€ 5.250.000

Bijlage H - Beleidsindicatoren

Beleidsveld (Taakveld)	Naam Indicator	Eenheid	Boekel	Jaar
0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,09	2027
0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	7,09	2027
0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	809	2027
0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	3%	2027
0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% % van totale lasten	9%	2027
1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	9	2025
1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0,9	2025
1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	3,5	2025
1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	0,9	2025
1. Veiligheid	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Aantal per 1.000 inwoners	3,5	2025
3. Economie	Functiemenging	%	47,2	2024
3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	189	2024
4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	14,1	2024
4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	19	2024
4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,2	2024
5. Sport, cultuur en recreatie	% Niet-wekelijkse sporters	%	38,3	2024
6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 64 jaar	568,4	2024
6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	2022
6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3	2024
6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	77,2	2025
6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Geen data	2024
6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	113,4	2025
6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	95,8	2025
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	12,2	2025
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,6	2025
6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	Geen data	2025
6. Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	660	2025
7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	19	2024
7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	53	2024
8. Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	478	2026
8. Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	16	2024
8. Vhrosv	Demografische druk	%	73,5	2026
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	1045	2026
8. Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	1050	2026

Bron: <http://www.waarstaatjegemeente.nl> - d.d. 18.08.2026